

HURRA!!! **PO POLSKU 1**

Małgorzata Małolepsza
Aneta Szymkiewicz

PODRĘCZNIK NAUCZYCIELA

1096800034

13

powodów, dla których warto wybrać

HURRA!!!

HURRA!!!

to nowoczesna **SERIA do nauczania języka polskiego jako obcego:**

1 napisana w duchu podejścia komunikacyjnego, które umożliwia efektywne porozumiewanie się już na początkowych etapach nauki;

2 pozwalająca na poznawanie języka polskiego poprzez samodzielne odkrywanie i formułowanie reguł gramatycznych oraz stosowanie ich w ćwiczeniach komunikacyjnych;

3 przedstawiająca trudne zagadnienia gramatyczne w sposób przyjazny dla uczącego się i atrakcyjny graficznie;

4 proponująca systematyczne rozwijanie kompetencji językowych w słuchaniu, czytaniu, mówieniu, pisaniu;

5 o przejrzystej strukturze – oznaczone różnymi kolorami poszczególne rozdziały, sekcje słownictwa i gramatyki ułatwiają poszukiwanie konkretnych zagadnień bądź ćwiczeń.

Seria Hurra!!! zawiera:

6 w każdej lekcji bogaty materiał ilustrujący współczesną Polskę i pokazujący realia życia codziennego;

7 aktualne tematy prezentowane w autentycznych sytuacjach z życia codziennego, które wprowadzają informacje kulturo- i realioznawcze oraz odpowiadają praktycznym potrzebom komunikacyjnym uczących się;

8 liczne propozycje ćwiczeń, gier i zabaw, które wspomagają uczenie się języka obcego i powodują, że proces nauki i nauczania staje się efektywniejszy, łatwiejszy i przyjemniejszy;

9 gotowe testy osiągnięć i ćwiczenia kontrolne oraz powtórzeniowe, które umożliwiają stałą kontrolę postępów w nauce;

10 zestaw egzaminacyjny, czyli propozycję testów wzorowanych na państwowych egzaminach certyfikacyjnych na poziomie PL-B1;

11 osobne Zeszyty ćwiczeń wraz z kluczem i Audio CD oraz transkrypcje tekstów do ćwiczenia rozumienia ze słuchu, które pozwalają na dodatkową samodzielną pracę i umożliwiają samokontrolę;

12 podręczniki nauczyciela z praktycznymi wskazówkami zarówno dla początkujących, jak i doświadczonych nauczycieli, z gotowymi materiałami do kopiowania, sugestiami jak modyfikować i urozmaicać lekcję dodatkowymi ćwiczeniami;

13 gramatykę języka polskiego w trzech wersjach językowych, napisaną w sposób zrozumiały dla użytkownika i przyjazną w użyciu (systematyczny opis języka • żartobliwe objaśnienia rysunkowe • wiele dowcipnych przykładów zdań • przejrzysty dwukolorowy skład • tabelaryczne zestawienia zagadnień gramatycznych • ikony informujące o systemie języka • praktyczny w użyciu format).

HURRA!!!

to SERIA pomyślana i zaprojektowana tak, by pomóc uczącemu się w skutecznym opanowaniu poznawanego materiału, a nauczycielowi w pracy dydaktycznej.

Podręcznik PO POLSKU 1 powstał w ramach projektu „Hurra!!!” Socrates Lingua 2 (103360-CP-1-2002-1-PL-LINGUA-L2)

SOCRATES TRANSNATIONAL CO-OPERATION PROJECT
LINGUA ACTION 2 - DEVELOPMENT OF TOOLS AND MATERIALS

HURRA!!! A COMPREHENSIVE SET OF POLISH TEACHING AND LEARNING MATERIALS
103360-CP-1-2002-1-PL-LINGUA-L2

This project has been carried out with the support of the European Community in the framework of the Socrates programme.

The content of this project does not necessarily reflect the position of the European Community, nor does it involve any responsibility on the part of the European Community.

Redaktor prowadzący serii HURRA!!!: Agata Stępnik-Siara

Konsultacje metodyczne: Ron Mukerji

Recenzenci: prof. dr hab. Anna Dąbrowska, prof. dr hab. Jan Mazur, dr Waldemar Martyniuk

Ośrodki współpracujące i testujące podręczniki:

Uniwersytet Wiedeński, Instytut Sławistyki (www.univie.ac.at/slalistik)

Uniwersytet Jagielloński, Szkoła Języka i Kultury Polskiej UJ (www.uj.edu.pl/SL)

The Brasshouse Centre Birmingham (www.birmingham.gov.uk/brasshouse)

Kolleg für Polnische Sprache und Kultur Berlin (www.kolleg.pl)

Projekt graficzny i łamanie: Studio Quadro (www.quadro.com.pl)

Projekt okładki: Studio Quadro (www.quadro.com.pl)

Redakcja językowa i korekty: KS & zespół

Nagrania: Studio Nagrań Nieustraszeni Łowcy Dźwięków (www.nld.com.pl)

Dobór zdjęć do lekcji: Studio Quadro (www.quadro.com.pl)

Autorzy i Wydawcy serii HURRA!!! pragną podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do powstania serii. Bez ich wsparcia nie udałooby się zrealizować projektu i złożyć książek do druku.

Recenzentom i konsultantom, w szczególności pani prof. Annie Dąbrowskiej za szczegółową recenzję części serii: PO POLSKU 1, PO POLSKU 2, PO POLSKU 3 oraz za cenne wskazówki przekazane Autorkom.

Nauczycielom testującym podręczniki w Szkole Języków Obcych PROLOG: Izie Murzyn, Romanowi Jędrusiowi, Simonowi Lunn i Robertowi Syposzowi oraz Edycie Gałat, testującej materiały w Szkole Języka i Kultury Polskiej UJ w Krakowie.

Nauczycielom testującym materiały w ośrodkach zagranicznych: dr Grzegorzowi Gugulskiemu (Uniwersytet Wiedeński), Ewie Krauss (Uniwersytet w Jenie), Annie Zinserling, Jolancie Schmidt, Beacie Dietrich, Alexandre Czupalla, Magdalenie Wiązewicz, Ewelinie Meyer, Arturowi Kolaśińskiemu (Kolleg für Polnische Sprache und Kultur, Berlin) oraz Bogumile Brożek-Miller (The Brasshouse Centre Birmingham).

Wszystkim osobom, które użyczyły swoich głosów do nagrań próbnych (rodzinie i znajomym Auterek oraz uczestnikom kursów języka polskiego w szkole PROLOG), a także pani Ruth Fruchtmann za udostępnienie sprzętu nagrywającego.

Copyright © by Małgorzata Małolepsza and Aneta Szymkiewicz and PROLOG Szkoła Języków Obcych, Kraków 2005

Wydanie I z płytą Audio CD

ISBN 83-60229-02-3

Opieka nad drukiem: Pogotowie Reklamowe ERKA (www.erka-pr.com)

Druk: Drukarnia Know How

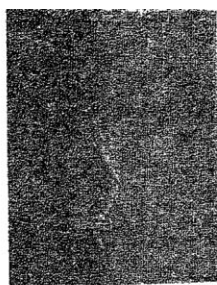
PROLOG Szkoła Języków Obcych

ul. Bronowicka 37, 30-084 Kraków

tel./fax +48 (12) 638 45 50, tel. +48 (12) 638 45 65

e-mail: prolog@prolog.edu.pl

www.prolog.edu.pl

spis treści

Wstęp	5
1. Opis serii podręczników.....	5
2. Zasady pracy z podręcznikami.....	5
3. Polski po polsku	6
4. Teksty	7
5. Błędy.....	7
6. Praca z grupą.....	8
7. Rozgrzewki i gry w sytuacjach awaryjnych	8
8. Bibliografia.....	9
Lekcja 0 – Proszę powtórzyć!.....	10
Klucz do ćwiczeń 12	
Lekcja 1 – Jak masz na imię?.....	13
Teksty nagrań 16, Klucz do ćwiczeń 16	
Lekcja 2 – Mam pytanie. Co to jest?.....	17
Teksty nagrań 20, Klucz do ćwiczeń 20	
Lekcja 3 – Kim jesteś?.....	21
Teksty nagrań 24, Klucz do ćwiczeń 24	
Lekcja 4 – Czy masz brata?.....	26
Teksty nagrań 29, Klucz do ćwiczeń 29	
Lekcja 5 – Co lubisz robić?.....	31
Teksty nagrań 33, Klucz do ćwiczeń 33	
Lekcja 6 – Proszę rachunek.....	35
Teksty nagrań 36, Klucz do ćwiczeń 37	
Lekcja 7 – Zwykle nic nie robię.....	38
Teksty nagrań 40, Klucz do ćwiczeń 40	
Lekcja 8 – Może pójdziemy do kina?.....	42
Teksty nagrań 44, Klucz do ćwiczeń 45	
Lekcja 9 – Robimy zakupy.....	46
Teksty nagrań 49, Klucz do ćwiczeń 50	
Lekcja 10 – To już było!.....	51
Teksty nagrań 59, Klucz do ćwiczeń 59	
Lekcja 11 – Jakie masz plany?	60
Teksty nagrań 62, Klucz do ćwiczeń 62	
Lekcja 12 – Gdzie jesteś?.....	63
Teksty nagrań 68, Klucz do ćwiczeń 68	
Lekcja 13 – Jadę na urlop!.....	69
Teksty nagrań 72, Klucz do ćwiczeń 73	
Lekcja 14 – Szukam mieszkania.....	74
Teksty nagrań 76, Klucz do ćwiczeń 76	
Lekcja 15 – Wszystko mnie boli!	77
Teksty nagrań 79, Klucz do ćwiczeń 79	
Lekcja 16 – Urodziłem się w Polsce.....	80
Teksty nagrań 84, Klucz do ćwiczeń 84	
Lekcja 17 – Sport to zdrowie?.....	85
Teksty nagrań 88, Klucz do ćwiczeń 88	
Lekcja 18 – Czy lubisz uczyć się języka polskiego?.....	89
Teksty nagrań 91, Klucz do ćwiczeń 91	
Lekcja 19 – Wszystkiego najlepszego!.....	93
Teksty nagrań 93, Klucz do ćwiczeń 94	
Lekcja 20 – To jest moja wizytówka.....	95
Teksty nagrań 97, Klucz do ćwiczeń 97	
Testy osiągnięć	98
Klucz do testów 107	
Wymowa polska – ćwiczenia	109

8 zasad

pracy z podręcznikami PO POLSKU z serii HURRA!!!

1. Językiem komunikacji na zajęciach jest język polski – nauczyciel mówi do studentów po polsku i unika jakichkolwiek wyjaśnień w innych językach.

2. Nauczyciel motywuje studentów do mówienia po polsku – podczas lekcji nie reaguje na wypowiedzi w innym języku, a bardzo pozytywnie wzmacnia każdą wypowiedź czy próbę wypowiedzi w języku polskim.

3. Podczas ćwiczeń komunikacyjnych nauczyciel poprawia tylko te błędy studentów, które uniemożliwiają zrozumienie lub w znacznym stopniu zakłócają przekazywaną informację.

4. Język podręczników to współczesny język polski, którym codziennie komunikują się miliony Polaków.

5. Nauczyciel stosuje podejście komunikacyjne: interesują go funkcje językowe, których chce nauczyć.

6. Uczy gramatyki funkcjonalnej języka polskiego w sposób systematyczny, jednak gramatyka i słownictwo są traktowane funkcjonalnie jako narzędzia służące komunikacji.

7. Ponieważ istnieje ścisły związek między lekcjami następującymi po sobie, ważną rolę spełnia motywowanie studentów do używania struktur, słów i gramatyki, którą już poznali.

8. Nauczyciel buduje kompetencję językową studentów, koncentrując się na czterech sprawnościach: rozumieniu ze słuchu, rozumieniu tekstów pisanych, mówieniu i pisaniu.

Objaśnienia oznaczeń

- (Z)** Propozycja zadania domowego
- (A)** Podpowiedzi dla nauczyciela i rozwiązania alternatywne
- (P)** Powtórzenie materiału
- (D)** Materiały dodatkowe

Wstęp

1. OPIS SERII PODRĘCZNIKÓW

- Podręcznik *PO POLSKU 1* jest pierwszym tomem trzyczęściowej serii podręczników *HURRA!!!* przygotowujących do egzaminu z języka polskiego jako obcego na poziomie podstawowym PL-B1, które powstały w ramach projektu „Hurra!!!” Socrates Lingua 2 (103360-CP-1-2002-1-PL-LINGUA-L2). Jego kontynuację stanowi podręcznik *PO POLSKU 2* napisany przez Agnieszkę Burkat i Agnieszkę Jasińską, a część trzecia – *PO POLSKU 3* – została napisana wspólnie przez wszystkie autorki. Podręcznik przewidziany jest do pracy pod kierunkiem nauczyciela. Adresowany jest do obcokrajowców, którzy uczą się języka polskiego od podstaw na kursie obejmującym 100 – 120 godzin. Zawiera 20 jednostek lekcyjnych.
- Każda część serii składa się z **podręcznika studenta** wraz z materiałami do słuchania nagranyymi na płycie Audio CD, **zeszytu ćwiczeń** wraz z materiałami do słuchania nagranyymi na płycie Audio CD, **podręcznika nauczyciela** z uwagami metodycznymi, propozycjami gier i dodatkowymi ćwiczeniami wymowy. Serię dopełniają **komentarz gramatyczny** dla studentów dostępny w trzech wersjach językowych (polskiej, niemieckiej i angielskiej) *Odkrywamy język polski* Liliany Madelskiej i Małgorzaty Warchoł-Schlottmann, *Polnisch Entdecken* Liliany Madelskiej, *Discovering Polish* Liliany Madelskiej i Geoffrey’a Schwartz’a oraz **testy kwalifikacyjne**.
- W nauczaniu języka polskiego jako obcego podręcznik proponuje **podejście komunikacyjne**. Oznacza to, że opanowanie wyrażania funkcji komunikacyjnych stanowi nadrzędny cel każdej lekcji, a słownictwo i struktury gramatyczne są z nim ściśle związane. Podczas zajęć rozwijane są **cztery sprawności językowe**: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu pisanego, mówienie i pisanie.
- Szczegółowa informacja o materiale komunikacyjnym, słownikowym, gramatycznym, o materiałach autentycznych, a także o sposobie rozwijania poszczególnych sprawności znajduje się w spisie treści podręcznika studenta i przed opisem każdej jednostki lekcyjnej w podręczniku nauczyciela. Każda lekcja w podręczniku studenta rozpoczyna się krótkim streszczeniem zawartości rozdziału.
- Układ materiału jest dość elastyczny. W każdej jednostce znajdują się teksty autentyczne lub napisane na wzór oryginalnych oraz ćwiczenia rozwijające sprawność rozumienia ze słuchu.
- **Sprawność mówienia** doskonalona jest głównie poprzez zadania przeznaczone do pracy w parach lub małych grupach. Ćwiczenia te mogą być powiązane z tekstami, zdjęciami lub ilustracjami.
- Ćwiczenia w grupach nie dotyczą jednak jedynie rozwijania sprawności mówienia. Także przy rozwiązywaniu problemów gramatycznych proponuje się wykorzystanie pracy małych grup. Konkretnie propozycje pracy z podręcznikiem studenta znajdują się w podręczniku nauczyciela.
- **Materiał gramatyczny** podawany jest zarówno w formie ćwiczeń w mówieniu, jak i w pisaniu, zaproponowano także

zadania typu drylowego. Zgodnie z zasadami programowania neurolingwistycznego (NLP, ang. *neurolinguistic programming*) ważna jest indywidualna praca studenta z nowo poznany materiał gramatyczny. Zatem, przed przedstawieniem gotowych reguł, studenci sami próbują je odkryć i sformułować.

- Położono również nacisk na **różne sposoby przyswajania wiedzy**: wzrokowe, słuchowe, kinestetyczne. Różnorodność ćwiczeń ma odpowiadać różnym potrzebom uczących się. Należy pamiętać o różnych celach studentów, a także o odmiennych, indywidualnych sposobach uczenia się. Studentom preferującym pracę samodzielną proponujemy lekturę tekstu i ćwiczenia drylowe. Ci, którzy wolą pracę zespołową, mają do dyspozycji całą gamę ćwiczeń dla dwóch, trzech, czterech osób. Ćwiczenia drylowe stanowią też często wstęp do właściwych, bardziej swobodnych ćwiczeń komunikacyjnych.
- **Nagrania** służą rozwijaniu sprawności rozumienia tekstu mówionego, a także ćwiczeniu wymowy i intonacji, mają za zadanie odzwierciedlenie autentycznych sytuacji komunikacyjnych, dlatego język tych materiałów to język mówiony, czasem zawierający elementy języka potocznego.
- **Zeszyt ćwiczeń** w większości zawiera propozycje do samodzielnej pracy. Dominują tu drylowe ćwiczenia gramatyczne i utrwalające słownictwo.

Podręcznik studenta i zeszyt ćwiczeń zostały przetestowane przez ośrodki partnerskie na Uniwersytecie Wiedeńskim, Uniwersytecie w Jenie, w Kolegium Języka i Kultury Polskiej w Poczdamie (obecnie w Berlinie) oraz Szkole Językowej Brasshouse Centre w Birmingham. Uwagi otrzymane z ośrodków partnerskich bardzo pomogły w pracy nad końcową redakcją podręczników.

2. ZASADY PRACY Z PODRĘCZNIKAMI

- **Językiem komunikacji na zajęciach jest język polski** – nauczyciel mówi do studentów po polsku i unika jakichkolwiek wyjaśnień w innych językach.
- Nauczyciel motywuje studentów do mówienia po polsku – podczas lekcji nie reaguje na wypowiedzi w innym języku, a bardzo pozytywnie wzmacnia każdą wypowiedź czy próbę wypowiedzi w języku polskim.
- Podczas ćwiczeń komunikacyjnych nauczyciel poprawia tylko te błędy studentów, które uniemożliwiają zrozumienie lub w znacznym stopniu zakłócają przekazywaną informację.
- Język podręczników to współczesny język polski, którym codziennie komunikują się jego rodzimi użytkownicy.
- Nauczyciel stosuje podejście komunikacyjne: interesują go **funkcje językowe**, których wyrażania w języku polskim chce nauczyć.
- Uczy gramatyki funkcjonalnej języka polskiego w sposób systematyczny, jednak gramatyka i słownictwo są traktowane funkcjonalnie jako **narzędzia służące komunikacji**.
- Ponieważ istnieje ścisły związek między lekcjami następującymi po sobie, ważną rolę spełnia motywowanie studentów do używania struktur, słów i zasad gramatyki, które już poznali.
- Nauczyciel buduje kompetencję językową studentów, rozwijając wszystkie cztery podstawowe sprawności: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstów pisanych, mówienie i pisanie.

3. POLSKI PO POLSKU

3.1 Trzy stanowiska wobec stosowania języka ojczystego studentów na lekcji języka obcego

– Wobec stosowania języka ojczystego studentów na kursie języka obcego, można zająć trzy stanowiska: przychylne, umiarkowane i krytyczne.

– **Poparcie** dla używania języka ojczystego studentów na zajęciach opiera się między innymi na założeniu, że nie jest możliwe wyeliminowanie języka ojczystego z procesu myślenia osoby uczącej się, a zatem lepiej, by nauczyciel kontrolował i tak pojawiające się próby tłumaczenia na język ojczysty. Poza tym uważa się, iż język ojczysty sprzyja trwałym skojarzeniom, pomaga zrozumieć reguły i dzięki temu przyspiesza proces uczenia się.

– **Umiarkowane stanowisko** wobec używania języka ojczystego oparte jest na założeniach, że interakcja i komunikacja w języku obcym są nadrzędnym celem lekcji, a także że najważniejsze jest naturalne posługiwanie się językiem. W razie potrzeby dopuszcza się używanie języka ojczystego po to, żeby np. zyskać na czasie czy zapewnić pełne zrozumienie danej informacji.

– **Stanowisko wykluczające** używanie języka ojczystego studentów na kursie języka obcego opiera się na przeświadczeniu, iż język ojczysty może wpływać na proces opanowywania języka obcego tylko w negatywny sposób. Warto jak najbardziej skrócić drogę myślową, jaką musi przebyć myśl ucznia w trakcie opanowywania nowego materiału językowego. Wyeliminowanie języka ojczystego z lekcji zapewnia krótszy przebieg skojarzenia – bezpośrednio od słowa w obcym języku do przedmiotu, które to słowo oznacza.

3.2 Uczenie polskiego tylko po polsku

ZALETY

- ♦ opłacalna inwestycja – lepsze efekty,
- ♦ wykorzystanie sytuacji komunikacyjnej z autentyczną luką informacyjną, która występuje na lekcji,
- ♦ tok rozmowy jest mniej przewidywalny, a zatem zbliżony do autentycznego,
- ♦ „zanurzenie” w języku polskim,
- ♦ ciągłe ćwiczenie rozumienia ze słuchu i mówienia,
- ♦ ćwiczenie umiejętności koncentrowania się,
- ♦ uczenie podejmowania ryzyka (autonomia),
- ♦ przygotowanie do autentycznych sytuacji komunikacyjnych, do rzeczywistego posługiwania się językiem,
- ♦ ćwiczenie funkcji językowych w autentycznej sytuacji komunikacyjnej,
- ♦ bardziej motywujące – większe poczucie sukcesu,
- ♦ przyzwyczajanie, oswajanie z myślą, że nie można rozumieć wszystkiego od razu.

WADY

- ♦ trzeba poświęcić więcej czasu na tłumaczenie (szczególnie na początku nauki),
- ♦ niepewność, zniecierpliwienie, stres, frustracja studentów,
- ♦ niepewność, zniecierpliwienie, stres nauczyciela znającego język ojczysty studentów,
- ♦ potrzeba konsekwencji i dyscypliny ze strony nauczyciela.

– Ucząc polskiego tylko po polsku, wykorzystujemy sytuację komunikacyjną pojawiającą się na lekcji, a zatem niejako mimochodem mamy szansę utrwalić m.in. umiejętność wyrażania funkcji językowych, których opanowanie jest niezbędnym warunkiem zdania egzaminu certyfikatowego na poziomie podstawowym, a mianowicie:

- ♦ nawiązywanie kontaktu,
- ♦ przebieg rozmowy: rozpoczynanie, włączanie się, kontrolowanie przebiegu,
- ♦ definiowanie, identyfikowanie,
- ♦ oferowanie zrobienia czegoś, akceptacja, negacja,
- ♦ przytakiwanie,
- ♦ negacja,
- ♦ pytanie, wezwanie do mówienia,
- ♦ prośba, wezwanie do działania,
- ♦ prośba o przyzwolenie, przyzwalanie,
- ♦ wyrażanie sposobu,
- ♦ rozumienie najważniejszych treści w wypowiedziach mówionych,
- ♦ umiejętność kontrolowania własnego rozumienia wypowiedzi w celu uzyskania potwierdzenia, czy właściwie zrozumiało się treść i intencję rozmówcy,
- ♦ umiejętność wyrażania prośby o powtórzenie,
- ♦ wyjaśnianie fragmentu wypowiedzi lub zapisanie niezrozumiałego słowa,
- ♦ umiejętność rozpoczynania i kończenia rozmowy, włączania się do rozmowy innych osób,
- ♦ kontrolowanie przebiegu rozmowy, a gdy zachodzi potrzeba, proszenie o powtórzenie, wyjaśnienie, przeliterowanie, upewnianie się, czy właściwie rozumie się czyjąś wypowiedź.

3.3 Jak motywować do mówienia po polsku?

– W jednym z założeń NLP nauczyciel jest modelem do naśladowania, nie tylko jeśli chodzi o znajomość i umiejętność posługiwania się językiem, ale również o otwartość, chęć komunikowania się i sposób porozumiewania z innymi. Powinien stwarzać atmosferę bezpieczeństwa, w której studenci nie odczuwają obawy przed błędami – w naturalnej sytuacji nie poprawia się błędów językowych. Swoim zachowaniem pokazuje, jak radzić sobie z trudną sytuacją komunikacyjną. Nie tylko uczy języka obcego, ale też postawy – wiary, że „zrobię, potrafię, wytłumaczę, o co mi chodzi”, prezentuje różne sposoby skutecznego komunikowania się.

– Hanna Komorowska wymienia również cechy charakteryzujące „ucznia dobrego”, które warto wzmocniać, nagradzać (np. pochwałą, wyrażeniem aprobaty). Są to:

- ♦ gotowość do podjęcia komunikacji,
- ♦ brak obawy przed błędami,
- ♦ samodzielność – skłonność do zachowań autonomicznych i podejmowania ryzyka,
- ♦ silna motywacja do nauki,
- ♦ pozytywna postawa wobec języka i społeczeństwa, które posługuje się tym językiem,
- ♦ uczenie się przez działanie.

– Warto również pamiętać, iż motywowanie uczniów ma ogromny wpływ na ich sukcesy bądź porażki w toku nauki. Alan Loy McGinnis podaje kilka zasad motywowania ludzi, które z powodzeniem można stosować na zajęciach z języka polskiego:

- ♦ Od ludzi, którymi kierujesz, oczekuj tego, co najlepsze!
- ♦ Wysoko ustawiaj poprzeczkę doskonałości!
- ♦ Stwórz środowisko, w którym niepowodzenie nie oznacza przegranej!
- ♦ Okazuj uznanie i chwal osiągnięcia!
- ♦ Stosuj mieszankę wzmacniania pozytywnego i negatywnego!
- ♦ Nagradzaj współpracę!
- ♦ Staraj się utrzymać własną motywację na wysokim poziomie!

4. TEKSTY

– Student powinien rozumieć i formułować wypowiedzi pisemne i ustne jako: przyjaciel, znajomy, członek rodziny, turysta, nieznajomy, uczeń, student, nauczyciel, pracownik, pracodawca, klient, pacjent. Uczącym się należy zapewnić możliwości występowania w wymienionych powyżej rolach.

– Ważne jest, aby łączyć sprawności, a więc np. tekstowi do czytania towarzyszą zadania rozwijające sprawność mówienia lub pisania. Są to zadania poprzedzające dany tekst, towarzyszące mu albo następujące po nim.

4.1 Rozumienie tekstów pisanych

– Czytanie najczęściej ukierunkowane jest na ogólną orientację lub ma charakter selektywny. Nie wymaga się całkowitego rozumienia tekstów. Objaśnienia i słownik dopuszczalne są tylko w sytuacji, kiedy zawiedzie rozumienie globalne lub gdy studenci nie są w stanie wyselekcjonować z tekstu ważnej, znaczącej informacji. W rozumieniu tekstu pomocne są ćwiczenia poprzedzające czytanie, towarzyszące lekturze i następujące po niej.

– Zaproponowano różne typy tekstów: listy, kartki, formularze, szyldy, tablice informacyjne, katalogi, broszury, instrukcje obsługi, bilety, jadłospisy, artykuły prasowe. Są to materiały oryginalne i preparowane. W tym ostatnim przypadku stworzone zostały na wzór autentycznych.

4.2 Rozumienie ze słuchu

– Podobnie jak w przypadku rozumienia tekstów pisanych, rozwijanie tej sprawności ukierunkowane jest na ogólną orientację lub na selektywne zdobywanie informacji. Nawet w naszym ojczystym języku rejestrujemy tylko część informacji, którą słyszymy, mimo że rozumiemy ją w stu procentach. Zatem tendencja do rozumienia całkowitego nie jest zgodna z ideą tej sprawności.

– W ramach rozumienia ze słuchu zaproponowano następujące rodzaje tekstów: pojedyncze wypowiedzi, minidialogi, komunikaty, fragmenty programów telewizyjnych i radiowych, dłuższe wypowiedzi tematyczne, wywiady, dłuższe dialogi.

4.3 Mówienie

– Teksty proponowane przy rozwijaniu tej sprawności to na początku różnego rodzaju silnie ustrukturyzowane ćwiczenia przedkomunikacyjne, a następnie bardziej swobodne wypowiedzi.

dzi. W zadaniach pierwszego typu zwraca się większą uwagę na poprawność wypowiedzi, w drugich na jej płynność. Zaproponowano najpierw wypowiedzi jednozdaniowe, a następnie dłuższe. Są to przede wszystkim: teksty z informacjami na temat własnej osoby, wyrażające opinie, relacje, streszczenia, dialogi intencjonalne i tematyczne, rozmowy telefoniczne, minidyskusje.

4.4 Pisanie

– Poza tekstami umożliwiającymi opanowanie relacji głoska – litera i podstawowych zasad ortografii, ważnych szczególnie na początku, proponuje się dłuższe formy wypowiedzi, takie jak: krótkie notatki zawierające informację, prośbę lub podziękowanie, krótkie życzenia i pozdrowienia, list prywatny, list oficjalny, formularze, podania, tekst argumentacyjny, streszczenie.

5. BŁĘDY

– Student powinien dostawać od nauczyciela tyle samo pochwał, ile uwag krytycznych. W uczeniu komunikacyjnym lektor powinien bardziej zwracać uwagę na treść wypowiedzi niż na jej formę. Nie wolno mu jednak lekceważyć błędów powtarzających się, a także takich, które zakłócają komunikację. Poniżej przedstawiamy rodzaje błędów i możliwości ich eliminowania.

5.1 Rodzaje błędów

– Błędy klasyfikuje się przede wszystkim ze względu na:

- ♦ podsystemy (błędy wymowy, ortografii, słownictwa i gramatyki)
- ♦ komunikatywność (lokalne, które nie zakłócają komunikacji i te, które ją zakłócają),
- ♦ systematyczność (powtarzające się stale, sporadyczne i przebiegające z rzadka),
- ♦ źródło (interferencje zewnętrzne i wewnętrzne, błędy wynikające ze sposobu uczenia się, a także ze strategii uczenia się).

5.2 Sygnalizowanie błędów

– Sygnalizując wystąpienie błędu, można:

- ♦ powtórzyć wypowiedź studenta do ostatniego prawidłowego wyrazu,
- ♦ zapytać o treść błędnego zdania, np. student mówi „Wczoraj jeździłem na rowerze”, można zadać pytanie: „Co robiłeś wczoraj?” albo „Co robiłeś? Jeździłeś na rowerze?”,
- ♦ podać zestaw form do wyboru.

– Warto wypracować sobie konsekwentny sposób sygnalizowania błędów, który będzie szybko rozpoznawany przez studentów.

5.3 Poprawianie błędów

– Błędy mogą być poprawiane zarówno przez nauczyciela, jak i przez studentów. Poprawianie ich przez studentów nie może jednak wiązać się z oceną. Najlepszym sposobem jest autokorekta. Błędy można poprawiać zarówno w trakcie wypowiedzi, jak i po jej zakończeniu. Błędy uniemożliwiające komunikowanie się można poprawiać w trakcie wypowiedzi. Jeśli jednak podczas zadania komunikacyjnego student ćwiczy płynność

wypowiedzi, warto zapisać błędy, poczekać i poprawić je, gdy student skończy wypowiedź.

– Korygując błąd, można wypowiedzieć zdanie już poprawione i polecić, aby student je powtórzył. Można również wyznaczyć studenta-obszernika, który ma za zadanie poprawiać błędy osoby wypowiadającej się.

6. PRACA Z GRUPĄ

– Przed rozpoczęciem pracy należy określić cechy grupy, w której będziemy pracować. Poza tak oczywistymi cechami, jak zróżnicowanie wiekowe, poziom i wielkość grupy, należy zwrócić uwagę na cele, potrzeby, motywację, style poznawcze, strategie uczenia się i modalność.

– **Modalność** to sposób reagowania na bodźce. W każdej grupie znajdują się **wzrokowcy, słuchowcy i kinestetycy**. Wyróżnia się również czwartą kategorię w tej klasyfikacji, a mianowicie **osoby**, które najchętniej **pracują z tekstem pisanym**. W niniejszej serii starano się zapewnić zróżnicowanie materiałów, tak aby każda z tych grup mogła czuć się swobodnie przy realizacji danego zadania.

– Osobom, które **lubią** przede wszystkim **czytać i pisać** proponuje się różne teksty, począwszy od pojedynczych napisów, poprzez ogłoszenia prasowe, e-maile, a skończywszy na fragmentach oryginalnych artykułów z gazet. Do tekstów tych opracowano różnorodne ćwiczenia poprzedzające ich lekturę, towarzyszące jej, a także po niej następujące.

– **Wzrokowcy** najchętniej korzystają z tekstów, map, plansz, rysunków, zdjęć. Notują i zwracają uwagę na to, co nauczyciel pisze na tablicy. Zwykle chcą zobaczyć zapis nowego słowa czy wyrażenia.

– **Słuchowcom** proponujemy ćwiczenia na rozumienie ze słuchu, takie jak: pojedyncze wypowiedzi, dialogi, dłuższe teksty. Słuchowcy aktywnie uczestniczą też w ćwiczeniach rozwijających sprawność mówienia. Nowe słowa i zwroty powinni nie tylko zobaczyć na tablicy, ale też usłyszeć ich prawidłową wymowę.

– **Kinestetycy** powinni mieć możliwość zaktzywizowania całego ciała, dlatego najchętniej biorą udział w zadaniach wymagających od nich przemieszczania się, podawania poszczególnych elementów tekstu. Lubią gry i zabawy wymagające ruchu i używania różnych przedmiotów. Propozycje dodatkowych gier znajdują się w dalszej części podręcznika nauczyciela, w omówieniach poszczególnych lekcji.

7. ROZGRZEWKI I GRY W SYTUACJACH AWARYJNYCH

– Proponowane poniżej gry można wykorzystać, zarówno rozpoczynając lekcję, jak i w sytuacji zakończenia lekcji przed wyznaczonym czasem.

CZUJĘ SIĘ JAK... Każdy ze studentów, kończąc to zdanie, musi zrobić porównanie, np. „Czuje się jak kot, który śpi na dachu...”. Po wypowiedzeniu zdań przez wszystkich studentów cała grupa przypomina sobie, kto i co po kolei mówił.

FOTOGRAFIE Nauczyciel przynosi fotografie i w zależności od tematu studenci muszą je opisać lub napisać w grupach skojarzenia związane ze zdjęciami.

GRAMATYKA Studenci podzieleni na grupy piszą listę, np. czasowników niedokonanych. Następnie nauczyciel zbiera kartki od poszczególnych grup i przekazuje je innym grupom. Studenci mają teraz za zadanie napisać formy odmiany tych czasowników albo dopisać do nich formy dokonane. To samo można zrobić z rzeczownikami – studenci piszą na kartkach listę rzeczowników, następnie nauczyciel zbiera kartki, przekazuje je innym grupom, których zadanie polega np. na podzieleniu rzeczowników według rodzajów lub dopisaniu do nich przymiotników.

GRUPA JESZCZE NIE WIE, ŻE... Nauczyciel rozdaje każdej osobie po jednej małej kartce, na której studenci mają dokończyć zdanie „Grupa jeszcze nie wie, że...”, pisząc jedną prawdziwą informację na swój temat. Następnie nauczyciel zbiera wszystkie kartki, tasuje je i odczytuje na głos napisane na nich informacje. Zadaniem grupy jest odgadnięcie, kto jest autorem odczytywanego zdania. W grze może brać udział także nauczyciel.

HISTORIA Nauczyciel rozdaje studentom po jednej, dwie lub maksymalnie trzy karteczki, następnie każdy ze studentów pisze na kartce dowolne słowo (najlepiej, by było to słowo wprowadzone na zajęciach). Następnie nauczyciel zbiera karteczki, tasuje je i rozdaje w grupie. Każdy ze studentów musi ułożyć zdanie ze słowem z karteczki, jednak warunek jest taki, że zdanie to musi być logiczną kontynuacją zdania wymyślonego przez poprzedniego studenta. Można wprowadzić również ograniczenie, że np. historia musi być w czasie teraźniejszym lub przeszłym albo ma zawierać jak najwięcej form dopełniacza.

IMIONA Nauczyciel pisze na tablicy imiona studentów drukowanymi literami jedno pod drugim. Zadaniem studentów jest znalezienie jak największej liczby słów ułożonych z liter tych imion. Kombinacja tych liter może być pozioma, pionowa albo ukośna. Warto wyznaczyć czas dla tego zadania, np. 5 minut.

KALAMBURY Grę tę można przeprowadzić na dwa sposoby.

Nauczyciel rozdaje studentom kilka karteczek, na których mają napisać nowo poznane słowa. Następnie zbiera karteczki, dzieli studentów na dwie grupy i podaje im po jednym słowie. Studenci muszą pokazać to słowo tak, aby grupa przeciwna je odgadła. Wygrywa grupa, która odgadnie najwięcej słów. Nauczyciel musi jednak zwrócić uwagę, że skoro jest to rywalizacja między grupami, to istnieje niebezpieczeństwo, że pokazywanie zadania grupie przeciwnej może stwarzać przestrzeń nieuczciwej konkurencji i nieprecyzyjnego sugerowania odpowiedzi. Zatem na początku należy zwrócić uwagę studentom, by w czasie gry stosowali zasady fair-play.

W drugim wariantcie nauczyciel dzieli studentów na dwie grupy, następnie rozdaje studentom kilka karteczek, na których mają napisać nowo poznane słowa. Następnie zbiera karteczki, podaje kolejnym członkom grup po jednym słowie. Studenci muszą pokazać to słowo tak, aby grupa je odgadła. Wygrywa grupa, która odgadnie najwięcej słów.

KOLEJKA SŁOWNA Nauczyciel prosi studentów o wypowiedzenie po kolei jednego słowa, które kojarzy im się z tematem lekcji, np. jedzeniem, ubraniem. Każdy student musi powtó-

rzyć słowa wypowiedziane przez kolegów i dopiero na końcu dodać swoje.

KOREKTA BŁĘDÓW Nauczyciel pisze na tablicy zdania z typowymi błędami powtarzającymi się w pracach domowych lub na lekcjach, a następnie prosi studentów o ich korektę, przyznając im punkty za znalezienie i poprawę tych błędów.

KOSTKA Studenci rzucają kostką. Muszą wypowiedzieć tyle zdań na temat: Co lubię robić? Czego nie lubię robić? Co robiłem w zeszłym roku / wczoraj? itp., ile wypadnie oczek na kostce.

MAŁE KŁAMSTWA Każdy student pisze o sobie dwa zdania (w grupach wyższych może być ich więcej, np. cztery), z których jedno jest nieprawdziwe. Odczytuje je na głos, a wszyscy zgadują, które z nich nie jest prawdziwe.

SKOJARZENIA Na początku lekcji studenci podzieleni na grupy piszą na kartkach skojarzenia z danym tematem – np. hobby, mieszkanie, praca, pogoda itp. Można polecić grupom, że mają zbierać słownictwo w określonych kategoriach: rzeczowniki, przymiotniki, czasowniki itp.

SZYBKIE DYKTANDO Można zrobić małe dyktando, np. pięć zdań z użyciem słów lub form gramatycznych wprowadzonych na lekcji.

TASIEMIEC Pierwsza osoba mówi słowo, a następna ma podać inne, rozpoczynające się na ostatnią literę wypowiedzianego słowa. W przypadku litery y oraz liter często się powtarzających, może to być także litera przedostatnia.

ZADAWANIE PYTAŃ Każdy student pisze na kartce trzy pytania na wybrany przez lektora temat. Następnie kartki podaje się dalej i należy głośno odpowiedzieć na te pytania. Kartki można również potasować, a następnie rozlosować wśród studentów.

8. BIBLIOGRAFIA

- A guide to learning styles, www.vark-learn.com
A quality guide. DG Education and Culture, European Commission, Brussels 2000
- M. Bańko, M. Krajewska, *Słownik wyrazów kłopotliwych*, Warszawa 1994
- B. Bartnicka, H. Satkiewicz, *Gramatyka języka polskiego*, Warszawa 1990
- U. Czarnecka, *Nauczanie mówienia w języku polskim jako rozwijanie kompetencji komunikacyjnej*, Kraków 1989
- Europejski system opisu kształcenia językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie. Council of Europe, tłum. W. Martyniuk, Warszawa 2003
- S. Grabias, *Język w zachowaniach społecznych*, Lublin 1997, rozdz. 1: Socjolingwistyka czy socjologia języka?, s. 13 – 63, rozdz. 4: Społeczne uwarunkowania zachowań językowych. Z teorii interakcji, s. 245 – 338
- A. Hopkins, *Users' guide for textbook and materials writers*, Council of Europe, Strasbourg 2002
- Kognitywne podstawy języka i językoznawstwa, red. E. Tabakowska, Kraków 2001, rozdz. 7: Działanie za pomocą słów: pragmatyka, s. 203 – 243
- H. Komorowska, *Ćwiczenia komunikacyjne w nauce języka obcego*, Warszawa 1988
- H. Komorowska, *Metodyka nauczania języków obcych*, Warszawa 2001
- H. Komorowska, *Sprawdzanie umiejętności w nauce języka obcego. Kontrola – Ocena – Testowanie*, Warszawa 2002
- W. Krzemińska, J. Kwolek, *Planifier ses cours de français*, Kraków 1994
- A. Łuczak-Łomża, E. Metera-Debaene, *Zanim wybierzesz podręcznik. Metody oceniania materiałów do nauki języków*, Warszawa 2002
- W. Martyniuk, *Egzaminy certyfikacyjne i poziom progowy języka polskiego jako obcego*, Komisja ds. Certyfikacji Znajomości Języka Polskiego jako Obcego, Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu, Materiały robocze nr 2/99, Kraków 1999
- L.A. McGinnis, *Sztuka motywacji*, tłum. W. Wojciechowski, Warszawa 1993
- A. Nagórko, *Zarys gramatyki polskiej*, Warszawa 1997
- Nowy słownik ortograficzny, red. E. Polański, Warszawa 1997
- Państwowe Egzaminy Certyfikacyjne z Języka Polskiego jako Obcego. Standardy wymagań egzaminacyjnych, Państwowa Komisja Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego, Warszawa 2003
- Państwowe Egzaminy Certyfikacyjne z Języka Polskiego jako Obcego. Przykładowy test dla poziomu podstawowego: PL-B1, Państwowa Komisja Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego, Warszawa 2003
- M. Pasieka, G. Krajewski, S. Klingborn, *Tandem językowy teoria i praktyka na przykładzie polsko-niemieckim*, Wrocław 2003
- E. Saciłowska, P. Bulanda, *Wykorzystanie NLP w nauczaniu dorosłych. Trening dla lektorów języków obcych*, Kraków 2000
- Słownik poprawnej polszczyzny, red. W. Doroszewski, Warszawa 1997
- Słownik współczesnego języka polskiego, red. naukowy B. Dunaj, Warszawa 1996
- J. Strutyński, *Zarys gramatyki polskiej, cz. 1: Fonetyka i fonologia*, Kraków 1992
- J. Strutyński, *Zarys gramatyki polskiej, cz. 2: Morfologia*, Kraków 1993
- D. Werbińska, *Skuteczny nauczyciel języka obcego*, Warszawa 2004

Proszę powtórzyć!

Cele i sytuacje komunikacyjne

- nawiązywanie kontaktu, formuły powitalne i pożegnalne

Słownictwo

- formuły powitalne i pożegnalne
- ważne zwroty potrzebne do komunikowania się na lekcji (*Nie rozumiem, Proszę powtórzyć, Proszę napisać* itp.)

Gramatyka i składnia

- terminologia gramatyczna po polsku

Rozumienie ze słuchu

- wymowa i akcent

Rozumienie tekstów pisanych

- krzyżówka

Mówienie

- wymowa i akcent

Pisanie

- ortografia – polski alfabet

Materiały autentyczne

- mapa Polski
- krzyżówka

3

Nauczyciel czyta nazwy miast, a studenci wspólnie je powtarzają. Nauczyciel może następnie prosić poszczególnych studentów o przeczytanie kilku nazw miast i rzek.

4

Zwroty potrzebne do komunikowania się na lekcji można wprowadzić również w naturalnym kontekście komunikacyjnym, np. gdy pierwszy raz jakiś student da sygnał (np. w swoim języku), że czegoś nie rozumie. Wówczas nauczyciel może napisać na tablicy zdanie *Nie rozumiem*, i wyjaśnić coś dopiero, gdy student użyje tego zdania po polsku. Rozdając studentom kopie czy materiały dodatkowe automatycznie powiemy *proszę*, a od studentów możemy oczekiwać podziękowania. Można zatem wprowadzić w ten sposób słowa *proszę* i *dziękuję*. Dzięki autentycznemu kontekstowi studenci łatwiej zapamiętują nowe słowa, ponieważ kojarzą je z konkretną sytuacją z lekcji.

Wprowadzone zwroty warto zapisać po jednej stronie tablicy lub na kartonie – tak, żeby studenci mogli cały czas swobodnie je wykorzystywać. Lista zwrotów: *Proszę powtórzyć*. • *Proszę mówić wolniej*. • *Proszę napisać*. • *Proszę przeczytać*. • *Nie rozumiem*. • *Mam pytanie*. • *Co to znaczy?* • *Nie wiem*. • *Przepraszam*. • *Nic nie szkodzi*. • *Proszę*. • *Dziękuję*. • *Tak*. • *Nie*. • *Gdzie jest...?*

A

Ważne, by od studentów konsekwentnie wymagać używania ćwiczonych zwrotów, a więc np. czasem celowo mówić trochę za szybko, żeby wymusić na nich użycie odpowiedniego zwrotu po polsku. Nie należy reagować na sygnały od studentów w innym języku niż polski. Dla niektórych studentów na początku ta żelazna konsekwencja nauczy-

ciela może być bardzo stresująca (szczególnie gdy wiedzą, że zna on język obcy), jednak potem ją akceptują i są zadowoleni, że wymaga się od nich mówienia po polsku. Kiedy pada pytanie *Co znaczy...?*, warto tłumaczyć dane słowo tylko po polsku lub za pomocą rysunku czy pantomimy. Studenci zaczynają wtedy od pierwszej lekcji przyzwyczajać się, że językiem komunikacji z nauczycielem jest tylko język polski.

8

Podjęmujemy próbę wprowadzenia terminologii gramatycznej po polsku, warto zwrócić więc uwagę, by przy wyjaśnianiu części gramatycznej w lekcjach zawsze konsekwentnie używać polskich terminów. Jeżeli grupa wolno przyswaja materiał i czuje się zagubiona, można zawsze podawać najpierw określenie polskie, a potem łacińskie lub też w języku studentów.

D

Gra GRAMATYKA PO POLSKU

Opis gry

1. Celem gry jest wyćwiczenie terminologii gramatycznej w języku polskim.
2. Studenci pracują w parach lub trójkach.
3. Należy skopiować i pociąć karteczki, a następnie rozdać je studentom.
4. W czasie gry studenci nie mogą korzystać z podręcznika, jednak przed rozpoczęciem można dać im kilka minut na przeczytanie i zapamiętanie nowych słów.
5. Wygrywa ta grupa, która najszybciej ułoży poprawnie jak najwięcej wyrazów.

licz	ba	poje	dyncza
licz	ba	mno	ga
ro	dzaj	mę	ski
ro	dzaj	żeń	ski
ro	dzaj	nija	ki
czasow	nik	rzeczow	nik
przymiot	nik	za	imek
przy	imek	przy	słów
bezokolicz	nik	czas terażniej	szy

5

nie rozumiem, proszę powtórzyć, co to znaczy, proszę napisać, tak, proszę mówić wolniej, nie wiem, dziękuję, przepraszam, mam pytanie, nie

6

1. dziękuję, 2. przepraszam, 3. proszę powtórzyć, 4. co to znaczy, 5. tak, nie, 6. nie wiem, 7. proszę napisać, 8. gdzie jest toaleta, 9. proszę mówić wolniej, 10. mam pytanie

7

sytuacja oficjalna: A, B, G, H

sytuacja uniwersalna: C, F

sytuacja nieoficjalna: D, E

8

1. rzeczownik, 2. przymiotnik, 3. przymiotnik, 4. rzeczownik, 5. bezokolicznik, 6. rzeczownik, 7. przymiotnik, 8. rzeczownik, 9. rzeczownik, 10. bezokolicznik, 11. rzeczownik, 12. rzeczownik, 13. rzeczownik, 14. rzeczownik, 15. rzeczownik

Czy już to umiesz?

2. męski, 3. proszę, 4. dobry, 5. tak, 6. spółgłoski, 7. samogłoski, 8. wolniej, 9. szkodzi, 10. rzeka, 11. miasto

Hasło: język polski

Jak masz na imię?

Cele i sytuacje komunikacyjne

- nawiązywanie kontaktu
- przedstawianie się
- pytanie o samopoczucie
- wyrażanie samopoczucia

Słownictwo

- liczebniki 1 – 10
- nawiązywanie kontaktu
- imię, nazwisko, adres
- pytanie o samopoczucie (*Jak się masz?*)
- wyrażanie samopoczucia (*świetnie, dobrze* itp.)

Gramatyka i składnia

- pytanie o informację (*Skąd jesteś?*)
- pytanie o rozstrzygnięcie (partykuła *czy*)
- odmiana czasowników *być, mieć, mieszkać*
- przysłówki

Rozumienie ze słuchu

- intonacja
- pierwsze kontakty
- odbieranie faktury (dane osobowe)

Rozumienie tekstów pisanych

- quiz *Czy wiesz, skąd oni są?*

Mówienie

- pytanie o samopoczucie
- ankieta osobowa
- przedstawianie się

Pisanie

- ankieta osobowa

Materiały autentyczne

- książka telefoniczna
- skróty w adresie

1a

Warto przećwiczyć ze studentami wymowę wprowadzonych przysłówków, oddając również ich zabarwienie emocjonalne, czyli np. *świetnie* powiedzieć radośnie, a *fatalnie* ze smutkiem. Studentom łatwiej wówczas zapamiętać znaczenie słów. Następnie można poprosić studentów, by przeczytali poznane przysłówki z intonacją odpowiadającą ich znaczeniu.

3

Na lekcję warto dodatkowo przynieść zdjęcia osób, które mają różne samopoczucie. Po wprowadzeniu pytania *Jak się masz?* i odpowiedzi na nie, warto podzielić studentów na grupy dwu- trzyosobowe. Każda grupa ma do dyspozycji około 10 zdjęć, studenci pytają się wzajemnie o samopoczucie osób ze zdjęć, a odpowiadając, ćwiczą nowe słownictwo.

4

Warto przećwiczyć wymowę i intonację w zdaniach z lekcji. Lektor czyta zdania, a studenci grupowo je powtarzają do momentu, gdy można zaakceptować ich wymowę.

Jak się nazywasz? – Jak się pan nazywa? – Jak się pani nazywa? – Jak się masz? – A ty? – A pan? – A pani? – Proszę powtórzyć! – Proszę napisać! – Proszę mówić wolniej! – Przepraszam, jak się nazywasz? – Przepraszam, jak się pan nazywa? – Przepraszam, jak się pani nazywa? – Nic nie szkodzi. – Dzień dobry. – Dobry wieczór. – Do widzenia. – Na razie!

6

Najpierw należy wprowadzić liczebniki i przećwiczyć ich wymowę, a potem, najlepiej na forum klasy, studenci mogą wykonywać zadania matematyczne. Należy używać słów *plus, minus*.

7a

7b

Należy wcześniej wyjaśnić (najlepiej za pomocą rysunku na tablicy) znaczenie słów *ulica, aleja, osiedle, plac* oraz sposób czytania adresu (*/* – oznacza *przez*). Studenci najpierw słuchają nagrania, a potem w parach lub trójkach zadają sobie pytania o numery telefonu wybranych przez siebie osób. W ten sposób ćwiczą liczebniki i wymowę, poznają również skróty. Strona z książki telefonicznej z nazwiskami, adresami i numerami telefonów została zmieniona tak, aby nie ujawniać niczych danych, ponadto została dostosowana do lekcji, w adresach nie występują liczebniki większe niż 10. Warto zmotywować studentów do tego, by rzeczywiście zadawali sobie pytania, nie zaś pokazywali nazwisko osoby, o którą pytają.

9a

9b

Ćwiczenie to warto wykonać w parach, w ten sposób studenci nie tylko rozwiązują quiz, ale i mają szansę mówić. Dobrze jest więc napisać wcześniej na tablicy zdania, których studenci będą używać: *Czy wiesz, skąd jest...? Tak, ... on jest z..., Nie, nie wiem, skąd... jest.*

Po zrobieniu ćwiczenia studenci na forum klasy zadają sobie pytania i na nie odpowiadają, w ten sposób prezentując prawidłowe odpowiedzi. Nauczyciel tylko kontroluje i poprawia (sam nie zadaje pytań – w ten sposób studenci mają kolejną szansę mówienia po polsku).

11a

Studenci indywidualnie uzupełniają tabelkę na podstawie materiału opanowanego wcześniej na lekcji.

D

Gra LICZEBNIKI

• Opis gry

1. Jest to typowa gra wykorzystująca lukę informacyjną.
2. Celem jest wyćwiczenie używania liczebników 1 – 10 oraz ćwiczenie wymowy.
3. W grze musi uczestniczyć przynajmniej pięcioro studentów.
4. Należy skopiować kartki i rozdać je studentom.
5. Studenci zadają sobie wzajemnie pytania o brakujące informacje.
6. Wygrywa ten student, który pierwszy uzupełni wszystkie brakujące informacje.
7. Lektor pilnuje, by studenci mówili tylko po polsku.

LICZEBNIKI (lekcja 1)

Wersja dla lektora

imię i nazwisko	Gdzie mieszka pan / pani...?	Jaki numer rejestracyjny samochodu ma pan / pani...?
Andrzej Domański	w Warszawie	WS 10552
Katarzyna Zięba	w Lublinie	LU 15417
Dorota Mrugała	we Wrocławiu	WR 00167
Władysław Baranowicz	w Krakowie	KR 67809
Kazimierz Ziemniak	w Łodzi	LD 42356

A

imię i nazwisko	Gdzie mieszka pan / pani...?	Jaki numer rejestracyjny samochodu ma pan / pani...?
Andrzej Domański	w Warszawie	WS 10552
Katarzyna Zięba
Dorota Mrugała	we Wrocławiu
Władysław Baranowicz
Kazimierz Ziemniak	w Łodzi

B

imię i nazwisko	Gdzie mieszka pan / pani...?	Jaki numer rejestracyjny samochodu ma pan / pani...?
Andrzej Domański
Katarzyna Zięba	w Lublinie	LU 15417
Dorota Mrugała	we Wrocławiu
Władysław Baranowicz	w Krakowie
Kazimierz Ziemniak

Tę stronę można kopiować.

C

imię i nazwisko	Gdzie mieszka pan / pani...?	Jaki numer rejestracyjny samochodu ma pan / pani...?
Andrzej Domański	w Warszawie
Katarzyna Zięba
Dorota Mrugała	we Wrocławiu	WR 00167
Władysław Baranowicz	w Krakowie
Kazimierz Ziemniak

D

imię i nazwisko	Gdzie mieszka pan / pani...?	Jaki numer rejestracyjny samochodu ma pan / pani...?
Andrzej Domański	w Warszawie
Katarzyna Zięba	w Lublinie
Dorota Mrugała
Władysław Baranowicz	w Krakowie	KR 67809
Kazimierz Ziemniak

E

imię i nazwisko	Gdzie mieszka pan / pani...?	Jaki numer rejestracyjny samochodu ma pan / pani...?
Andrzej Domański
Katarzyna Zięba	w Lublinie
Dorota Mrugała	we Wrocławiu
Władysław Baranowicz
Kazimierz Ziemniak	w Łodzi	LD 42356

5a Proszę uzupełnić dialogi, posłuchać nagrania i sprawdzić swoje odpowiedzi.

A.

- Dzień dobry.
- Dzień dobry. Przepraszam, jak się Pani nazywa?
- Nazywam się Marta Nowak, a jak się Pan nazywa?
- Mam na imię Andrzej. Nazywam się Kowalski.
- Miło mi.

B.

- Cześć, jak się masz?
- Dobrze, a ty?
- Tak sobie.

C.

- Dobry wieczór.
- Dobry wieczór. Jak ma Pan na imię?
- Jestem Jan. A jak ma Pani na imię?
- Mam na imię Monika.

D.

- Cześć. Jestem Anka, a ty?
- Piotrek.
- Jak się nazywasz?
- Nazywam się Wójcik.

7a Proszę posłuchać nagrania i przeczytać z kolegą / koleżanką dialogi.

1.

- Przepraszam, jaki numer telefonu ma pan Marian Kiełbasa?
- Proszę powtórzyć nazwisko!
- Kiełbasa.
- Proszę powtórzyć imię!
- Marian.
- Zero jeden dwa sześć cztery siedem osiem osiem dziewięć.
- Dziękuję.

2.

- Przepraszam, jaki numer telefonu ma pani Maria Kiełb?
- Proszę powtórzyć imię!
- Maria.
- Jaki ona ma adres?
- Ulica Rusznikarska trzy.
- Dwa trzy cztery pięć cztery dziewięć siedem.
- Dziękuję.
- Proszę.

8a Proszę posłuchać nagrania i napisać liczebnik przy nazwie miasta.

jeden – Gdańsk, dwa – Kraków, trzy – Warszawa, cztery – Szczecin, pięć – Poznań, sześć – Wrocław, siedem – Katowice, osiem – Łódź, dziewięć – Częstochowa, dziesięć – Zakopane

12 Proszę posłuchać dialogu w kasie na stacji benzynowej i zdecydować, czy te informacje są prawdziwe, czy nieprawdziwe.

- Dzień dobry.

- Dzień dobry, trójka i fakturę poproszę.

- Na firmę?

- Nie, na mnie.

- NIP?

- Siedem, sześć, dwa, osiem, cztery, trzy, pięć, dziewięć, zero, jeden.

- Kod pocztowy?

- trzy jeden cztery jeden zero Kraków

- Ulica?

- Nie ulica, tylko plac. Plac Słowackiego cztery przez dziesięć.

- Nazwisko i imię?

- Dobrzyńska Anna.

- Numer rejestracyjny?

- KR trzy, cztery, cztery, dziewięć, zero.

- Proszę podpisać. Dziękuję bardzo.

- Dziękuję. Do widzenia.

5a

A: przepraszam, się, nazywa, na, miło / B: jak, dobrze, sobie / C: dobry, pan, imię, mam / D: a, nazywam

8a

Gdańsk – 1, Szczecin – 4, Poznań – 5, Warszawa – 3, Wrocław – 6, Łódź – 8, Częstochowa – 9, Katowice – 7, Kraków – 2, Zakopane – 10

9a

1. c, 2. d, 3. g, 4. k, 5. e, 6. a, 7. h, 8. f, 9. j, 10. i

10a

1. z Hiszpanii, 2. z Niemiec, 3. z Ameryki, 4. z Polski, 5. z Włoch, 6. z Anglii, 7. z Japonii, 8. z Rosji, 9. z Francji

11a

zaimek osobowy: on, ona; **być:** jestem, jest, są; **mieć:** mam; **mieszkać:** mieszkasz, mieszka

11b

1. jesteś, 2. jestem,
3. są, 4. jesteście,
5. jest, 6. jesteśmy

11c

1. masz, 2. mają,
3. mamy, 4. mam,
5. ma

11d

1. mieszka,
2. mieszkam,
3. mieszkamy,
4. mieszkają,
5. mieszkacie

11e

1. one, 2. oni, 3. one, 4. oni, 5. oni

12

1. N (762-843-59-01), 2. P, 3. P, 4. N (Dobrzyńska), 5. N (34490)

Mam pytanie. Co to jest?

Cele i sytuacje komunikacyjne

- zadawanie pytań
- określanie cech osób

Słownictwo

- liczebniki 11 – 29
- przymiotniki określające charakter (internacjonalizmy)
- przymiotniki określające wygląd

Gramatyka i składnia

- pytanie o informacje (*Kto to jest? Co to jest?*)
- mianownik rzeczowników i przymiotników liczby pojedynczej (w funkcji podmiotu)
- koniugacja -m, -sz
- konstrukcja *mówić po polsku* w opozycji do *znać język polski*

Rozumienie ze słuchu

- krótkie dialogi w stylu oficjalnym i nieoficjalnym
- podawanie adresu

Rozumienie tekstów pisanych

- krótkie dialogi w stylu oficjalnym i nieoficjalnym

Mówienie

- opisywanie osób

Pisanie

- ortografia – polski alfabet

Materiały autentyczne

- adresy
- numery kierunkowe
- nazwy województw
- mapa administracyjna Polski

A

Lekcja ta jest ważna, bo porządkuje i wprowadza podstawowe wiadomości gramatyczne, dlatego też należy się wiele razy upewniać w trakcie lekcji, czy studenci rzeczywiście wszystko rozumieją.

1a

1b

Po wprowadzeniu nowego słownictwa warto, aby studenci w parach pytali się wzajemnie o polskie nazwy przedmiotów, znajdujących się w klasie lub na przyniesionych przez nauczyciela zdjęciach. Pytania i możliwe odpowiedzi należy wcześniej napisać na tablicy: *Czy to jest...? • Tak, to jest... • Nie, to nie jest... • To jest...*

1c

Na tym etapie nauki celowo nie wprowadzono rzeczowników rodzaju żeńskiego zakończonych na spółgłoskę. Temat ten zostanie poruszony w drugiej części serii.

Studenci najpierw sami w parach lub trójkach przyporządkowują poznane słowa do odpowiedniego rodzaju. Następnie na forum klasy lektor sprawdza poprawność wykonania ćwiczenia. Można wykorzystać tu autentyczną sytuację komunikacyjną, w której chodzi o uzasadnianie wyboru, pytając studentów np. *Dlaczego słowo „pies” jest rodzaju męskiego?* Nawet na tak początkowym etapie nauki studenci mogą już uzasadnić swój wybór, używając spójnika *bo*, np. *Słowo „pies” jest rodzaju męskiego, bo „s” to spółgłoska.* Słowa: *Dlaczego? ..., bo...* należy zapisać na tablicy.

3a

3b

3c

W ćwiczeniu występują przymiotniki w różnych rodzajach. Przed podaniem reguły gramatycznej i zrobieniem ćwiczenia warto zachęcić studentów, by sami spróbowali ją znaleźć. Studenci znają już rodzaj rzeczownika – ta indywidualna czy grupowa (dwu-, trzyosobowa) praca analityczna jest ważna przy nauce języka polskiego. Istotna jest również cierpliwość nauczyciela i pomaganie studentom poprzez zadawanie im pytań naprowadzających oraz danie im czasu na to, by rzeczywiście sami odnaleźli prawidłowości. Mają oni wtedy poczucie, że gramatyka jest logiczna i przede wszystkim, że oni są w stanie ją zrozumieć.

Na lekcji może pojawić się problem miejsca przymiotnika występującego przed lub po rzeczowniku. Można skorzystać tu z dodatkowych gier *Przed i po?* i *Przed czy po?*

4

Ćwiczenie to można wykonać na dwa sposoby. W pierwszym studenci pracują w parach i pytają się wzajemnie o wygląd wybranej postaci. Odpowiadając na pytanie kolegi / koleżanki, używają trzech przymiotników. W drugim studenci również pracują w parach, ale tym razem jedna osoba opisuje wygląd wybranej postaci, używając trzech przymiotników, a druga musi wskazać odpowiednie zdjęcie. Lektor pilnuje, by studenci używali przymiotników w odpowiednim rodzaju.

Słownictwo można przećwiczyć w podobny sposób również na dodatkowych zdjęciach przyniesionych przez lektora. Warto, żeby fotografie były charakterystyczne – mogą to być znane postacie lub karykatury.

7a

7b

7c

Przymiotniki, które są internacjonalizmami, można wykorzystać również do zabawy – za pomocą trzech, czterech przymiotników student opisuje kogoś z grupy, nie podając jednak imienia opisywanej osoby. Należy wcześniej zapisać na tablicy zdania: *Ta osoba jest..., Ta osoba nie jest...* Grupa musi odgadnąć, o kim mowa. Następnie dana osoba weryfikuje prawdziwość opisu, mówiąc np. *Tak, jestem...* albo *Nie, nie jestem...* Żeby jednak nikt nie poczuł się urażony, należy koniecznie dać studentom do zrozumienia, iż jest to tylko zabawa, a zatem należy ją traktować z przymrużeniem oka.

8a

Studenci samodzielnie uzupełniają tabelkę, tworząc formy analogiczne do podanych.

D

Gry PRZED I PO? i PRZED CZY PO?

- Opis gier
- 1. Celem gier jest wyćwiczenie umiejętności poprawnego łączenia przymiotników z rzeczownikami. Chodzi tu o pozycję przymiotnika przed lub po rzeczowniku.
- 2. Studenci pracują w grupach dwu- trzyosobowych.
- 3. Nauczyciel kopiuje i rozcina karteczki, a następnie rozdaje je studentom.
- 4. Wygrywa ta grupa, która najszybciej prawidłowo połączy rzeczowniki z przymiotnikami.

PRZED I PO? (lekcja 2)

gorąca	zupa	pomidorowa
zimna	woda	mineralna
intensywny	kurs	komputerowy
nowa	restauracja	włoska
łatwy	język	polski
nowoczesny	gabinet	dentystyczny
duża	szkoła	językowa
popularny	portal	informacyjny
stary	Uniwersytet	Warszawski
nowe	centrum	handlowe
nowoczesny	aparat	cyfrowy
duże	studio	fotograficzne
zimne	piwo	bezalkoholowe
dobra	kawa	bezkofeinowa
ekologiczna	benzyna	bezołowiowa
duży	sklep	spożywczy

Tę stronę można kopiować.

PRZED CZY PO? (lekcja 2)

program	komputerowy	mały	problem
telefon	komórkowy	ładna	dziewczyna
kuchnia	włoska	dobry	komputer
Rzeczpospolita	Polska	małe	dziecko
Unia	Europejska	niemiecka	firma
Parlament	Europejski	polskie	nazwisko
telewizja	niemiecka	japońska	firma
literatura	francuska	duży	sukces
kredyt	bankowy	wysportowany	student
Politechnika	Krakowska	wysoka	kobieta
Akademia	Ekonomiczna	szczerpy	mężczyzna
aparat	fotograficzny	duży	stół
muzyka	taneczna	małe	okno
muzyka	klasyczna	dobra	książka
instrument	muzyczny	nowy	dom

Tę stronę można kopiować.

2a Proszę posłuchać nagrania i uzupełnić dialogi.

1. Anna: Cześć. Jak się masz?
 Bogusław: Dziękuję, dobrze. A ty?
 Anna: Świetnie. Przepraszam, wiesz, kto to jest?
 Bogusław: Nie wiesz?? To jest nowy profesor. Nazywa się Gonzales.
 Anna: Czy on jest z Hiszpanii?
 Bogusław: Nie, on ma hiszpańskie nazwisko, ale jest z Polski.
 Ma na imię Andrzej.
 Anna: Aha!
2. Piotr: Cześć, Ewa! Jak się masz?
 Ewa: Świetnie. A ty?
 Piotr: Dziękuję, dobrze. Gdzie masz samochód?
 Ewa: Nie mam. Jest w serwisie. A ty? Czy to jest twój samochód?
 Piotr: Tak. Mam japoński samochód.
 Ewa: Bardzo elegancki.
 Piotr: Proszę... (otwiera drzwiczki i zaprasza do środka)
 Ewa: Dziękuję bardzo.
 Piotr: Nie wiem, gdzie mieszkasz.
 Ewa: Aleja Puławska. Wiesz, gdzie to jest?
 Piotr: Puławska... Puławska... Nie wiem. W centrum?
 Ewa: Tak.
 Piotr: Aha, tak!! Puławska jest w centrum. Tak!
3. Policjant: Jak się Pan nazywa?
 Dirk: Dirk Gärtner.
 Policjant: Skąd Pan jest?
 Dirk: Z Niemiec.
 Policjant: Gdzie Pan mieszka?
 Dirk: Nie rozumiem. Proszę powtórzyć.
 Policjant: Czy mieszka Pan w Krakowie?
 Dirk: Przepraszam, nie rozumiem. Proszę mówić wolniej.
 Policjant: Gdzie pan mieszka? Jaki ma Pan adres w Krakowie?
 Dirk: Aha, rozumiem. Mieszkam w hotelu Francuskim.
4. Studentka: Przepraszam bardzo, gdzie jest literatura francuska?
 Bibliotekarka: Tam.
 Studentka: Dziękuję bardzo.
 Bibliotekarka: Proszę.

12a Gdzie oni mieszkają? Proszę posłuchać nagrania i uzupełnić adresy.

- Proszę powiedzieć, jak się Państwo nazywają i gdzie Państwo mieszkają?
- Nazywam się Agnieszka Walczewska. Gdzie mieszkam?
 W centrum. Ulica Armii Krajowej 20/17.
- Mam na imię Maciej, na nazwisko Korbielski. Mój adres: aleja Warszawska 9/19.
- Izabela Budzyńska, plac Kazimierza Wielkiego 12/13.
- Zbigniew Bugajski, osiedle Mickiewicza 16/10.

2a

1. dobrze, kto, jest, ma 2. gdzie, bardzo, centrum 3. skąd, powtórzyć, mówić, mieszkam 4. dziękuję

2c

1. N (z Polski), 2. P, 3. N (Piotr), 4. P, 5. N (ulica Puławska), 6. N (z Niemiec), 7. N (Gärtner), 8. P

3a

3. z Francji, francuska, 4. amerykańska, amerykańskie, 5. japoński, japońskie, 6. z Włoch, włoski, włoska, 7. angielska, angielskie, 8. hiszpański, hiszpańska, 9. rosyjska, rosyjskie

3c

1. niemieckie auto, Jakie to auto? // niemiecki samochód, Jaki to samochód? 2. amerykański film, Jaki to film? 3. rosyjski prezydent, Jaki to prezydent? 4. japońskie auto, Jakie to auto? // japoński samochód, Jaki to samochód? 5. amerykańska firma, Jaka to firma? 6. włoska restauracja, Jaka to restauracja? 7. angielska herbata, Jaka to herbata? 8. niemiecka kawa, Jaka to kawa? 9. hiszpańska tradycja, Jaka to tradycja? 10. niemieckie nazwisko, Jakie to nazwisko?

6

1. c, 2. h, 3. f, 4. d, 5. e, 6. a, 7. g, 8. i

8a

mieć: masz, ma, macie, mają; **rozumieć:** rozumiesz, rozumie, rozumiemy, rozumieją; **przepraszać:** przepraszasz, przepraszamy, przepraszacie; **czytać:** czytam, czytasz, czyta, czytacie; **pytać:** pytam, pytasz, pyta, pytamy, pytają

8b

1. on / ona / ono, 2. my, 3. ty, 4. oni / one, 5. ja, 6. ja, 7. wy, 8. ja, 9. ja, 10. ty, 11. ona, 12. on

8c

1. mieszkasz, 2. mieszkają, 3. czyta, 4. nazywacie, 5. czytamy, 6. pyta, 7. rozumiem, 8. czytają, 9. ma, 10. mieszkam, 11. mieszkają, 12. mieszka

10a

1. męski, Europejski; 2. żeński, włoska; 3. żeński, językowa; 4. męski, Kredytowy; 5. męski, dentystyczny; 6. nijaki, turystyczne; 7. nijaki, Narodowe; 8. żeński, Europejska; 9. nijaki, medyczne

11b

16

12a

1. ulica, 17, 2. aleja, 19, 3. plac, 13, 4. osiedle, 16/10

Czy już to wiesz?

I: 1. e, 2. a, 3. f, 4. b, 5. d

II: 1. Gdzie, 2. Co, 3. Jak, 4. Kto, 5. Czy, 6. Skąd / Jaki / Jaka / Gdzie, 7. Jak, 8. Ile, Dwa plus siedem jest dziewięć. 9. Jaki, 10. Jak

lekcja 3

Kim jesteś?

Cele i sytuacje komunikacyjne

- zadawanie pytań
- przedstawianie się (cd.)

Słownictwo

- narodowości
- zawody i zajęcia
- przymiotniki określające pochodzenie

Gramatyka i składnia

- orzeczenie imienne z orzecznikiem w mianowniku i narzędniku liczby pojedynczej i mnogiej przymiotników i rzeczowników
- koniugacja -ę, -isz

Rozumienie ze słuchu

- początek teleturnieju (osoby przedstawiają się)
- przedstawianie się

Rozumienie tekstów pisanych

- czat w Internecie
- quiz *Czy wiesz, kim on / ona jest?*

Mówienie

- ankieta osobowa

Pisanie

- ortografia – nazwy obywateli państw (duża litera)
- interpunkcja
- ankieta osobowa

Materiały autentyczne

- czat w Internecie
- teleturniej

2a

Studenci sami wypełniają tabelę na podstawie słownictwa wprowadzonego w ćwiczeniu 1. Ważne, by lektor sprawdził poprawność wykonania zadania. Studenci na forum klasy czytają odpowiedzi, a nauczyciel dla pewności zapisuje je na tablicy.

3

Studenci pracują w parach. Warto wcześniej zapisać na tablicy zdania, których studenci będą potrzebować do wykonania tego ćwiczenia: *Czy wiesz, kim jest... • Tak, ... jest... • Nie, nie wiem, kim on / ona jest.* Po zrobieniu ćwiczenia studenci na forum klasy zadają sobie pytania i na nie odpowiadają, prezentując w ten sposób prawidłowe odpowiedzi. Nauczyciel tylko kontroluje i poprawia odpowiedzi, sam nie zadaje pytań i dzięki temu studenci mają kolejną szansę mówienia po polsku.

4

Przy sprawdzaniu poprawności wykonania ćwiczenia warto zapytać studentów o uzasadnienie odpowiedzi. Znowu mogą skorzystać z autentycznej sytuacji komunikacyjnej. Nauczyciel pyta: *Dlaczego?* Studenci uzasadniają swój wybór, używając konstrukcji ze spójnikiem *..., bo...*

7

Warto, by po wprowadzeniu nowego słownictwa studenci zapytali się wzajemnie o to, czym się zajmują. Ćwiczenie to można przeprowadzić w parach lub na forum klasy.

9a

Przed rozpoczęciem ćwiczenia należy zwrócić uwagę, iż oczekuje się od studentów zanotowania konkretnych informacji. Nie muszą zrozumieć wszystkiego, ważne, by uzupełnili tabelkę.

10a

Czat jest dość długim tekstem wzorowanym na czacie internetowym. Należy uprzedzić studentów, że mogą mieć pewne trudności z jego zrozumieniem. Np. studenci, którzy nie wiedzą, że w Polsce obcokrajowcy mogą studiować po angielsku, mogą mieć problemy ze zrozumieniem zdania: „To są studia po angielsku”. *Czat* można odczytać z podziałem na role.

10b

Warto cały czas zwracać uwagę na to, żeby studenci mówili całymi zdaniami, a więc np.: *To prawda, bo ona mówi...*, w ten sposób bowiem nie tylko sprawdzamy rozumienie tekstu, ale studenci mają również możliwość ćwiczenia wyrażania prostego uzasadnienia.

11a

Studenci indywidualnie uzupełniają tabelę, wykorzystując odmianę czasowników z tekstu *Czat*.

D

Gra PLANSZE

- Opis gry
- Nauczyciel przynosi duże kartony, zdjęcia kobiet i mężczyzn (najlepiej śmieszne, charakterystyczne, dobrze gdyby w jakiś sposób wskazywały na pochodzenie danej osoby), nożyczki i klej. Następnie informuje, że grupy opisywać będą studentów uczących się języka polskiego. Studenci w grupach trzy- czteroosobowych wybierają zdjęcia, nakleją je na kartony i opisują poszczególne osoby, wykorzystując poznane słownictwo. Nauczyciel może zapisać na tablicy pytania, które ułatwią studentom wykonanie zadania:
- *Jak on / ona ma na imię?* • *Kim on / ona jest z zawodu?* • *Jak on / ona się nazywa?* • *Jaki on / ona jest?* • *Skąd on / ona jest?* • *Jakie zna języki obce?* • *Gdzie on / ona mieszka?* • *Dlaczego uczy się polskiego?*
- Na koniec studenci czytają na głos opisy osób. Kartony można zawiesić na ścianach.

Gra ZAWODY I ZAJĘCIA

- Opis gry
- 1. Jest to typowa gra wykorzystująca lukę informacyjną.
- 2. Celem jest wyćwiczenie słownictwa związanego z zawodami.
- 3. W grze musi uczestniczyć przynajmniej pięcioro studentów.
- 4. Należy skopiować kartki i rozdać je studentom.
- 5. Studenci zadają sobie wzajemnie pytania o brakujące informacje.
- 6. Wygrywa ten student, który pierwszy uzupełni wszystkie brakujące informacje.
- Lektor pilnuje, by studenci mówili tylko po polsku.

Wersja dla lektora

imię i nazwisko	Kim jest pan / pani...?	Jakie języki obce zna pan / pani...?
Wojciech Brzeziński	urzędnikiem	angielski, hiszpański
Marta Torba	dentystką	rosyjski, francuski
Rajmund Koza	bezrobotny	hiszpański, włoski
Anna Radwańska	dziennikarką	angielski, niemiecki
Renata Słaba	emerytką	niemiecki, rosyjski

A

imię i nazwisko	Kim jest pan / pani...?	Jakie języki obce zna pan / pani...?
Wojciech Brzeziński	urzędnikiem
Marta Torba	rosyjski, francuski
Rajmund Koza	hiszpański, włoski
Anna Radwańska
Renata Słaba	emerytką

B

imię i nazwisko	Kim jest pan / pani...?	Jakie języki obce zna pan / pani...?
Wojciech Brzeziński	angielski, hiszpański
Marta Torba	dentystką
Rajmund Koza	bezrobotny
Anna Radwańska	angielski, niemiecki
Renata Słaba

ZAWODY I ZAJĘCIA (lekcja 3)

C

imię i nazwisko	Kim jest pan / pani...?	Jakie języki obce zna pan / pani...?
Wojciech Brzeziński	angielski, hiszpański
Marta Torba
Rajmund Koza
Anna Radwańska	dziennikarką
Renata Słaba	emerytką	niemiecki, rosyjski

D

imię i nazwisko	Kim jest pan / pani...?	Jakie języki obce zna pan / pani...?
Wojciech Brzeziński	urzędnikiem
Marta Torba
Rajmund Koza	hiszpański, włoski
Anna Radwańska	dziennikarką
Renata Słaba	niemiecki, rosyjski

E

imię i nazwisko	Kim jest pan / pani...?	Jakie języki obce zna pan / pani...?
Wojciech Brzeziński	urzędnikiem
Marta Torba	rosyjski, francuski
Rajmund Koza	bezrobotny
Anna Radwańska	angielski, niemiecki
Renata Słaba

Tę stronę można kopiować.

1 Proszę posłuchać i zdecydować, kto to mówi.

- Jestem Yoko. Jestem Japonką i mówię po japońsku. Znam też język angielski.
- Mam na imię Andreas. Jestem Niemcem i mówię po niemiecku. To jest Eva. Ona też jest z Niemiec. Ona mówi po niemiecku i po hiszpańsku. Zna też trochę polski.
- Nazywam się Blanche Dubois. Jestem Francuzką. Jestem z Francji i mówię po francusku. Znam też włoski.
- Jestem Janek. Jestem z Polski. Jestem Polakiem. Mówię po polsku i po angielsku. Znam też trochę język rosyjski. To jest Władimir. On jest Rosjaninem. Mówi po rosyjsku i po polsku.
- Mam na imię Roberto. Jestem Włochem. To jest Sophie. Ona też jest z Włoch. Mówimy po włosku. Sophie zna też francuski. Ja nie mówię po francusku, ale znam niemiecki.

9a Proszę posłuchać fragmentu teleturnieju *Szansa na milion* i uzupełnić informacje o kandydatach.

- Dobry wieczór, witamy w naszym teleturnieju *Szansa na milion*. Dzisiejsi kandydaci to: pan Wojciech Brzeziński, pani Marta Kaliszewska, pani Krystyna Wesola, co za optymistyczne nazwisko! I pan Andrzej Kowalski. Zanim zaczniemy, proszę się nam krótko przedstawić. Kim państwo są, skąd do nas przyjechali, co robią i czym się interesują. Proszę bardzo, panie Wojtku.
- Nazywam się Wojciech Brzeziński, jestem studentem. Od dzisiaj już na czwartym roku – wczoraj miałem ostatni egzamin. Co studiuję? Politologię w Warszawie. Tam też mieszkam. I co jeszcze? Aha, czym się interesuję. Historią i polityką.
- Dobry wieczór państwu, nazywam się Marta Kaliszewska. Jestem emerytką i mieszkam w Krakowie. Teraz mam dużo czasu, bo już nie pracuję. Interesuję się muzyką, polską muzyką i naszym polskim folklorem. Należę do koła folklorystycznego. Zawsze raz w tygodniu spotykamy się, śpiewamy albo tańczymy.
- Witam państwa, Krystyna Wesola, urzędniczka. Mieszkam i pracuję w Gdańsku, w Urzędzie Miasta, interesuję się polityką, aktualnymi... y... jakimiś politycznymi... sprawami, no krótko mówiąc, aktualnościami politycznymi z Polski czy z Europy w ogóle.
- Nazywam się Andrzej Kowalski. Aktualnie jestem bezrobotny. Co robię? Oczywiście szukam pracy, no i dzisiaj jest też moja „szansa na milion”. Mieszkam w Poznaniu i teraz intensywnie uczę się niemieckiego, żeby jakoś ten wolny czas zapłacić. Poza tym bardzo interesuję się sportem.

1

1. c, 2. d, 3. b, 4. a, 5. e

2a

poziomo: po hiszpańsku, Polakiem, polski, po polsku, Niemcem, niemiecki, po niemiecku, Francuzką, po francusku, angielski, po angielsku, Rosjaninem, rosyjski, po rosyjsku, Włochem, włoski, po włosku, Japonką, po japońsku

3

1. c, 2. d, 4. e, 5. b, 6. h, 7. a, 8. g, 9. f

4

1. sympatycznym dzieckiem, 2. polskie piwo, 3. polskim miastem, 4. wysportowanym mężczyzną, 5. wysportowaną kobietą, 6. dobrym poetą, 7. dobra poetka, 8. świetnym dentystą, 9. wysoką kobietą, 10. sympatyczna nauczycielka

5

1. przystojnym mężczyzną, 2. ładną kobietą, 3. aktywnym biznesmenem, 4. dobrą studentką, 5. dobrym dentystą, 6. sympatycznym mężczyzną, 7. interesującą kobietą, 8. dobrą nauczycielką, 9. energicznym Polakiem, 10. ambitnym studentem

6

1. ambitnymi studentkami, 2. sympatycznymi Włoszkami, 3. wysokimi mężczyznami, 4. wesołymi Francuzami, 5. amerykańskimi filmami, 6. japońskimi samochodami, 7. rosyjskimi miastami, 8. językami obcymi

8a

1. informatykiem, biznesmenem, 2. bezrobotna, 3. lekarką, 4. nauczycielką, 5. architektem, 6. emerytem, 7. fotografem

8b

1. dentystką, 2. rolnikiem, 3. dziennikarką, 4. dentystą, 5. studentką, 6. kelnerką, 7. kierowcą

9a

poziomo: studentem, studiuję politologię, polityką, emerytką, polską muzyką i polskim folklorem, urzędniczką, w Gdańsku, polityką, aktualnościami politycznymi z Polski i Europy, bezrobotnym, szuka pracy, intensywnie uczy się niemieckiego, sportem

10b

1. P („Jestem z Hiszpanii.”), 2. N („...bo mieszkam i studiuję w Polsce.”, „Studiuję europeistykę w Warszawie.”), 3. N („studiuje”), 4. N („To są studia po angielsku.”), 5. P („Znam hiszpański, dobrze angielski i trochę niemiecki.”), 6. N („... jestem świetnym

informatykiem.”), 7. N („Ja nie lubię gramatyki!!!”) 8. N („Nie jestem ani wysoka, ani niska, jestem średniego wzrostu.”), 9. P („I młody!”), 10. P („Ja jestem wysportowany – interesuję się sportem.”)

11a

mówić: mówię, mówisz, mówicie, mówią

lubić: lubisz

robić: robię, robicie

uczyć się: uczę się, uczysz się, uczycie się

Gramatyka po polsku: 1. c, 2. b, 3. a, 4. d

11b

1. mówi, 2. mówię, 3. lubią, 4. uczy się, 5. tańczy, 6. lubimy,
7. lubią, 8. robisz, 9. uczę się, 10. tańczą, 11. lubi, 12. lubię,
13. mówią, 14. mówimy

Czy już to umiesz?

I

aktywnym, Polakiem, ambitnym, w, samochodami, japońskimi,
pięknymi kobietami, uczyć, świetnie / dobrze / trochę itp., Polką,
inteligentną, piękną, blondynką, muzyką, klasyczną, polityką,
europejską, po, język

II

1. (Krzysztof jest) z Polski., 2. (On jest) ekonomistą., 3. (Jest)
młody, aktywny i ambitny., 4. (Pracuje) w banku., 5. Tak. (Ona
ma na imię Kasia.), 6. (Interesuje się) amerykańskimi samocho-
dami, japońskimi filmami i pięknymi kobietami., 7. Tak. (Uczy
się języka angielskiego)

III

Kim jest Kasia?, Skąd jest Kasia?, Jaka ona jest?, Co studiuje?,
Gdzie studiuje?, Czym się interesuje?, Czy mówi po angielsku?,
Jak mówi po angielsku?, Czy zna język hiszpański?

NOTATKI

nauczyciela

lekcja 4

Czy masz brata?

Cele i sytuacje komunikacyjne

- pytanie i uzyskiwanie informacji na temat rodziny, pytanie o wiek, pytanie o adres e-mailowy

Słownictwo

- liczebniki 20 – 100
- wiek
- rodzina i stosunki osobiste
- zapis adresu e-mailowego

Gramatyka i składnia

- biernik liczby pojedynczej przymiotników, rzeczowników i zaimków w funkcji dopełnienia bliższego
- zaimki dzierżawcze w mianowniku
- struktura *mam... lat / lata*

Rozumienie ze słuchu

- wymowa liczebników
- program radiowy *Goście w radiu*

Rozumienie tekstów pisanych

- tekst *Moja rodzina*
- polskie strony internetowe

Mówienie

- prezentacja swojej rodziny

Pisanie

- zapis adresu e-mailowego

Materiały autentyczne

- adres e-mailowy
- adresy polskich stron internetowych

Liczebniki 1 – 19

To ćwiczenie stanowi wstęp do ćwiczeń następnych. Ma na celu przypomnienie nazw liczebników 1 – 19. Przeznaczone jest do pracy samodzielnej. Poprawność jego wykonania można sprawdzić, prosząc studentów o głośne odliczenie liczebników od końca (od 19 do 1) chóralnie lub pojedynczo przez kolejne osoby.

Liczebniki 20 – 100

Nazwy liczebników powinny być odczytane na głos przez wyznaczonych studentów (nauczyciel powinien poprawić ewentualne błędy wymowy) lub mogą być odczytane przez nauczyciela, a następnie powtórzone przez studentów. Należy zwrócić uwagę na wymowę członów *-dziesięci*, *-dziesiąt* oraz na reguły tworzenia liczebników 30, 40 i 50 – 90. Warto także uświadomić studentom, że poznają liczebniki do 199, nie zaś tylko do 100.

W tym ćwiczeniu na CD jest czytany tylko jeden numer z kolumny (np. z kolumny pierwszej nr 25). Zadaniem studentów podczas słuchania jest podkreślenie usłyszonej liczby.

Ćwiczenie to ma na celu zwrócenie uwagi na różnice w sposobie wymowy (i zapisu) zakończeń liczebników (np. *dwanaście* – *dwadzieścia*). Zadaniem studentów podczas słuchania jest dokończenie form liczebników (napisane są tylko człony początkowe).

Praca w grupach dwuosobowych. Jeden student mówi nazwy

czterech liczebników, zadaniem drugiego jest napisanie poprawnej liczby (przy użyciu cyfr). Nauczyciel może rozpocząć to ćwiczenie, podając całej grupie nazwę jednego liczebnika.

Jaki Pan / Pani ma adres e-mailowy?

Celem ćwiczenia jest wprowadzenie słownictwa dotyczącego sposobu podawania adresu e-mailowego i wieku oraz powtórzenie sposobu informowania o kraju pochodzenia. Zadaniem studentów jest wypowiedzenie adresów e-mailowych osób z tekstu (wraz z przeliterowaniem) oraz podanie ich wieku i kraju pochodzenia.

Praca w parach, małych grupach lub w całej grupie (jeśli nie jest liczna) – studenci mają zapytać kolegów o ich adresy e-mailowe, zapisać je oraz odpowiadając na pytanie, prawidłowo podać swój adres e-mailowy. Po zakończeniu ćwiczenia nauczyciel sprawdza poprawność jego wykonania, prosząc jednego studenta o podanie adresu e-mailowego kogoś z grupy i zapisując go na tablicy dla potwierdzenia prawidłowości zapisu przez resztę studentów.

Lat – lata

W tabeli należy zwrócić uwagę na zasady stosowania form *lat* – *lata* w relacji z liczebnikami zakończonymi cyframi 2, 3, 4.

Rodzina

Studenci słuchają wymowy nazw członków rodziny, powtarzają je na głos, a następnie wpisują do diagramu brakujące formy: *moja matka*, *moja siostra* i *mój syn* – wyrażenia dla studentów nowe, ale mające takie samo znaczenie i zbliżone brzmienie w wielu językach.

Ćwiczenie służy doskonaleniu ogólnego rozumienia tekstu pisanego, dlatego przed przystąpieniem do jego wykonania należy wyjaśnić studentom, iż nie muszą dokładnie rozumieć całego tekstu *Moja rodzina*. Zadaniem studentów jest uzupełnienie drzewa genealogicznego rodziny z tekstu.

Celem tego przedkomunikacyjnego ćwiczenia jest ustna prezentacja informacji i utrwalenie słownictwa dotyczącego rodziny (z tekstu) oraz leksykalne użycie form zaimka dzierżawczego *jej*.

Zaimki dzierżawcze

- W celu zilustrowania znaczenia zaimków dzierżawczych
- warto zaproponować studentom następującą grę: nauczyciel pożycza po jednej rzeczy od studentów (np. książkę, długopis), a następnie pyta innych: *Czyje to jest?* Studenci początkowo tylko udzielają odpowiedzi, a następnie sami inicjują sytuacje komunikacyjne tego typu.
- W tabeli przedstawiającej formy zaimków dzierżawczych należy zwrócić uwagę na brak zależności form zaimków *jego*, *jej* i *ich* od rodzaju gramatycznego następującego po nich rzeczownika.

6c

Zadaniem studentów jest wysłuchanie fragmentu programu radiowego *Goście w radiu*, a następnie uzupełnienie informacji.

7a

Tekst *Sąsiedzi*. Zadaniem studentów jest wysłuchanie nagrania z podanymi kompletnymi informacjami na temat imion i stanu posiadania mieszkańców z ul. Kopernika 72. Na podstawie stanu posiadania studenci muszą dopisać imiona do nazwisk tych osób.

Biernik

W tabeli przedstawiającej formy biernika należy uświadomić studentom, iż zmieniają się jedynie końcówki rodzaju żeńskiego i męskiego żywotnego, inne zaś są równe mianownikowi.

9a

Kartka walentynkowa. Podczas głośnej lektury należy zwrócić studentom uwagę na intonację zaimków osobowych.

10a

10b

Gra GENEALOGIA. Praca w parach. Każdy ze studentów zapisuje na kartce imiona członków najbliższej rodziny (należy powiedzieć studentom, aby nie zapisywali imion kuzynów) bez podania stopnia pokrewieństwa. Następnie studenci w parach wymieniają się kartkami. Jeden z nich zadaje pytania dotyczące wymienionych na kartce członków rodziny drugiego, rysując drzewo genealogiczne. Pytania warto zapisać na tablicy, np. *Kto to jest...? • Ile ma lat? • Kim jest z zawodu?*

Nauczyciel, chodząc po klasie, kontroluje i poprawia na bieżąco ewentualne błędy. Po zakończeniu ćwiczenia zadaje kilku studentom pytania kontrolne na temat uzyskanych przez nich informacji, np. *Czy... ma brata lub siostrę?*

Z

Proszę polecić studentom wykonanie ćwiczeń z części „Czy już to umiesz?” lub opisanie swojej rodziny, podobnie jak w tekście *Moja rodzina* (ćwiczenie 5a). W przypadku tego drugiego zadania, warto poprosić o napisanie go na osobnych kartkach, nie zaś w zeszytach, gdyż umożliwi to sprawdzenie tego zadania poza lekcją.

A

3b

Praca w całej grupie. Pytanie o wiek może być krępujące dla niektórych osób, zatem decyzja o wykonaniu tego ćwiczenia w konkretnej grupie należy do nauczyciela. W tej sytuacji nauczyciel może także przed ćwiczeniem podać formułę odpowiedzi na pytanie o wiek typu: *To tajemnica* lub *A jak pan / pani myśli?*

5b

W tym ćwiczeniu, przed przystąpieniem do udzielania odpowiedzi na pytania, zaleca się przeczytanie tekstu na głos przez wyznaczonych studentów, a następnie wyjaśnienie

nie nowych słów przy pomocy nauczyciela lub słowników (*jako, nie żyje*) oraz ewentualnie przypomnienie przez studentów znaczenia słów: *dziennikarka, nauczyciel, emeryt*. Warto zwrócić uwagę na formy *matka Hanny, ojciec Hanny* i wyjaśnić je.

D

Gra MATEMATYKA 1

Opis gry
Można ją wykonać po ćwiczeniu 1b. Gra służy utrwaleniu form i poprawie wymowy nazw liczebników 1 – 199. Zaczyna ją nauczyciel, podając całej grupie działanie matematyczne (np. *Ile jest 20+10?*), a następnie prosząc jednego ze studentów o podanie prawidłowego wyniku. Z kolei wyznaczony student podaje działanie grupie, a następnie wyznacza kogoś do podania odpowiedzi, itd. Uwaga, podając działanie matematyczne należy mówić *plus, minus, jest*, nie zaś *dodać, odjąć, równa się*, gdyż dodatkowo utrudniałoby to wykonanie ćwiczenia.

Gra AKTORZY

Opis gry
W celu utrwalenia form zaimków osobowych w bierniku, po ćwiczeniu 9c można zaproponować zabawę, polegającą na ułożeniu przez pary studentów zdań z użyciem form tych zaimków, a następnie głośnym, teatralnym odczytaniu tych zdań z różną intonacją. Każdy student z pary winien przeczytać to samo zdanie, ale z inną niż jego poprzednik intonacją, np. radośnie, smutno, nerwowo itp.

Gra RODZINNE FOTOGRAFIE

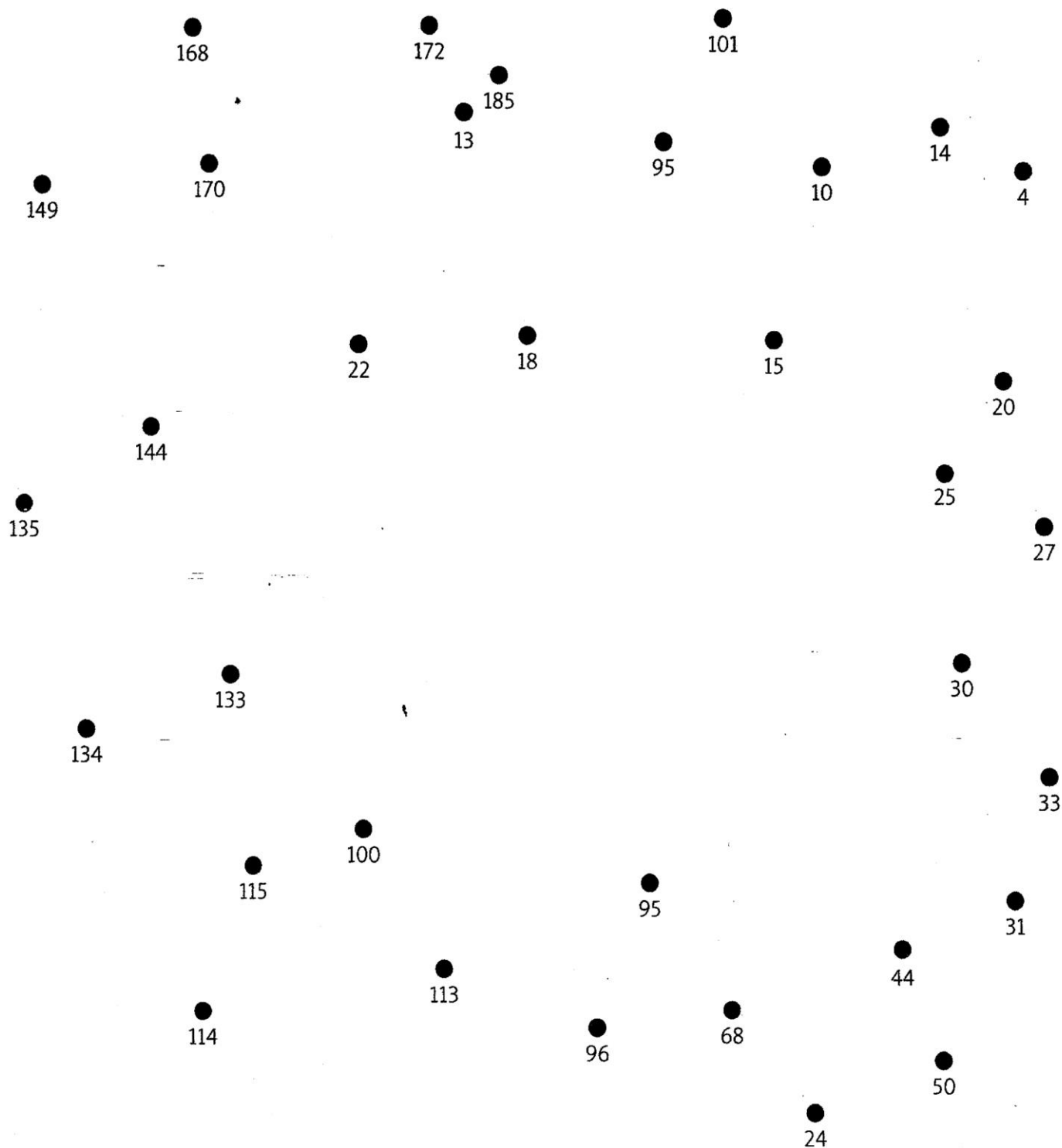
Opis gry
Propozycja zabawy związana z opisem rodziny: praca w grupach dwu-, trzypersonowych.
Pomoce: kartony A3 z naklejonymi fotografiami osób.
Każdy karton to jedna rodzina, np. rodzina Pawlaków, rodzina Nowaków, rodzina Kowalskich. Uczniowie opisują rodziny z kartonów, np. *To jest Izabela Pawlak, jest Polką, ma 29 lat. Interesuje się sportem, ma psa. Jej matka ma na imię...*
Liczba informacji zależy od czasu, jaki nauczyciel chce przeznaczyć na to ćwiczenie (15 – 20 min). Po wykonaniu ćwiczenia studenci prezentują wyniki swojej pracy na forum całej klasy.

Gra OBRAZ

Opis gry
Praca indywidualna. Celem tej gry jest doskonalenie rozumienia ze słuchu nazw liczebników głównych. Każdy ze studentów otrzymuje kopię planszy z liczbami. Nauczyciel czyta 15 liczb według podanej niżej kolejności, a studenci rysują linie od jednej liczby do następnej. W ten sposób powstanie rysunek – kontur mapy Polski.

13, 14, 20, 25, 33, 44, 50, 68, 96, 100, 115, 134, 149, 172, 185

OBRAZ (lekcja 4)

1d Co mówi lektor?

dwadzieścia pięć, trzydzieści cztery, sześćdziesiąt, dziewięćdziesiąt dziewięć, piętnaście, czterdzieści, osiemdziesiąt, sto pięćdziesiąt pięć, sto siedemnaście, dziesięć

1e Proszę posłuchać nagrania i uzupełnić, jaka to liczba.

trzydzieści, dwadzieścia, pięćdziesiąt, dziewięćdziesiąt, piętnaście, czterdzieści, dwanaście, sześćdziesiąt, siedemdziesiąt, siedemnaście

4a Proszę posłuchać nagrania, powtórzyć na głos podane słowa, a następnie uzupełnić rysunek:

mój dziadek, moja babcia, moja matka, mój ojciec, moja siostra, mój brat, moja córka, mój syn. Mąż, żona. Dziadkowie, rodzice, rodzeństwo, dzieci, małżeństwo

6c Proszę posłuchać programu radiowego i uzupełnić informacje.

- Dzień dobry państwu. Dzisiaj nasi goście to rodzina Wiśniewskich. Bardzo proszę się przedstawić.
- Dzień dobry. Jestem Jan, mam 31 lat, jestem inżynierem. To jest moja matka, Zofia. Jest nauczycielką. Jej mąż, a mój ojciec, ma na imię Konrad. Jest lekarzem. To jest moja siostra, Ania, studentka prawa.

7a Proszę posłuchać nagrania i wpisać, gdzie dokładnie mieszkają te osoby oraz jak mają na imię.

- Pani Kinga jest sekretarką. Ma męża i małego synka. Oni mają nowy samochód i duży japoński telewizor.
- Pan Leszek jest inżynierem. Ma psa i kota. Ma też fortepian, bo bardzo lubi muzykę.
- Pan Robert jest fotografem. Ma studio fotograficzne i profesjonalny komputer.
- Michał studiuje chemię. Bardzo lubi się uczyć i ma w domu dużo książek. Ma też młodszego brata.
- Pani Ela ma dużą rodzinę – męża, dzieci, matkę, ojca, siostrę, brata. Ich dzieci mają dzieci...

1c

- a) $100-75=$ dwadzieścia pięć
- b) $65-50=$ piętnaście
- c) $170+20=$ sto dziewięćdziesiąt
- d) $40-30=$ dziesięć
- e) $98+32=$ sto trzydzieści

1d

25	40	69	99	23	40	62	155	20	56
15	34	16	19	15	30	70	110	117	10
19	27	60	14	87	99	80	61	90	20

1e

Przykład: trzydzieści

a) dwadzieścia

b) pięćdziesiąt

c) dziewięćdziesiąt

d) piętnaście

e) czterdzieści

f) dwanaście

g) sześćdziesiąt

h) siedemdziesiąt

i) siedemnaście

3a

a) lat, lat, lata, lata, lat, dowolne

4b

pionowo: matka, brat, żona, córka

poziomo: rodzice, babcia, tata, syn, ojciec, dziadek

4c

a) matka

b) syn

c) brat

d) babcia

e) dziadek

f) ojciec

g) córka

h) mąż

i) rodzice

j) dzieci

6a

jego, jego, jej, jego, ich, ich, jej

6b

1. mój; 2. jego, jego; 3. jej, jej; 4. twój; 5. nasz; 6. wasza, wasz; 7. ich

6c

Dzień, Jan, 31, moja, Zofia, Jej, ojciec, lekarzem, moja

7a

mieszkanie nr 1 – Kinga Nowak

nr 2 – Michał Kowalski

nr 3 – Leszek Poniatowski

nr 4 – Ela Pawłowicz

nr 5 – Robert Siuda

7c

Pani Kinga ma

Pan Leszek ma

Pan Robert ma

Michał ma

Pani Ela ma

a) męża i małego synka.

b) psa i kota.

a) dobry komputer.

b) młodszego brata.

b) dużą rodzinę.

8b

- a) małego kota
- b) młodszego brata
- c) polską muzykę
- d) tego pisarza
- e) małe dziecko

8c

- a) muzykę rockową
- b) dużą, rodzinę
- c) brata
- d) test
- e) stary komputer
- f) zadanie domowe

NOTATKI

nauczyciela

lekcja

4

9b

- a) ich
- b) go
- c) je
- d) cię
- e) go

9c

- a) Tak, znam go.
- b) Tak, znam ją.
- c) Tak, znam go.
- d) Tak, znam go.
- e) Tak, znam ją.
- f) Tak, znamy go.
- g) Tak, znam go.
- h) Tak, znam go.
- i) Tak, znam ją.

Czy już to umiesz?

I

Imię	Ile ma lat?	Kim jest?	Jaki / jaka jest?	Co lubi?
Marek	20	studentem	wysoki	sport
Jacek	15	uczniem	bardzo szczupły	muzykę
Monika	21	studentką	ładna	teatr
Andrzej	50	lekarzem	przystojny	piłkę nożną
Maria	45	lekarką	piękna	kino
Anna	76	emerytką	niska	telewizję
Janusz	70	emerytem	bogaty	podróżować

lekcja 5

Cele i sytuacje komunikacyjne

- wyrażanie upodobania
- uzasadnianie
- wyrażanie relacji czasowych
- pytanie o informacje

Słownictwo

- czasowniki opisujące hobby
- przysłówki określające częstotliwość

Gramatyka i składnia

- struktury *interesować się* + narzędnik, *lubić* + bezokolicznik, *lubić* + biernik
- czasowniki zakończone na *-ować*
- czasowniki modalne
- zestawienie koniugacji

Rozumienie ze słuchu

- różne osoby opowiadają o swoim hobby
- rozmowy telefoniczne (pytanie o informacje)
- wymowa
- czasowniki zakończone na *-ować*

Rozumienie tekstów pisanych

- ogłoszenia z gazety z działu *Sport, Hobby, Relaks*

Mówienie

- wyrażanie upodobania (hobby)
- ankieta *Co robisz w wolnym czasie i jak często to robisz?*

Pisanie

- uzupełnianie ankiety

Materiały autentyczne

A

Propozycja „rozgrzewki” przed rozpoczęciem lekcji – każdy student rzuca kostką i w zależności od tego, ile wyrzuci oczek, tylu udziela odpowiedzi na wcześniej zapisane na tablicy pytania *Czym się (bardzo) interesujesz?* lub *Czym się (w ogóle) nie interesujesz?* Nauczyciel najpierw wyjaśnia zasady gry po polsku i jako pierwszy rzuca kostką i odpowiada na pytania. Wyjaśniając zasady gry, warto użyć internacjonalizmów takich jak *muzyka, informatyka, sport, kultura, kino*. Zachęceni studenci sami próbują eksperymentować z językiem polskim, a nauczyciel koryguje ich wypowiedzi, zapisując poprawną formę na tablicy.

B

Po przestuchaniu nagrania i sprawdzeniu odpowiedzi, warto zebrać na tablicy informacje (jest to też dobra powtórka już posiadanych wiadomości) na temat narzędnika i biernika. Studenci indywidualnie lub w parach robią listę czasowników i czasowników z przyimkami, po których występuje biernik i narzędnik, następnie nauczyciel pyta studentów i zapisuje podsumowanie na tablicy.

C

Internacjonalizmy z ćwiczenia 6 studenci mogą wykorzystać podczas przedstawiania swoich zainteresowań.

Co lubisz robić?

7

Każdy student ma kilka minut na wybranie dwóch ofert, które są dla niego interesujące i jednej, która w ogóle go nie interesuje. Studenci mogą pytać nauczyciela o nowe słowa, których nie rozumieją. Nauczyciel wyjaśnia je po polsku i zapisuje na tablicy. Wyrazy, o które mogą zapytać studenci, to m.in.:

zapraszać, zaprasza, zapraszamy, serdecznie, premiera, codziennie, oferować, wycieczki, wystawa, dla wszystkich, wejście, basen, pływalnia.

Na forum grupy studenci pytają się wzajemnie: *Co wybierasz? Dlaczego?*

Ćwiczenie to można przeprowadzić również w inny sposób. Każdy student zapisuje na karteczce swoje imię (nauczyciel również), następnie karteczki zostają potasowane i rozdane. Ważne, by student nie wylosował samego siebie. Studenci próbują następnie odgadnąć, co i dlaczego wybrałaby osoba zapisana na karteczce. Mówią: *Myszę, że... wybiera..., bo lubi...* Osoba, o której mowa, potwierdza lub zaprzecza, również uzasadniając swój wybór.

8

9

W ćwiczeniach może pojawić się problem gramatyczny. Studenci poznali bowiem przysłówki *nigdy*, wymagający w niektórych sytuacjach użycia dopełniacza. Zostanie on wprowadzony dopiero w lekcji 8. Jeśli studenci powtarzają błędy, należy je poprawić i zapisać poprawną wypowiedź na tablicy, poinformować studentów, iż jest to dopełniacz, jednak nie wyjaśniać dokładnie reguły mówiąc, iż temat ten zostanie omówiony szerzej na późniejszych lekcjach. W lekcji 5 ważniejsza jest bowiem odmiana czasowników i opanowanie słownictwa związanego z hobby.

10

Studenci sami uzupełniają tabele, tworząc formy analogiczne podanych. Bardzo ważne jest jednak, by sprawdzić odpowiedzi studentów. Studenci czytają na głos swoje odpowiedzi, lektor poprawia wymowę i na wszelki wypadek zapisuje odpowiedzi na tablicy.

D

Gra INTERNACJONALIZMY

- Opis gry
- Można ją wykorzystać po wykonaniu ćwiczenia 12a.
- Studenci z reguły bardzo lubią czasowniki zakończone na *-ować*, ponieważ są to w większości internacjonalizmy.
- Studenci próbują często bawić się w tworzenie własnych propozycji, co można wykorzystać. Należy podzielić grupę na zespoły trzy-, czteroosobowe. Każdy zespół ma za zadanie wymyślić (lub znaleźć w słowniku) jak największą liczbę czasowników (zakończonych na *-ować*) będących internacjonalizmami. Wygrywa ta grupa, która ma największą liczbę poprawnych czasowników. Następnie grupy wymieniają się kartkami, wybierają cztery czasowniki z listy i odmieniają je...

Gra KTO DO MNIE PASUJE

Opis gry

1. Jest to typowa gra wykorzystująca lukę informacyjną.
2. Celem gry jest wyćwiczenie słownictwa związanego z hobby.
3. Nauczyciel kopiuje i rozcina karteczki, a następnie rozdaje je studentom (sam też może uczestniczyć w grze).
4. Studenci zadają sobie wzajemnie pytania dotyczące zainteresowań, szukając w ten sposób osoby, która pasuje do nich najlepiej pod względem zainteresowań.

5. Nauczyciel może zapisać pytania na tablicy: *Co lubisz robić? Czym się interesujesz?*
 6. Wygrywa ta para, która odnajdzie się najszybciej.
 7. Nauczyciel pilnuje, by studenci mówili tylko po polsku.
 8. Pary prezentują się na forum klasy. Studenci uzasadniają, dlaczego najlepiej do siebie pasują.
 9. Nauczyciel pilnuje, by studenci mówili tylko po polsku.
- Rozwiązanie: 1 – 7, 2 – 8, 3 – 5, 4 – 9, 6 – 10

KTO DO MNIE PASUJE (lekcja 5)

1. Interesuję się kinem, ale lubię też teatr. Nie jeżdżę na nartach i nie pływam. W ogóle nie lubię sportu.	1. Interesuję się kinem, ale lubię też teatr. Nie jeżdżę na nartach i nie pływam. W ogóle nie lubię sportu.
2. Jestem melomanem, chodzę do filharmonii bardzo często. Dużo czytam.	2. Jestem melomanem, chodzę do filharmonii bardzo często. Dużo czytam.
3. Nie lubię czytać. Lubię oglądać telewizję. Słucham też muzyki klasycznej. Często chodzę na koncerty.	3. Nie lubię czytać. Lubię oglądać telewizję. Słucham też muzyki klasycznej. Często chodzę na koncerty.
4. Kino to moja pasja! Chodzę do kina bardzo często. Lubię też sport. Codziennie biegam.	4. Kino to moja pasja! Chodzę do kina bardzo często. Lubię też sport. Codziennie biegam.
5. Jestem fanem telewizji! Oglądam telewizję codziennie. Słucham też muzyki klasycznej i rockowej.	5. Jestem fanem telewizji! Oglądam telewizję codziennie. Słucham też muzyki klasycznej i rockowej.
6. Nigdy nie chodzę na dyskotekę. Surfuję po Internecie i gram na gitarze.	6. Nigdy nie chodzę na dyskotekę. Surfuję po Internecie i gram na gitarze.
7. Lubię filmy Quentina Tarantino i spektakle teatralne Krystiana Lupy. Do teatru chodzę bardzo często. Czasami chodzę na basen, ale ogólnie nie lubię sportu.	7. Lubię filmy Quentina Tarantino i spektakle teatralne Krystiana Lupy. Do teatru chodzę bardzo często. Czasami chodzę na basen, ale ogólnie nie lubię sportu.
8. Od czasu do czasu uprawiam sport, ale tak naprawdę moją pasją jest literatura i muzyka klasyczna.	8. Od czasu do czasu uprawiam sport, ale tak naprawdę moją pasją jest literatura i muzyka klasyczna.
9. Biegam, pływam, chodzę do fitness klubu. Bardzo lubię oglądać filmy.	9. Biegam, pływam, chodzę do fitness klubu. Bardzo lubię oglądać filmy.
10. Interesuję się muzyką, gram na fortepianie. Codziennie surfuję po Internecie.	10. Interesuję się muzyką, gram na fortepianie. Codziennie surfuję po Internecie.

Tę stronę można kopiować.

4 Proszę posłuchać nagrania i napisać:

- a) ile lat mają te osoby,
b) czy informacje 1 – 4 są prawdziwe (P),
czy nieprawdziwe (N).**

- A. Nazywam się Joanna Klimek. Jestem Polką, ale teraz mieszkam we Francji. Mam 33 lata. Jestem dziennikarką. Interesuję się polityką europejską, ekonomią i teatrem. Lubię robić zdjęcia i grać w tenisa. Często też czytam książki.
- B. Józef Buła. Jestem emerytem, mam 65 lat. Teraz mieszkam w Gdańsku. Moje hobby to sport – lubię pływać. Od czasu do czasu spotykam się z kolegami i gramy w karty. Lubię też czytać gazety, oglądać telewizję i dyskutować o polityce.
- C. Jestem Jacek, jestem bratem Joanny, studiuję anglistykę w Krakowie. Mam 25 lat. Interesuję się literaturą angielską i muzyką rockową. Jestem raczej aktywny – rzadko siedzę w domu. Lubię na przykład tańczyć, jeździć na rowerze i podróżować.
- D. Mam na imię Magda, jestem wnuczką Józefa, jestem uczennicą. Mam 18 lat i chodzę do liceum. Bardzo lubię muzykę – często chodzę na dyskotekę, albo na koncert. Lubię też komputery – po maturze chcę studiować informatykę.

6 Proszę posłuchać nagrania i napisać, w jakiej kolejności słyszał Pan / słyszała Pani te słowa.

- a) jeden – historia, dwa – geografia, trzy – galeria, cztery – chemia, pięć – psychologia, sześć – filozofia, siedem – socjologia, osiem – geologia, dziewięć – ekonomia, dziesięć – biologia
- b) jeden – matematyka, dwa – polityka, trzy – informatyka, cztery – fizyka, pięć – muzyka, sześć – statystyka, siedem – anglistyka, osiem – botanika, dziewięć – polonistyka, dziesięć – gramatyka

15a Proszę posłuchać rozmów telefonicznych i zdecydować, dokąd dzwonią Jacek, Joanna, Magda i pan Józef.

15b Proszę posłuchać rozmów telefonicznych jeszcze raz i uzupełnić informacje.

1. Jacek

- Dzień dobry. Państwo organizujecie przegląd filmów Krzysztofa Kieślowskiego, prawda?
- Tak, to prawda.
- Ile kosztuje bilet na dzisiejszy film?
- 15 złotych.
- Czy mogę zarezerwować miejsca?
- Tak. Ile?
- Proszę 2.
- Na jakie nazwisko?
- Klimek. Jacek Klimek.

2. Jacek

- Dzień dobry, czy to Centrum Sportu?
- Nie. To pomyłka.

- A czy to jest numer 5-6-4-7-8-9-0?
- Nie, no przecież mówię, że to pomyłka.
- Bardzo przepraszam.

3. Joanna

- Słucham.
- Dzień dobry. Przepraszam, czy macie państwo już nową książkę Jerzego Pilcha?
- Tak. Już jest.
- A ile kosztuje?
- 32 złote.
- Dziękuję bardzo.

4. Joanna

- Słucham.
- Dzień dobry, czy są jeszcze wolne miejsca na dzisiejszy spektakl?
- Tak.
- Bardzo proszę zarezerwować dwa miejsca. Nazywam się Joanna Klimek. Ile kosztuje jeden bilet?
- Proszę bardzo. Bilet kosztuje 26 złotych.

5. Magda

- Dzień dobry, ile kosztuje nowa płyta Grzegorza Turnaua?
- 49 złotych i 99 groszy.
- Dziękuję. Do widzenia.

6. Pan Józef

- Słucham.
- Przepraszam, ile kosztuje jeden bilet?
- Zwyczajny czy ulgowy?
- No nie wiem, jestem emerytem.
- O, niestety, bilety ulgowe są tylko dla studentów i uczniów. Bilet normalny kosztuje 10 złotych, a pływamy 45 minut.
- Dziękuję bardzo.

2

1. karty, 2. słuchać, 3. chodzić, 4. czytać, 5. grać, 6. gazety, 7. lubisz, 8. pływać, 9. jeździć, 10. podróżować, 11. tańczyć, 12. robić, 13. spotykać, 14. śpiewać, 15. muzyki

4

- A: 1. N (Polką), 2. P, 3. P, 4. N (grać w tenisa)
B: 65 lat, 1. P, 2. P, 3. N (lubi), 4. P
C: 25 lat, 1. N (bratem), 2. N (anglistykę), 3. P, 4. P
D: 18 lat, 1. N (uczennicą), 2. N (chodzi na dyskotekę), 3. N (muzykę), 4. P (lubi komputery, chce studiować informatykę)

5

1. chodzić, kino, kinem, 2. czytać, literaturę, literaturą, 3. śpiewać, grać, muzykę, muzyką, 4. robić, fotografię, fotografią, 5. podróżować, geografę, geografią

6

- a) 2. geografia, 10. biologia, 4. chemia, 1. historia, 6. filozofia,
5. psychologia, 7. socjologia, 8. geologia, 3. galeria,
9. ekonomia
- b) 2. polityka, 5. muzyka, 10. gramatyka, 3. informatyka,
4. fizyka, 1. matematyka, 6. statystyka, 8. botanika,
7. anglistyka, 9. polonistyka

lekcja

5

10

czytać: czytam, czyta, czytacie

jeść: jesz, je, jemy, jedzą *

wiedzieć: wiem, wie, wiemy, wiecie

mówić: mówi, mówimy, mówicie, mówią

lubić: lubię, lubi, lubimy, lubicie

chodzić: chodzicie

uczyć się: uczę się, uczysz się, uczymy się

chcieć: chce, chcecie

pisać: piszemy, piszą

móc: możemy, możecie

pracować: pracuje

12b

1. e-mailuję, 2. interesujemy się, 3. koniuguję, 4. studiuje,
5. surfują, 6. faksuje, 7. dekoruje, 8. pracują, 9. dyskutujesz,
10. podróżuje, 11. planuje

14

1. może, 2. ogląda, 3. słucha, 4. piszą, 5. chodzę, 6. chcę,
7. czyta, 8. pisze, 9. chce, 10. możecie, 11. mówimy

15a

1. do kina („...przegląd filmów Krzysztofa Kieślowskiego...”),
2. do sklepu sportowego („...czy to Centrum Sportu?”),
3. do księgarni („...nową książkę Jerzego Pilcha?”), 4. do teatru
(„...czy są jeszcze wolne miejsca na dzisiejszy spektakl?”),
5. do sklepu muzycznego („...ile kosztuje nowa płyta Grzegorza
Turnaua?”), 6. na pływalnię („...pływamy 45 minut.”)

15b

1. 15, mogę, 2. 564-78-90, pomyłka, 3. nową, 32, 4. 2, 26,
5. płyta, 99, 6. 10, 45

I

A: nazywam, jestem, interesuję, robić, w, czytam

B: lat, lubię, czasu, z, oglądać

C: studiuje, muzyką, lubię, jeździć

D: jestem, mam, chodzę, często, chcę

NOTATKI

nauczyciela

lekcja

6

Cele i sytuacje komunikacyjne

- pytanie i podawanie numeru telefonu
- wyrażanie upodobań kulinarnych (*lubię...*)
- sytuacje w kawiarni i restauracji
- pytanie o informację i pozwolenie (*Gdzie jest...?, Czy mogę...?, Czy tu można...?*)

Słownictwo

- nazwy liczebników 100 – 1000
- nazwy artykułów spożywczych i potraw
- nazwy napojów

Gramatyka i składnia

- nazwy napojów
- powtórzenie odmiany czasowników *jeść, pić* oraz biernika przymiotników i rzeczowników
- narzędnik w wyrażeniach przymkowych po przymku z

Rozumienie ze słuchu

- wymowa liczebników
- nazwy potraw oraz dialogi w kawiarni i restauracji
- intonacja i wymowa – minidialogi sytuacyjne

Rozumienie tekstów pisanych

- menu kawiarni i restauracji
- broszura pizzerii

Mówienie

- dialogi w kawiarni i restauracji

Pisanie

- złożony sposób podawania numeru telefonu

Materiały autentyczne

- menu kawiarni i restauracji
- rachunek z restauracji
- broszura reklamowa z pizzerii
- ogłoszenia prasowe
- napisy i szyldy

1a

Praca w grupach dwu- lub trzyosobowych. Ćwiczenie jest wstępem do tematu lekcji, polega na tematycznym zebraniu przez studentów słownictwa, które już mogą znać (nazwy artykułów spożywczych i potraw). Studenci uczestniczący w kursach w Polsce poznają wiele słów „automatycznie” i warto to wykorzystać. Nawet studenci, którzy nie byli w Polsce, wykonują to ćwiczenie, gromadząc słowa poznane podczas lekcji wcześniejszych oraz stosując nazwy potraw i produktów występujące w innych językach, jak np. *kawa, woda, makaron, sznycel*.

Przed przystąpieniem do wykonania ćwiczenia należy upewnić się, czy studenci rozumieją określenia produkty spożywcze i potrawy. Jeśli nie, należy je wyjaśnić podając po jednym przykładzie lub przytaczając definicję z zastosowaniem zrozumiałych dla studentów, uproszczonych zdań, np. *produkty spożywcze kupujemy w sklepie lub w hipermarkecie. Potrawy jemy w restauracji*.

1c

Studenci decydują, które ze słów w szeregu nie pasują do pozostałych oraz wyjaśniają dlaczego, używając zdań prostych, np. *Nie pasuje woda, ponieważ wodę pijemy, a ser, masło i dżem jemy*.

2d

Praca w parach. Jeśli grupa jest liczna, można sprawdzić wyniki

Proszę rachunek.

tego ćwiczenia częściowo, tzn. pytając o upodobania kulinarne dotyczące śniadania lub obiadu, nie prosząc o prezentację wszystkich zebranych przez studentów informacji.

3a

Ćwiczenie na ogólne rozumienie tekstu. Nie należy tłumaczyć słownictwa, ponieważ ćwiczenie to opiera się na internacjonalizmach.

3b

Ćwiczenie przeznaczone do pracy samodzielnej (jeśli każdy ze studentów pochodzi z innego kraju) lub w grupach (jeśli można stworzyć grupki jednolite narodowościowo). Ćwiczenie polega na ułożeniu menu oraz nazwaniu restauracji typowej dla kraju regionu, z którego studenci pochodzą.

4d

Liczebniki 100 – 10

W tym ćwiczeniu na CD jest czytana tylko jedna liczba z kolumny (np. z kolumny pierwszej nr 520). Zadaniem studentów podczas słuchania jest podkreślenie usłyszonej liczby.

5a

Ćwiczenie wymowy złożonej w podawaniu numeru telefonu.

5b

Celem ćwiczenia jest doskonalenie rozumienia tekstów pisanych poprzez odnalezienie w tekście konkretnych informacji. Nauczyciel pyta, jaki jest numer telefonu do restauracji, pizzerii itd. Zadaniem studentów jest znalezienie odpowiedniej broszury i poprawne podanie numeru telefonu (wymowa złożona). Lektor może także zadać dodatkowe pytania, np.

- a) reklama pizzerii: *Gdzie jest pizzeria? Ile minut trwa transport? Czy to długo?*
- b) reklama restauracji: *Czy można zarezerwować stolik? Jaką kuchnię serwuje ta restauracja?*
- c) reklama kawiarni: *Skąd jest importowana kawa? Jak myślisz, czy jest dobra?*
- d) reklama hotelu: *Gdzie jest hotel? Czy jest luksusowy?*
- e) reklama kina: *Ile procent rabatu mają studenci? Czy w waszym kraju też mają rabat? Jeśli tak, gdzie?*

6

W tym ćwiczeniu należy zwrócić uwagę na reguły podawania cen po liczebnikach zakończonych cyframi 2, 3, 4 oraz analogicznie do regułów dla form *lat – lata*.

7a

Kawiarnia „Filiżanka

Nowe słowa, wymagające wcześniejszego wyjaśnienia: *napój gorący, napoje zimne*.

7b

W dialogu nowe i istotne w tej sytuacji wyrażenia zostały dodatkowo zaznaczone w tekście.

8a

Restauracja „Smacznego”

Nowe słowa, wymagające wyjaśnienia, jeśli ilustracje nie są wystarczająco jasne, to: *dania mięsne, dania z drobiu, dania jarskie, dania z ryb*.

8b

lekcja

6

W dialogu nowe i istotne w tej sytuacji wyrażenia zostały dodatkowo zaznaczone w tekście.

8d

Studenci podczas słuchania dialogu *W restauracji* wybierają ten rachunek, który zgadza się z dialogiem.

12a

12b

Studenci mają określić, w jakiej sytuacji (gdzie) można użyć tych wyrażen. Ich odpowiedzi mogą mieć formę uproszczoną, np. *Smacznego* – obiad, restauracja; *Proszę, to moja wizytówka* – oficjalna konferencja. W ćwiczeniu tym nie należy poprawiać odpowiedzi studentów, chyba że uniemożliwiają zrozumienie całego komunikatu.

13

Studenci mają wytłumaczyć po polsku znaczenie tych wyrażen. Mogą używać omówień, antonimów, synonimów itp. Typowe odpowiedzi studentów:

Bar mleczny – tania restauracja, gdzie są polskie, tanie potrawy.
Zamknięte – sklep, restauracja nie pracuje.

W ćwiczeniu tym nie należy poprawiać odpowiedzi studentów, chyba że uniemożliwiają zrozumienie całego komunikatu.

Z

Pracą domową może być ćwiczenie „Czy już to umiesz?”. W dobrej grupie, o silnej motywacji, można dodatkowo lub zamiast tego poprosić o ułożenie dialogu „Jestem w restauracji z kolegą”.

A

5a

Po podaniu numerów telefonów z ćwiczenia, nauczyciel może poprosić studentów o zebranie numerów telefonów kolegów. Jeśli grupa jest duża, mogą zanotować numery 3 – 4 osób. Pytanie: *Jaki masz numer telefonu?* należy napisać na tablicy. Nauczyciel sprawdza prawidłowość wykonania ćwiczenia, prosząc jednego ze studentów o podanie numeru telefonu innego studenta i następnie zapisanie go na tablicy.

D

Gra MATEMATYKA 2

Opis gry

Można ją wykorzystać po ćwiczeniu 4a. Służy utrwaleniu wymowy nazw liczebników głównych 100 – 1000. Polega na tym, że nauczyciel pyta studentów: *Ile jest 100+100? 200+100? 300+100? 400+100?* itd. aż do 1000. Studenci odpowiadają chórem lub pojedynczo, powtarzając całe działanie. Należy mówić *plus, minus, jest, nie zaś dodać, odjąć, równa się*.

Gra MATEMATYKA 3

Opis gry

Można ją wykorzystać po ćwiczeniu 4d. Gra służy utrwaleniu form i poprawie wymowy nazw liczebników 1 – 1000. Zaczyna ją nauczyciel, podając całej grupie działanie matematyczne (np. *Ile jest 200+100?*), następnie prosi jednego ze studentów o podanie prawidłowego wyniku. Z kolei wyznaczony student podaje inne działanie matematyczne grupie, a następnie wyznacza kogoś do podania odpowiedzi, itd. Uwaga, podając działanie matematyczne należy mówić *plus, minus, jest, nie zaś dodać, odjąć, równa się*, gdyż dodatkowo utrudniłoby to wykonanie ćwiczenia.

1b Proszę posłuchać nagrania, a następnie przeczytać na głos te słowa.

chleb – bułka – masło – szynka – ser żółty – dżem – jajko – herbata – kawa – mleko – cukier – sól
zupa – kotlet – mięso – kurczak – ryba – frytki – sałata – wino – piwo – woda mineralna – sok – lody – ciasto
owoce: banan – jabłko – gruszka – pomarańcza – cytryna
warzywa: kapusta – pomidor – ogórek – ziemniaki – cebula

4d Co mówi lektor?

pięćset dwadzieścia – trzysta czterdzieści – sześćset – sto dziewiętnaście – czterysta trzydzieści – dziewięćset dziewięćdziesiąt – siedemset dwa – dwieście dwadzieścia – osiemset dwadzieścia – dziewięćset pięćdziesiąt sześć

7c Proszę posłuchać dwóch dialogów, a następnie zaznaczyć w karcie, które produkty z karty kawiarni „Filizanka” klienci zamawiają.

a) Kelner: Dzień dobry. Co dla pana?

Klient: Proszę herbatę i tort owocowy.

Kelner: Proszę bardzo. Czy coś jeszcze?

Klient: Nie, dziękuję.

b) Kelnerka: Dobry wieczór. Co dla pani?

Klientka: Proszę wodę mineralną.

Kelnerka: Gazowaną czy niegazowaną?

Klientka: Niegazowaną.

Kelnerka: Proszę. Czy coś jeszcze?

Klientka: Tak, proszę lody waniliowe.

Kelnerka: Niestety, nie ma lodów.

Klientka: To dziękuję. Tylko wodę proszę.

8d Proszę posłuchać nagrania *W restauracji*, a następnie zaznaczyć, który rachunek jest właściwy.

Klient: Dzień dobry. Proszę kartę.

Kelner: Proszę. Słucham pana.

Klient: Proszę zupę pomidorową.

Kelner: Niestety, nie ma.

Klient: Jest barszcz?

Kelner: Tak, bardzo dobry.

Klient: Proszę barszcz. Dziękuję.

Kelner: Co na drugie danie?

Klient: Może befsztyk z frytkami i sałatką.

Kelner: Niestety, nie ma frytek. Mogą być ziemniaki?

Klient: Tak, dobrze.

Kelner: Co do picia?

Klient: Małe piwo.

Kelner: Proszę. Smacznego!

(po chwili)

Klient: Proszę rachunek.

Kelner: Proszę bardzo. Dwadzieścia cztery złote, pięćdziesiąt groszy.

Klient: Proszę. Reszta dla pana.

9b Proszę posłuchać dialogów z ćwiczenia 9a, a następnie z kolegą / koleżanką przeczytać je na głos.

– Smacznego!

– Dziękuję, nawzajem.

– Czy można tu palić?

– Nie, tu nie wolno palić.

– Przepraszam, gdzie tu jest telefon?

– Tam. / Na prawo. / Na lewo.

– Przepraszam, gdzie tu jest toaleta?

– Tam. / Na prawo. / Na lewo.

– Przepraszam, czy mogę stąd zadzwonić?

– Tak, proszę bardzo. Tam jest telefon.

– Płaci pan kartą czy gotówką?

– Gotówką.

10 Proszę posłuchać nagrania, a następnie na głos przeczytać wyrażenia:

Lubię pizzę. – Piję kawę. – Jem kolację. – Proszę. – Dziękuję.

kotlet – frytki – kartofle – szynka – sznycel – tuńczyk – dżem
kolacja – restauracja – lekcja

coś – czy – jeszcze

sześć – cześć

trzy – trzydzieści – trzysta

cztery – czterysta – czterdzieści

1c

1. ~~woda~~ – ser – masło – dżem

2. zupa – wino – woda – ~~chleb~~

3. lody – ciasto – kawa – ~~ziemniaki~~

4. bułka – chleb – ~~dżem~~

5. ser żółty – ~~stół~~ – sałata – sok

6. kapusta – pomidor – ogórek – ~~jajko~~

7. kotlet – mięso – szynka – ~~owoce~~

2a

Co jesz? a) 1, b) 2, c) 3

Co pijesz? a) 3, b) 2, c) 1

3a

a) „Vega”, b) „Tokio”, c) „Manhattan”, d) „Frutti di mare”, e) „Benito”

4b

1. c, 2. d, 3. a, 4. b, 5. e

4c

a) $700 - 450 =$ dwieście pięćdziesiąt

b) $612 + 100 =$ siedemset dwanaście

c) $90 + 210 =$ trzysta

d) $112 + 21 =$ sto trzydzieści trzy

4d

520	400	690	999	340	404	623	255	820	956
150	340	160	190	430	303	702	220	317	910
910	230	600	119	807	990	880	261	340	920

7c

a) herbata, tort owocowy

b) niegazowana woda mineralna, lody waniliowe

8d

Rachunek 2

9a

1.a, 2.d, 3.b, 4.e, 5.c, 6.f

Czy już to umiesz?

1

1. Marek: Dzień dobry.

2. Kelner: Dzień dobry.

4. Marek: Proszę kartę.

6. Marek: Proszę zupę pomidorową z ryżem, na drugie danie ziemniaki i kotlet schabowy z kapustą.

13. Marek: Do widzenia.

8. Marek: Proszę lody owocowe.

11. Marek: Reszty nie trzeba.

9. Marek: Proszę rachunek.

3. Kelner: Proszę. Co dla pana?

5. Kelner: Proszę bardzo.

7. Kelner: A co na deser?

12. Kelner: Dziękuję bardzo. Do widzenia.

10. Kelner: Proszę. 27 zł.

lekcja 7

Zwykle nic nie robię.

Cele i sytuacje komunikacyjne

- wyrażanie relacji czasowych
- wyrażanie możliwości
- wyrażanie zdolności

Słownictwo

- rutyna dnia codziennego
- pory dnia, godziny
- nazwy dni tygodnia
- środki komunikacji

Gramatyka i składnia

- odmiana czasowników *iść, myć się, spać*
- czasowniki ruchu: *iść / chodzić, jechać / jeździć*
- zestawienie czasowników *umieć, wiedzieć, znać*
- biernik i narzędnik po czasownikach *spotykać / spotykać się z*
- narzędnik zaimków osobowych liczby pojedynczej i mnogiej
- liczebniki porządkowe 1 – 24

Rozumienie ze słuchu

- rozmowa telefoniczna
- program kin i teatrów przez telefon
- pytanie o godzinę

Rozumienie tekstów pisanych

- tekst *Dzień Ani* (ustalenie kolejności zdarzeń)

Mówienie

- opisywanie rutyny dnia codziennego
- quiz *Czy wiesz? Czy umiesz? Czy znasz?*

Pisanie

- wypełnianie kalendarza tygodniowego
- tekst *Mój dzień*

Materiały autentyczne

- kalendarz tygodniowy
- program kin i teatrów przez telefon

25

Przed wykonaniem ćwiczenia warto wprowadzić lub przypomnieć słowa: *znajomy (znajoma), kolega (koleżanka), przyjaciel (przyjaciółka)*. Ćwiczenie wykonujemy w parach. Warto zachęcić studentów, by przy ustalaniu kolejności wydarzeń rozmawiali ze sobą tylko po polsku, używając zaproponowanych zwrotów, które nauczyciel może dodatkowo zapisać na tablicy:

Jak myślisz, czy Ania najpierw..., czy...?

Myślę, że ona najpierw..., a potem...

4

Studenci pracują w parach lub małych grupach, zadając sobie wzajemnie pytania (zapisane wcześniej na tablicy):

Jak myślisz, kim jest ten mężczyzna / ta kobieta?

Co robi codziennie? / Co zwykle robi rano, a co wieczorem?

Co zwykle robi w weekend? / Czy chodzi do teatru?

Co robi przed południem? / Dlaczego tak myślisz?

Myślę, że ten mężczyzna / ta kobieta zwykle..., bo...

2

Nauczyciel nakleja zdjęcia różnych osób na kartki. Ważne, by zdjęcia były charakterystyczne, a także, by osoby z fotografii miały jakieś rekwizyty, ponieważ ułatwi to pracę studentom.

Następnie studenci rozlosowują między sobą kartki ze zdjęciami. Jako zadanie domowe studenci mają opisać typowy dzień osoby z fotografii.

5d

Ważne jest, by przed wprowadzeniem reguł dotyczących użycia czasowników ruchu, na podstawie przykładów z ćwiczeń 5a i 5c, studenci sami zaproponowali ich wyjaśnienie. Nauczyciel zapisuje poprawne propozycje studentów na tablicy, a dopiero potem następuje podsumowanie i przedstawienie kompletnej tabeli z odmianą i zasadami użycia tych czasowników.

6b

Przy sprawdzaniu poprawności wykonania tego ćwiczenia ważne jest, by nauczyciel prosił studentów o uzasadnienie ich wyborów.

7

Quiz można przeprowadzić na kilka sposobów. Jeden z nich to indywidualna praca studenta. Drugi to podział studentów na dwu-, trzyosobowe zespoły, które wzajemnie zadają sobie pytania. Nauczyciel notuje punkty poszczególnych drużyn na tablicy. Zwycięża drużyna, która zdobędzie najwięcej punktów.

8a

Studenci sami tworzą listę liczebników porządkowych. Uzupełniają ją podanymi słowami. Są w stanie wykonać to ćwiczenie, ponieważ znają już liczebniki główne i na tej podstawie analizują i wykonują ćwiczenie. Lektor sprawdza poprawność wykonania zadania, studenci grupowo powtarzają poprawne odpowiedzi, ćwicząc tym samym wymowę liczebników porządkowych.

10a 10b

Ćwiczenie studenci wykonują w parach. Pytają się wzajemnie *Która jest godzina?*, wskazując wybraną godzinę. Żeby ćwiczenie nie było nudne, mogą spontanicznie (nie w kolejności) pokazywać wybrane przez siebie godziny, zaznaczając, czy partner ma podać formę oficjalną, czy nieoficjalną.

D

Gra DZIEŃ CODZIENNY

Opis gry

1. Celem gry jest wyćwiczenie słownictwa związanego z dniem codziennym.
 2. Gra jest przeznaczona dla małych grup (4 – 6 osób).
 3. Może być również przeprowadzona drużynowo – studenci odpowiadają wówczas po krótkiej naradzie z kolegami z zespołu. Pozwoli to na zebranie dużej liczby karteczek.
 4. Studenci dostają grę w formie małych, porożcinanych karteczek, które odwrócone rozsypujemy na stole.
 5. Każdy losuje jedną z nich i musi prawidłowo wykonać zaproponowane zadanie. Jeśli tego nie zrobi, odkłada karteczkę z powrotem tekstem w dół. Być może ktoś inny, kto ją wylosuje, będzie znał prawidłową odpowiedź.
- Wygrywa ten student, który zbierze najwięcej karteczek.

DZIEŃ CODZIENNY (lekcja 7)

<p>Proszę uzupełnić:</p> <p>My (wstawać), a potem (myć się).</p>	<p>Proszę uzupełnić:</p> <p>Oni (jeść) kolację, a potem (iść) spać.</p>	<p>Proszę uzupełnić:</p> <p>On (brać) prysznic, a potem (jeść) śniadanie.</p>	<p>Proszę uzupełnić:</p> <p>Wy,..... (iść) do pracy, a potem (jeść) obiad.</p>
<p>Gdzie jest błąd?</p> <p>Wieczorem jem śniadanie.</p>	<p>Gdzie jest błąd?</p> <p>Przed południem idę spać.</p>	<p>Gdzie jest błąd?</p> <p>W południe jem kolację.</p>	<p>Gdzie jest błąd?</p> <p>Rano idę spać.</p>
<p>Która odpowiedź jest prawidłowa?</p> <p>Kiedy pracujemy?</p> <p>a) w nocy b) w dzień</p>	<p>Która odpowiedź jest prawidłowa?</p> <p>Kiedy jemy obiad?</p> <p>a) w nocy b) po południu</p>	<p>Która odpowiedź jest prawidłowa?</p> <p>Kiedy myjemy zęby?</p> <p>a) po śniadaniu b) po pracy</p>	<p>Która odpowiedź jest prawidłowa?</p> <p>Kiedy idziemy spać?</p> <p>a) w południe b) wieczorem</p>
<p>Która to godzina?</p> <p>8:00</p> <p>a) ósma b) szósta</p>	<p>Która to godzina?</p> <p>9:00</p> <p>a) dziewiąta b) dziesiąta</p>	<p>Która to godzina?</p> <p>3:00</p> <p>a) trzecia b) czwarta</p>	<p>Która to godzina?</p> <p>6:00</p> <p>a) szósta b) siódma</p>
<p>Iść czy jechać?</p> <p>..... do pracy pieszo.</p>	<p>Iść czy jechać?</p> <p>..... autobusem.</p>	<p>Wiedzieć czy umieć?</p> <p>..... pływać.</p>	<p>Wiedzieć czy umieć?</p> <p>....., jak się nazywa moja lektorka.</p>
<p>Jechać czy jeździć?</p> <p>W zimie na nartach.</p>	<p>Iść czy chodzić?</p> <p>Codziennie do pracy.</p>	<p>Wiedzieć czy znać?</p> <p>..... Agnieszkę.</p>	<p>Wiedzieć czy umieć?</p> <p>..... tańczyć.</p>

Tę stronę można kopiować.

5a Ania rozmawia z Andrzejem przez telefon. Proszę posłuchać dialogu i uzupełnić tabelę.

Ania: Słucham.

Andrzej: Cześć, mówi Andrzej, co u ciebie?

Ania: Jestem bardzo zmęczona.

Andrzej: Dlaczego?

Ania: Trochę za dużo pracuję. Na przykład w poniedziałek jadę do Warszawy, we wtorek uczyć się do egzaminu...

Andrzej: Do egzaminu? Z czego?

Ania: Jak to..., nie wiesz? A tak, ty nie wiesz, że chodzę na kurs francuskiego. W środę mam ostatnią lekcję.

Andrzej: A kiedy masz egzamin?

Ania: W czwartek.

Andrzej: Dla ciebie to nie problem, mówisz świetnie po francusku.

Ania: Tak, mówić umiem... Ale wiesz, że mam problemy z gramatyką. A ty, co robisz w tym tygodniu?

Andrzej: W poniedziałek spotykam się z kolegą ze studiów, na wtorek nie mam konkretnego planu, w środę pracuję po południu. W czwartek wieczorem idę z Tomkiem na basen..., a właśnie à propos Tomka. Idziemy w piątek na dyskotekę. Idziesz z nami? Idą też Wojtek i Beata...

Ania: W piątek to niemożliwe.

Andrzej: Dlaczego nie?

Ania: Bo w sobotę rano jadę do Poznania, a poza tym w piątek wieczorem spotykam się z babcią.

Andrzej: No nie, w piątek wieczorem z babcią, w sobotę rano pracujesz, no nie... ta twoja praca. Zawsze gdzieś jeździsz i jeździsz. Do Warszawy, do Poznania, nie wiem dokąd jeszcze... Nie rozumiem.

Ania: No wiesz, dlaczego jesteś taki niemiły? Moja babcia ma w piątek urodziny, a ta praca jest dla mnie ważna.

Andrzej: No dobrze, przepraszam, ale wiesz, że bardzo lubię chodzić z tobą na dyskotekę, bo świetnie tańczysz. A masz już plany na niedzielę? Masz czas?

Ania: Nie mam jeszcze planów.

Andrzej: Jadę ze znajomymi do Zakopanego. Jedziesz z nami?

Ania: A czym jedziecie? Pociągiem czy autobusem?

Andrzej: Pociągiem to bez sensu, jedziemy albo autobusem, albo samochodem. Jeszcze nie wiemy, ale jedziemy bardzo wcześniej rano, przed siódmą. To co..., jedziesz z nami?

8b Proszę posłuchać nagrania i uzupełnić tekst.

Podajemy popołudniowy i wieczorny repertuar teatrów i kin na środę dziewiętnasty dzień lipca.

teatry

Nowy: Lekcja dziewiętnasta trzydzieści.

Teatr dla dzieci Marionetka: Jaś i Małgosia siedemnasta.

pozostałe teatry w sezonie letnim nieczynne

kina

Artes: nieczynne

Ateneum: nieczynne

Dragon: nieczynne

Kolor: Frida szesnasta, osiemnasta trzydzieści, dwudziesta pierwsza.

Klubokawiarnia filmowa „Klatka”: Cześć, Tereska dwudziesta druga.

Kino letnie: Cykl filmowy „Dobre Polskie Kino”: Człowiek z marmuru szesnasta piętnaście, dziewiętnasta.

Kinoteka: nieczynne

9a Proszę posłuchać nagrania i zdecydować, jaka jest prawidłowa kolejność dialogów.

W kawiarni

Wojtek: O cześć, Jacek! Przepraszam cię, wiesz, która jest godzina?

Jacek: Piętnasta piętnaście.

Wojtek: Tak??? Już tak późno? Marta jest oczywiście znów niepunktualna. Czeka tu już pół godziny.

Jacek: O, to chyba idzie Marta...

Wojtek: No, jesteś nareszcie!

Marta: Przepraszam cię bardzo.

Na dworcu kolejowym

Pan X: Przepraszam pana bardzo, która jest godzina?

Pan Y: Zaraz, chwileczkę, jest dokładnie pierwsza.

Pan X: Na pewno?! Za sześć minut mam pociąg do Warszawy.

Pan Y: Ma pan mało czasu.

Na ulicy

Mężczyzna: Przepraszam panią, która jest teraz godzina?

Kobieta: Oj, nie wiem, niestety nie mam zegarka.

W kasie na dworcu autobusowym

Tomek: Przepraszam, o której godzinie jest autobus do Zakopanego?

Kasjer: Rano, przed południem, po południu czy wieczorem?

Tomek: Rano i przed południem.

Kasjer: Autobusy do Zakopanego... Rano: godzina szósta, szósta dwadzieścia, siódma, ósma pięćdziesiąt, dziesiąta siedem...

Tomek: Przepraszam, mówi pan za szybko, bardzo proszę mi to napisać...

1c

1. Najpierw on wstaje, a potem myje zęby. 2. Najpierw się ubieram, a potem idę do pracy. 3. Najpierw oni idą do sklepu, a potem robią zakupy. 4. Najpierw ona idzie na spacer, a potem idzie spać. 5. Najpierw jemy kolację, a potem myjemy zęby. 6. Najpierw bierzemy prysznic, a potem idziemy do pracy. 7. Najpierw ona je kolację, a potem idzie spać. 8. Najpierw oni wstają, a potem biorą prysznic. 9. Najpierw oglądacie telewizję, a potem idziecie spać.

2a

1 – 9 – 4 (3) – 3 (4) – 5 – 2 – 6 – 11 – 7 – 8 – 13 – 10 – 12 – 14 – 15

Gramatyka po polsku

1. f, 2. d, 3. e, 4. c, 5. a, 6. g

2b

1. Marka, 2. eks-chłopaka, 3. ze znajomymi, 4. przyjaciół,
5. z przyjaciółmi

2c

1. z nimi, 2. nimi, 3. z nimi, 4. z nim, 5. z nią, 6. z wami, 7. z tobą

5a

Ania: w środę – ma ostatnią lekcję francuskiego, w czwartek
– ma egzamin, w piątek – spotyka się z babcią (babcia ma
urodziny), w niedzielę – nie ma jeszcze planów

Andrzej: we wtorek – nie ma konkretnego planu, w środę –
pracuje po południu, w piątek – idzie na dyskotekę z Tom-
kiem, Wojtkiem i Basią

5c

1. N (Tomek), 2. P, 3. N (rano), 4. P, 5. N (lubi, bo Ania świetnie
tańczy), 6. N (autobusem albo samochodem)

6b

1. chodzić, idę, 2. chodzi, idzie, 3. chodzą, idą

6c

1. jeździ, jedzie, 2. jeżdżą, jadą, 3. jeździć, jadę

8b

Teatry: 19.30, 17.00

Kina: nieczynne, 16.00, 21.00, 22.00, 19.00

9a

W kawiarni, Na dworcu kolejowym, Na ulicy, W kasie na dwor-
cu autobusowym

9b

1. sześć po pierwszej – Jest dokładnie pierwsza i pan X ma za
sześć minut pociąg.
2. od za piętnaście trzecia – Jest trzecia piętnaście i Jacek czeka
już pół godziny.
3. nie mówi wolno – Tomek mówi: „Mówi pan za szybko...”

10a

16:15, 18:25, 22:10, 15:30, 8:45, 23:50, 12:15, 18:20

10c

po pierwszej, po czwartej, po drugiej, po piątej, po ósmej, wpół
do ósmej, wpół do dziesiątej, wpół do dwunastej, za pięć czwar-
ta, za pięć jedenasta, za dziesięć pierwsza, za jedenaście szósta,
za dwadzieścia dziewiąta, za kwadrans druga

Czy już to umiesz?

I

1.k, 2.l, 3.d lub j, 4.m, 5.f, 6.g, 7.c, 8.o, 9.b, 10.n, 11.e, 12.i, 13.a,
14.d lub j, 15.ł

II

1. piętnaście, 2. w, 3. zwykle, 4. w południe, 5. pisze, 6. ona,
7. dzień, 8. pieszo, 9. o północy, 10. pięć

Może pójdziemy do kina?

Cele i sytuacje komunikacyjne

- proponowanie, przyjmowanie i odrzucanie propozycji spotkania
- wyrażanie relacji godzinowych (*o, od, do*)
- pytanie o informację (dworzec, hotel)
- zamawianie taksówki
- pomyłka telefoniczna

Słownictwo

- powtórzenie nazw czynności codziennych i dni tygodnia
- nazwy rodzajów pociągów

Gramatyka i składnia

- dopełniacz liczby pojedynczej przymiotników, rzeczowników i zaimek w wyrażaniu kierunku (*do*) i w wyrażaniu negacji
- biernik po wyrażeniu przyimkowym w pytaniu o cel (*na co?*)

Rozumienie ze słuchu

- opowiadanie o czynnościach codziennych (*Andrzej mówi o sobie*)
- dialogi telefoniczne: umawianie się na spotkanie i wizytę, w informacji PKP, w hotelu, zamawianie taksówki, pomyłka telefoniczna

Rozumienie tekstów pisanych

- program telewizyjny
- plan wizyty biznesmena
- rozkład jazdy pociągów

Mówienie

- umawianie się na spotkanie
- dialogi w punkcie informacji PKP oraz w kasie biletowej

Pisanie

- planowanie tygodnia
- e-mail – odpowiedź na propozycję spotkania

Materiały autentyczne

- program telewizyjny
- plan wizyty biznesmena
- rozkład jazdy pociągów
- bilet na pociąg

O której godzinie?

Przy wprowadzaniu reguł stosowania godzin w odpowiedzi na pytania: *o której godzinie? od / do której godziny?*, należy zwrócić uwagę na końcówkę liczebników porządkowych (*-ej*) w porównaniu z końcówką *-a* i regułami wyrażania czasu w odpowiedzi na pytanie *która godzina?* Uwaga, nie ma jednak potrzeby informowania, w jakiej formie gramatycznej występują tu liczebniki porządkowe. Wystarczy podanie końcówek.

Warto także podkreślić różnicę w wyrażaniu godzin w sposób oficjalny (*o dwunastej, trzynastej, czternastej*) i nieoficjalny (*o dwunastą, a następnie o pierwszej, drugiej* itd.).

1b

Ćwiczenie służy doskonaleniu ogólnego rozumienia materiału autentycznego (tu: programu telewizyjnego), wyszukiwaniu szczegółowych informacji oraz utrwaleniu funkcji wyrażanie preferencji.

2c

2. W tym ćwiczeniu zadaniem studentów jest poprawa określeń

godzin zapisanych słownie, jeśli nie zgadzają się one z zapisem liczbowym.

4

Zadaniem studentów po przeczytaniu schematycznych notatek kalendarzowych jest znalezienie odpowiedzi na zadane pytania oraz sformułowanie ich pełnym zdaniem.

5

Może się spotkamy?

Nagranie *Andrzej mówi o sobie* służy doskonaleniu szczegółowego rozumienia tekstu mówionego, w tym relacji czasowych (godzin w formie oficjalnej i nieoficjalnej). Ma formę monologu, dotyczy czynności codziennych.

6a

6b

Zadaniem studentów po wysłuchaniu dialogu *Spotkanie* jest odpowiedź na pytania typu „prawda / nieprawda”. Zapisany tekst dialogu znajduje się w ćwiczeniu 6b. Nowe wyrażenia zostały zaznaczone w tekście. Nie należy tłumaczyć formy gramatycznej wyrażenia *może pójdziemy...*, ale wskazać na jego kontekstowe użycie.

6c

Ćwiczenie to służy utrwaleniu frazy *iść do... na...* oraz zwróceniu uwagi na użycie biernika po przyimku *na* w odniesieniu do akcji i dopełniacza po przyimku *do* w odniesieniu do budynków oraz osób. Studenci nie znają jeszcze reguł tworzenia form dopełniacza (poznają je w dalszej części lekcji). W ćwiczeniu tym należy skoncentrować się na utrwaleniu całych wyrażań przyimkowych.

6e

6f

Gra. Zadaniem studentów jest:

- samodzielne uzupełnienie w kilku miejscach narysowanego planu tygodniowego
- umówienie się na spotkanie z trzema osobami z grupy
- wpisanie do planu terminu i celu spotkania.

Nauczyciel informuje studentów, że uzupełniają plan tylko w kilku miejscach oraz że wpisane informacje powinny być prawdziwe.

7a

7b

Dopełniacz liczby pojedynczej

Praca w małych grupach lub parach. Ćwiczenia te mają na celu wydedukowanie przez studentów bez pomocy nauczyciela ogólnych reguł tworzenia dopełniacza liczby pojedynczej poprzez analizę przykładów i analogię do reguł tworzenia innych znanych im już przypadków.

7e

8c

Ćwiczenia poświęcone zastosowaniu dopełniacza w wyrażaniu negacji. Warto zwrócić uwagę na zależność: dopełnienie bliższe w zdaniu twierdzącym – biernik, dopełnienie bliższe w zdaniu przeczącym – dopełniacz oraz na brak tej zależności w zdaniach z innymi przypadkami, np. z narzędnikiem:

*Interesuję się sportem. Nie interesuję się sportem.
Jestem Polakiem. Nie jestem Polakiem.*

8a

Dialog w tym ćwiczeniu jest karykaturalny, zatem studenci powinni go też odegrać z przerysowaniem.

Podróż Adama

Tak zatytułowana część lekcji (ćwiczenia 10a – 12) poświęcona jest wprowadzeniu i utrwaleniu słownictwa oraz struktur przydatnych w przygotowaniach do oraz w podróży:

- **10a:** umawianie się na przyjazd (informacja e-mailowa i SMS-owa)
- **10b, 10c:** dialogi w punkcie informacyjnym PKP
- **10d:** dialogi w kasie PKP
- **10e:** dialogi telefoniczne – zamawianie budzenia, zamawianie taksówki, pomyłka telefoniczna
- **11:** rozkład jazdy PKP
- **12:** informacje zawarte na bilecie kolejowym.

W ćwiczeniach tych głównym bohaterem jest Adam, student, który wprowadza nas w powyższe sytuacje.

10b

Dialog w punkcie informacji PKP: ćwiczenie na wybiórcze słuchanie informacji (godziny).

Nowe słowa wyjaśnione są graficznie: pociąg osobowy, pociąg pospieszny, pociąg ekspresowy, InterCity, bilet ulgowy, dla (nie)palących.

10e

Minidialogi telefoniczne. Ćwiczenie na wybiórcze słuchanie informacji (godzina, numer telefonu, adres).

Czy już to umiesz?

I

Ćwiczenie fonetyczne poświęcone jest rozróżnieniu wymowy głosek *r – l*, która sprawia trudności studentom wielu narodowości, szczególnie Japończykom i Francuzom.

Z

Jako zadanie domowe można polecić studentom wykonanie ćwiczenia 11 lub I „Czy już to umiesz?”

A

6e

Jeśli grupa nie jest liczna (4 – 5 osób), każdy student z każdym może się umówić na spotkanie. W większej grupie należy wyznaczyć liczbę spotkań.

Podczas gry studenci powinni poruszać się po klasie, tworząc zmieniające się pary.

Nauczyciel oczywiście także może być jednym z uczestników gry (zwłaszcza gdy liczba studentów jest nieparzysta).

Ważna jest także jego pomoc i ewentualna bezpośrednia poprawa powtarzających się błędów.

7a

7b

7c

Nauczyciel powinien na tablicy zebrać reguły dopełniacza wskazane przez uczniów, uszczegółowić je w razie potrzeby, a zwłaszcza zwrócić uwagę na końcówki *-a / -u* rzeczowników męskich nieżywotnych. Brak ścisłych reguł występowania tych końcówek sprawia uczniom trudności w początkowej fazie nauki dopełniacza. Można się wtedy posłuszkować zasadą, że słowa obce (np. *makaron, pub*), jednosylabowe (*bar*) lub oznaczające duże obiekty (np. *sklep, samochód*) oraz rzeczowniki niepoliczalne mają końcówkę *-u*. Jednak należy też zaznaczyć, iż jest to ogólna reguła i istnieje od niej wiele wyjątków.

7e

8c

Ćwiczenia poświęcone zastosowaniu dopełniacza w wyrażaniu negacji. Wyjaśniając zasady zróżnicowania gramatycznego form rzeczowników w funkcji dopełnienia bliższego w zależności od typu zdań (twierdzące, przeczące) należy mówić językiem uproszczonym, zrozumiałym dla studenta na tym etapie nauki języka. Zatem wystarczy wyjaśnienie typu: *obiekt zdania pozytywnego – biernik, obiekt zdania negatywnego – dopełniacz*.

8c

Praca w całej grupie, jeśli nie jest ona liczna. W przypadku większej grupy należy wyznaczyć liczbę wywiadów. Podczas gry studenci powinni poruszać się po klasie, tworząc zmieniające się pary.

Jeśli pojawi się konieczność użycia form rzeczowników lub przymiotników w dopełniaczu liczby mnogiej, należy je podać bez tłumaczenia reguł gramatycznych.

D

1b

Warto uaktualnić podany w podręczniku program telewizyjny, np. podając bieżące propozycje z Internetu.

Jeśli kurs prowadzony jest w Polsce lub nauczyciel ma dostęp do broszur reklamujących bieżące wydarzenia kulturalne (np. w instytucjach polskich za granicą), **przed ćwiczeniem 6e** warto przekazać studentom te materiały, prosząc o wyjaśnienie, jakie wydarzenia reklamują, kiedy one się odbędą, a także które z nich jest najbardziej interesujące. Ćwiczenie to będzie wstępem do ćwiczeń komunikacyjnych 6e, 6f, a ponadto zapozna studentów z autentycznymi materiałami i być może zachęci do wzięcia udziału w jednej z reklamowanych imprez.

W Polsce broszury dostępne są w centrach informacji kulturalnej, a repertuar kulturalny w prasie codziennej.

5 Proszę posłuchać nagrania *Andrzej mówi o sobie*, a następnie odpowiedzieć, czy to prawda (P), czy nieprawda (N):

- Jestem inżynierem w dużej zagranicznej firmie. Pracuję osiem godzin dziennie: zaczynam pracę o ósmej, a kończę o piątej. Mam godzinną przerwę na lunch – od pierwszej do drugiej. Zwykle jem obiad w barze na mieście. Wracam do domu o wpół do szóstej. Trochę odpoczywam i oglądam wiadomości o szóstej, a wieczorem albo chodzimy z żoną na kolację, albo do kina. W piątki chodzę na kort i od dziewiętnastej do dwudziestej pierwszej gram z kolegami w tenisa. W sobotę czasami pracuję od dziesiątej do drugiej. W niedzielę tylko odpoczywam.

6a Proszę posłuchać nagrania, a następnie odpowiedzieć, czy to prawda (P), czy nieprawda (N):

Piotr: Słucham!

Beata: Cześć, tu Beata.

Piotr: A, cześć. Co słychać?

Beata: Dziękuję, wszystko w porządku. Co robisz?

Piotr: Nic specjalnego. Trochę pracuję na komputerze.

Beata: Może pójdziemy do kina?

Piotr: Dobry pomysł, ale nie wiem, co jest w kinie.

Beata: W „Apollo” jest festiwal filmów japońskich.

Piotr: Nie lubię filmów japońskich.

Beata: Co proponujesz?

Piotr: Może teatr?

Beata: Nie ma dzisiaj nic interesującego.

Piotr: Może pójdziemy na kawę do kawiarni?

Beata: Dobrze, na Rynek. Gdzie się spotkamy?

Piotr: Na Rynku. Może o szóstej?

Beata: Dobrze. Cześć.

Piotr: Pa!

6g Joanna jest bardzo zajęta. Proszę posłuchać dwóch dialogów i wpisać do tabeli, kiedy i o której Joanna: a) ma wizytę u dentysty, b) spotyka się z Karoliną.

a)

- Gabinet dentystyczny, słucham.
- Dzień dobry. Czy mogę umówić się do doktora Malinowskiego w tym tygodniu?
- Chwileczkę. Na kiedy?
- Może na czwartek?
- O której godzinie?
- Czy o dwunastej jest możliwe?
- Tak. Jak nazwisko?
- Joanna Dąbrowska.
- Proszę bardzo. W czwartek o dwunastej.
- Dziękuję. Do widzenia.
- Do widzenia.

b)

- Proszę?
- Cześć, tu Karolina
- Karolina! Co słychać?
- Wiesz, w tym tygodniu jest festiwal teatrów ulicznych.
- A, faktycznie. Idziesz?
- Tak, to może być interesujące. Masz ochotę pójść?
- Oczywiście. Kiedy?
- W niedzielę.
- O której?
- Po południu.
- To może spotkamy się o piątej na Rynku?
- Świetnie.
- To do niedzieli. Cześć!
- Na razie!

Podróż Adama

10b Adam chce jechać do Krakowa. Idzie do punktu informacji PKP. Proszę wysłuchać nagrania, a następnie zapisać, o której godzinie są pociągi do Krakowa.

- Dzień dobry. O której są pociągi do Krakowa?
- Pospieszne, ekspresowe czy InterCity?
- Pospieszne.
- Rano o siódmej, potem o trzeciej po południu i jeden o dwiętej wieczorem.
- A ekspresowe?
- Są tylko dwa – o jedenastej i osiemnastej.
- A ile kosztuje bilet?
- O to proszę zapytać w kasie.
- Dziękuję.

10e Proszę posłuchać trzech dialogów i odpowiedzieć na pytania:

a)

- Recepcja, dobry wieczór.
- Dobry wieczór. Proszę mnie obudzić o szóstej.
- Proszę bardzo.

b)

- Słucham.
- Yyy, czy to numer – czterysta jedenaście – dwadzieścia dziewięć – piętnaście?
- Nie, pomyłka. To numer zero dwanaście – czterysta jedenaście – dwadzieścia dziewięć – szesnaście.
- O, przepraszam.

c)

- Taxi Rondo słucham.
- Proszę taksówkę na ulicę Mickiewicza 2.
- Proszę podać numer telefonu.
- Dwieście trzydzieści cztery – jedenaście – dwanaście.
- Chwileczkę... Za dwie minuty będzie toyota.
- Dziękuję.

3

pionowo: piątek, niedziela

poziomo: poniedziałek, środa, czwartek, sobota

5

1. N, 2. N, 3. P, 4. P, 5. N, 6. N, 7. P, 8. N

6a

1. N, 2. N, 3. N, 4. N

6c

1. f, 2. h, 3. d, 4. j lub g, 5. c, 6. j lub g, 7. b, 8. k, 9. l, 10. e, 11. i, 12. a

6g

a) w czwartek o 12.00.

b) w niedzielę o 17.00.

9a

a) go, b) go, c) ich, d) cię, e) ich,

f) ich, g) go, h) was, i) nas

9b

- a) – Nie, nie znam go osobiście.
- b) – Nie, nie znam jej, ale wiem, że mieszka w Krakowie.
- c) – Nie, nie znam go.
- d) – Nie, nie znam go.
- e) – Nie, nie znam jej.
- f) – To ten wysoki i szczupły? Nie, nie znamy go.
- g) – Nie, nie znam go.
- h) – Nie, nie lubię go.
- i) – Nie, nie znam jej.
- j) – Nie, nie umiem go robić.
- k) – Nie, nie rozumiem go.
- l) – Nie, nie idę dziś do nich.
- m) – Nie, nie wracam od niej.

10a

„Cześć, Kasiu. Planuję przyjechać do Krakowa w piątek. Czy masz czas po południu? Może pójdziemy do kawiarni albo na koncert? Pa! Adam”

10b

7.00, 3.00, 9.00,
11.00, 18.00

10e

a) o 6.00, b) 411-29-15, c) ul. Mickiewicza 2,
Za 2 minuty, toyota.

11

1. 0.44, 2. 9.00, 3. 0.44, 4. 1.14 lub 2.13, 5. 18.00, 6. 5.01, 7. 13.40, bez przesiadki, 8. 11.44

12

P, N, P, P, N

Czy już to umiesz?

1

- a) Anna Kwiatkowska telefonuje do Romana Stycznia.
- b) Anna nie może być na spotkaniu we wtorek.
- c) Cały dzień jest bardzo zajęty.
- d) W czwartek.
- e) O 11.00.

Robimy zakupy.

Cele i sytuacje komunikacyjne

- zakupy w sklepie spożywczym
- zakupy w sklepie odzieżowym
- wyrażanie preferencji, negacji, uznania
- komplementowanie

Słownictwo

- nazwy sklepów i punktów usługowych
- nazwy miar, ilości
- nazwy ubrań, kolorów
- idiomy (*czarna owca, jasne jak słońce, być zielonym z...*, *czerwony jak burak*)

Gramatyka i składnia

- dopełniacz liczby mnogiej w określeniu ilości oraz jako forma dopełnienia bliższego po czasownikach zaprzeczonych
- celownik zaimków osobowych (*podoba mi się*)
- powtórzenie biernika (*nosić, mieć na sobie*)

Rozumienie ze słuchu

- dialogi w centrum handlowym, w sklepie spożywczym i odzieżowym

Rozumienie tekstów pisanych

- internetowa oferta sklepu odzieżowego

Mówienie

- dialogi sytuacyjne (sklep spożywczy, odzieżowy)
- komplementy
- opinie o modzie

Pisanie

- opis ubioru

Materiały autentyczne

- internetowa strona sklepu odzieżowego
- metki ubraniowe
- artykuł o modzie

P

1a

Ćwiczenie służy powtórzeniu i zgromadzeniu słownictwa związanego z tematem lekcji.

1b

Ćwiczenie na rozumienie kontekstowe tekstu mówionego: zadaniem studentów jest dopasowanie dialogów sytuacyjnych do miejsc.

2a

Sklep spożywczy

W ćwiczeniu tym pojawiają się nowe słowa: *pudełko, puszka, paczka, kawałek, pół*, których zrozumienie winny ułatwić ilustracje.

2c

Dialog *Sklep BANKRUT* służy zilustrowaniu użycia form negacji, wagi i miary w sytuacji komunikacyjnej robienia zakupów. Jego karykaturalność jest zabiegiem celowym, zatem studenci powinni go też odegrać z odpowiednią intonacją, w sposób przerysowany.

P

3a

3b

Dopełniacz liczby pojedynczej i mnogiej

Ćwiczenie 3a służy powtórzeniu form dopełniacza liczby pojedynczej i zastosowaniu ich przy wyrażaniu miary i wagi, nato-

miast w ćwiczeniu 3b zadaniem studentów jest wydedukowanie bez pomocy nauczyciela ogólnych reguł tworzenia dopełniacza liczby mnogiej, poprzez analizę przykładów i analogie do reguł tworzenia innych znanych im już przypadków.

Ćwiczenie 3b jest przeznaczone do pracy w małych grupach lub parach.

6

Celem tego ćwiczenia jest doskonalenie rozumienia szczegółowego tekstów mówionych.

7a

Ubranie, sklep odzieżowy i komplementy

Słowo *odzież* wprowadzamy tylko biernie, gdyż w typowych sytuacjach komunikacyjnych pojawia się ono stosunkowo rzadko.

Oferta sklepu internetowego służy wprowadzeniu nowego słownictwa tematycznego – nazw kolorów, fasonów i ubrań. Przymiotniki określające fasony, nieznane studentom, należy wyjaśnić poprzez demonstrację.

9

Przed poleceniem wykonania tego ćwiczenia należy upewnić się, czy studenci rozumieją wyrażenia: *energetyzujące, relaksujące, pesymistyczne, hit tego sezonu*.

W razie konieczności nauczyciel powinien je wyjaśnić lub wyznaczyć poszczególnych studentów do znalezienia definicji w słownikach i wyjaśnienia znaczenia po polsku.

10b

Przed poleceniem wykonania tego ćwiczenia należy upewnić się, czy studenci rozumieją wyrażenia: *ulubione domowe ubranie, ubranie na pierwszą randkę*.

W razie konieczności nauczyciel powinien je wyjaśnić lub wyznaczyć poszczególnych studentów do znalezienia definicji w słownikach i wyjaśnienia znaczenia po polsku.

11a

Komplementy

Nowe wyrażenia: *podoba mi się, ładnie ci, świetnie wyglądasz*.

11b

Początkowo studenci mogą mieć opory przed powiedzeniem komplementu koledze / koleżance, zatem nauczyciel pierwszy powinien rozpocząć „kolejkę”, mówiąc komplement pierwszej osobie.

12

Sklep odzieżowy „U krawca”

Znaczenie nowych wyrażeń pojawiających się w nagraniu dialogu zostało wyjaśnione dzięki ilustracjom: *czy mogę zobaczyć?, czy mogę przymierzyć?, przymierzalnia*.

13a

Formy stopnia wyższego i najwyższego przymiotników *mały, duży, drogi, tani* są podane leksykalnie i na tym etapie nauki języka nie należy wprowadzać reguł stopniowania przymiotników.

Czy już to umiesz?

Ćwiczenie służy doskonaleniu umiejętności ogólnego rozumienia tekstu pisanego i przed przystąpieniem do jego wykonania należy uprzedzić studentów, iż nie muszą rozumieć dokładnie całego tekstu, a jedynie jego ogólny sens.

Z

Jako zadanie domowe można polecić studentom wykonanie ćwiczenia 4b lub „Czy już to umiesz?”

A 3b

Nauczyciel powinien na tablicy zebrać reguły dopełniacza liczby mnogiej wskazane przez studentów, uszczegółowić je w razie potrzeby, ale nie podawać wszystkich występujących w tym przypadku końcówek. Należy skupić się na końcówce *-ów* dla rzeczowników mających w zakończeniu mianownika spółgłoskę i *-ø* dla rzeczowników zakończonych w mianowniku na samogłoskę. Jeśli podczas lekcji zaistnieje potrzeba użycia innych form, należy podać je lektykalnie.

Należy zwrócić uwagę na końcówkę zerową rzeczowników zakończonych w mianowniku liczby pojedynczej samogłoską, którą poprzedzają dwie spółgłoski. Należy wskazać na konieczność dodania w dopełniaczu liczby mnogiej *e* między tymi spółgłoskami.

7a

Nauczyciel może poprosić studentów o podkreślenie wyrazów znanych im już z poprzednich lekcji oraz mających podobną formę i takie samo znaczenie w ich języku ojczystym (ewentualnie w innym znanym im języku). Dla studentów anglojęzycznych będą to np. *dzinsy, sweter, bluzka*. Zabieg ten ma na celu oswojenie z tym słownictwem w nowym kontekście oraz pomoc w zapamiętaniu formy pisanej.

Naukę nazw kolorów warto poprzeć dodatkowo demonstracją pisaków / kredek o odpowiednich barwach, które następnie mogą posłużyć studentom do zapisu nazw kolorów w zeszytach.

W celu aktualizacji cen odzieży zamiast z ilustracji w ćwiczeniu 7a można również skorzystać z fotografii odpowiednich części garderoby w czasopismach lub ofertach reklamowych hipermarketów. Nie należy jednak wprowadzać więcej słownictwa, gdyż może to zbędnie obciążać studenta.

Bb

Gra w odgadywanie, kogo z kolegów opisuje student / studentka, przeznaczona jest dla większych grup (min. cztero- pięcioosobowych), dobrze ze sobą współpracujących. W mniejszych grupach nauczyciel może przynieść na lekcję kilka fotografii (najlepiej dwa razy więcej od liczby studentów), przypiąć je do tablicy i na ich podstawie wykonać ćwiczenie.

10b

Podpunkt „Jakie jest odpowiednie (dobre) ubranie na pierwszą randkę?” można wykonać w inny sposób: należy podzielić studentów na 2 grupy (kobiety i mężczyzn) i poprosić o narysowanie proponowanych odpowiedzi jako ilustrację na konkurs magazynu z modą. Konieczne są wtedy kartony A3 oraz kolorowe pisaki.

D

Gra REKLAMA SKLEPU

- Opis gry
- Jest to ćwiczenie utrwalające słownictwo odzieżowe: „Tworzymy stronę internetową – reklamę sklepu”. Można je wykonać po ćwiczeniu 10b.
- Pomoce: czasopisma kobiece, duże kartony, klej, nożyczki, flamastry.
- Praca w kilkusobowych grupach: zadaniem uczniów jest stworzenie w określonym czasie (ok. 15 min) jak najciekawszej strony internetowej reklamującej odzież. Mogą to być strony np. ze strojami sportowymi, ubraniami ekskluzywnymi, butami, garderobą dla mężczyzn itp. Uczniowie sami wybierają kategorie.
- Warto wcześniej zwrócić uwagę na niezbędną zawartość strony, tj. adres, ceny, linki, opis ubiorów.

Gra WIDZISZ RÓŻNICE?

- Opis gry
- Celem tej gry jest utrwalenie słownictwa i struktur związanych z odzieżą oraz wyrażaniem ilości. Każdy ze studentów otrzymuje kopię ilustracji A i B i musi znaleźć 8 szczegółów różniących obie ilustracje.
- Słownictwo i struktury:
 - on / ona ma na sobie sweter*
 - szerokie / wąskie dzinsy*
 - krótka / długa spódnica*
 - eleganckie / sportowe buty*
 - jasna / ciemna bluzka*
 - pudełko ciastek / nie ma ciastek*
 - kawałek pizzy / nie ma pizzy*
 - dużo owoców i warzyw / na stole jest mało owoców i warzyw*

A

B

Tę stronę można kopiować.

1b Proszę posłuchać nagrania, a następnie dopasować dialogi do ilustracji:

- 1)
– Słucham pana.
– Proszę trzy dyskiety i toner do drukarki.
– Jakiej?
– Hewlett-Packard.
- 2)
– Czy jest mapa samochodowa Polski?
– Tak, oczywiście.
- 3)
– Czy są jajka?
– Tak.
– Proszę sześć.

2c Proszę posłuchać dialogu:

Sklep BANKRUT

- K.: Proszę wodę mineralną i kawę „Jacobs”.
S.: Butelkę wody mineralnej i paczkę kawy „Jacobs”?
– Tak, oczywiście.
– Nie ma wody mineralnej ani kawy.
– Proszę banany i ziemniaki.
– Ile?
– Pół kilo bananów i 2 kilo ziemniaków.
– Nie ma bananów. Ziemniaków też nie ma.
– A czy jest włoskie wino?
– Nie ma włoskiego wina. Francuskiego też nie ma.
– A co jest?
– Nic nie ma. Sklep jest zamknięty.
– Więc co pan tu robi?!

6 Pan Kowalski robi zakupy. Proszę posłuchać dialogu w sklepie, a następnie odpowiedzieć, który rachunek należy do pana Kowalskiego.

- Dzień dobry.
- Dzień dobry. Co dla pana?
- Proszę jeden chleb.
- Proszę. Czy coś jeszcze?
- Tak. Czy jest papryka?
- Nie ma.
- Więc proszę pół kilo pomidorów.
- Czy to wszystko?
- Puszkę sardynek i 20 deka sera Gouda.
- Proszę. Czy coś jeszcze?
- Nie, to wszystko. Dziękuję.
- Razem dwanaście czterdzieści.
- Proszę. Do widzenia.
- Dziękuję. Do widzenia.

11a Proszę posłuchać dialogów, a następnie określić, kto rozmawia (osoby młode, starsze) i w jakiej sytuacji (w kontakcie formalnym/nieformalnym).

- a)
– Podoba mi się twój krawat.
– Dziękuję.
- b)
– Masz ładną sukienkę.
– Naprawdę? Nie jest nowa.
- c)
– Masz świetne dżinsy!
– Mówisz serio? Dziękuję!
- d)
– Ładnie panu w tym garniturze.
– Dziękuję pani. Jest pani bardzo miła.
- e)
– Świetnie wyglądasz!
– Dziękuję, miło mi to słyszeć!

12 Proszę posłuchać sześciu krótkich dialogów, a następnie odpowiedzieć, czy to prawda (P), czy nieprawda (N):

Przykład:

- Przepraszam, ile kosztuje ta biała sukienka?
- Sto dziewiętnaście złotych.

- a)
– Proszę ten niebieski podkoszulek.
– Proszę. Zapakować?
– Tak, dziękuję.
- b)
– Czy są sandały rozmiar 42?
– Tak, jaki kolor?
– Brązowy.
- c)
– Czy mogę zobaczyć tę dżinsową spódnicę?
– Szeroką czy wąską?
– Szeroką.
– Proszę.
- d)
– Jaka jest cena tego ubrania?
– Piętnaście złotych. To cena promocyjna.
- e)
– Ile kosztuje ten garnitur?
– Siedemset osiemdziesiąt złotych. Chce pan przymierzyć?
– Nie, dziękuję. Jest za drogi.

1a

- a) owoce, chleb
- b) książki, atlasy i mapy
- c) buty
- d) bukiety, róże i tulipany
- e) telewizory, radia
- f) komputery, płyty CD, dyskietki
- g) termometr
- h) okulary

1b

ilustracja 1 – dialog nr 2,
ilustracja 2 – dialog nr 3,
ilustracja 3 – dialog nr 1

2a

- a) kilogram, b) pudełko,
- c) puszka, d) kawałek,
- e) pół, f) paczka, g) butelka

2b

- a) ziemniaków, kurczaka, jabłek, pomidorów
- b) Pepsi, wody, soku, piwa
- c) pizzy, chleba
- d) kawy, herbaty
- e) ciastek
- f) sardynek
- g) kurczaka, chleba

2e

butelkę wody mineralnej, paczkę kawy „Jacobs”, pół kilo bananów, 2 kilo ziemniaków, włoskie wino

5b

banany – Czy są banany?	Nie, nie ma bananów.
jabłka – Czy są jabłka?	Nie, nie ma jabłek.
cytryny – Czy są cytryny?	Nie, nie ma cytryn.
jajka – Czy są jajka?	Nie, nie ma jajek.
ser – Czy jest ser?	Nie, nie ma sera.
kawa – Czy jest kawa?	Nie, nie ma kawy.

6

rachunek nr 1

12

a) N, b) N, c) P, d) P, e) P

13a

a) zielony, b) 38 i 36, c) nie, d) nie

15a

czerwony jak burak; jasne jak
słońce; czarna owca; jestem
zielony z gramatyki

15b

a) czarna owca, b) jasne jak
słońce, c) czerwony jak burak,
d) zielony

czy już to umiesz?

lekcja 10

Cele i sytuacje komunikacyjne

Słownictwo

Gramatyka i składnia

Rozumienie ze słuchu

Rozumienie tekstów pisanych

Mówienie

Pisanie

Materiały autentyczne

- wyrażanie relacji czasowych (przeszłość)
- relacjonowanie
- nazwy miesięcy w miejscowniku
- okoliczniki czasu
- czas przeszły (aspekt niedokonany) z okolicznikami czasu odpowiadającymi na pytania *Jak długo? Jak często?*
- odmiana w czasie przeszłym czasowników *iść, móc, jeść* oraz czasowników zakończone na *-eć*
- akcent w czasie przeszłym (liczba mnoga)
- rozmowa telefoniczna
- e-mail do przyjaciela
- zadawanie pytań
- relacjonowanie wydarzeń z przeszłości (*Mój zeszły rok*)
- relacjonowanie wydarzeń na podstawie notatek z kalendarza
- tekst *Jaki Pan był / Jaka Pani była w przeszłości?*

- e-mail do przyjaciela
- notatki w kalendarzu

To już było!

A

Zamiast używanych powszechnie nazw czasów, które powodują konsternację studentów (szczególnie mylące są pojęcia „prosty” i „złożony”) w niniejszej serii proponuje się wprowadzenie następujących terminów określających czasy w języku polskim:

- rozróżnienie na *czas przeszły (aspekt niedokonany)* – lekcja 10 i *czas przeszły (aspekt dokonany)* – lekcja 16,
- zamiast *czas przyszły złożony* – *czas przyszły (aspekt niedokonany)* – lekcja 11,
- zamiast *czas przyszły prosty* – *czas przyszły (aspekt dokonany)* – lekcja 16 i druga część serii.

Studenci mogą znać terminy powszechnie używane i zwrócić się do nauczyciela z prośbą o wyjaśnienie tego zagadnienia.

1a

E-mail może być trudny dla studentów. Można zadać przeczytanie go na wcześniejszej lekcji jako pracę domową, zaznaczając, iż jest to ważne zadanie, od którego rozpocznie się następna lekcja. Nauczyciel może również przeczytać go na lekcji, a studenci w tym czasie mogą podkreślać nowe słowa. Prawdopodobnie będą to:

roczny, poważnie, leżeć, prawie, na szczęście, czuć się, ... temu, poza tym, wszystko w porządku, zeszły, rewelacyjna, ostatnio, szukać

A

Nazwy miesięcy wprowadzane są tylko w miejscowniku, bo studenci uczą się wtedy poprawnych form potrzebnych do wyrażania relacji czasowych. Czasem studenci pytają o mianownik, można wtedy zapisać jego formy na tablicy. Bardziej pragmatyczne jest jednak nauczanie najpierw form tylko w miejscowniku, bo takie są im potrzebne na lekcji – w ten sposób nie muszą zapamiętywać 24 „nowych” słów, które różnią się tylko nieznacznie między sobą, co utrudnia poprawne ich użycie we właściwym kontekście. Do tego tematu można wrócić w lekcji 12, kiedy wprowadzany jest miejscownik i wówczas podać nazwy miesięcy w mianowniku lub jako zadanie domowe polecić wypisanie alternacji występujących w nazwach miesięcy w miejscowniku – jest to też dobra powtórka słownictwa.

1b

Studenci wypisują z e-maila formy czasu przeszłego i w grupach dwu-, trzyosobowych sami próbują znaleźć reguły tworzenia czasu przeszłego.

5b

Studenci mogą pracować w parach i zadawać sobie pytania. Przykładowe pytania i odpowiedzi nauczyciel może zapisać wcześniej na tablicy:

Co robiłeś w styczniu? W styczniu uczyłem się do egzaminu z polskiego.

Co robiłaś w maju? W maju chodziłam na kurs włoskiego.

Studenci notują odpowiedzi koleżanki / kolegi, a następnie prezentują je na forum grupy, ćwicząc w ten sposób tworzenie pierwszej, drugiej i trzeciej osoby czasu przeszłego w liczbie pojedynczej.

7b

Podobnie jak w ćwiczeniu 5b studenci notują odpowiedzi kolegi / koleżanki, a następnie prezentują je na forum grupy, relacjonując odpowiedzi rozmówcy w trzeciej osobie czasu przeszłego w liczbie pojedynczej.

9a

Ważne jest, by przy opisywaniu osób z fotografii studenci uzasadniali swoje przypuszczenia, odwołując się do zdjęcia.

9b

Ćwiczenie to można wykonać na lekcji – wówczas studenci doskonałą sprawność mówienia, ale można je zadać również jako zadanie domowe. Np. ćwiczenie 9b student może wstępnie przygotować i zaprezentować na lekcji, a w domu uzupełnić je i napisać ciągły tekst, który zostanie następnie sprawdzony przez nauczyciela.

D

Gra KWARTET „CZAS PRZESZŁY”

Opis gry

1. Celem gry jest wyćwiczenie form czasu przeszłego. Studenci powtarzają wielokrotnie formy i w ten sposób je zapamiętują.
2. Należy skopiować karty (najlepiej na grubszym papierze), wyciąć je, potasować i rozdać studentom.
3. W grze powinno brać udział co najmniej trzech graczy.
4. Jeśli któryś z graczy zebrał kompletny kwartet, wyklada go na stół.
5. Gracz po prawej stronie rozdającego pyta wybranego z pozostałych biorących udział w grze o kartę, której mu brakuje, by skompletować kwartet, nie podając jednak numeru karty (mówi, np.: *Czy masz mogłem, mogłeś, mógł?*). Jeśli dana osoba ma tę kartę, musi mu ją dać. Pytający może wówczas zapytać kolejną osobę.
6. Jeśli osoba nie ma żądanej karty, pytający traci prawo do dalszego zadawania pytań. Wtedy prawo to przechodzi na gracza siedzącego po jego prawej stronie.
7. Wygrywa ten, kto pierwszy wyłoży wszystkie swoje karty (w postaci kwartetów).
8. Jokery zastępują dowolną kartę.

Gra KONKURS

Opis gry

1. Konkurs przypomina turniej telewizyjny.
2. Oprócz podanych materiałów potrzebne będą koperty, kartki papieru, a do niektórych konkurencji kostka.
3. Studenci biorą udział w 5 konkurencjach: komunikacja i leksyka, gramatyka, wymowa, ortografia, cywilizacja i kultura.
4. W trzech pierwszych konkurencjach losują pytanie z koperty (znajdują się w niej pocięte paski z pytaniami). Pytania z ortografii i kultury znajdują się na liście, którą ma nauczyciel.
5. Studenci rzucają kostką. Liczba oczek to numer pytania. Jeżeli wyczerpią się pytania od jeden do sześć, pozostali studenci rzucają kostką dwa razy i sumują liczbę oczek.
6. W każdej konkurencji przewiduje się dwie rundy.
7. Każda prawidłowa odpowiedź jest warta 1 punkt.
8. Można również wykorzystać pytania dodatkowe, warte dwa punkty (zadania z wymowy oraz kultury i cywilizacji). Ich stopień trudności jest jednak wyższy. Studenci nie muszą na nie odpowiadać, ale są one okazją do zdobycia dodatkowych punktów.
9. Pytania za dwa punkty z cywilizacji i kultury są wspólne dla wszystkich, dlatego studenci piszą odpowiedzi na kartkach i pokazują prawidłową odpowiedź nauczycielowi. Użycia kartek wymagają również zadania z ortografii.

KWARTET „CZAS PRZESZŁY” (lekcja 10)

<p>1A móc</p> <p>a) mogłem, mogłeś, mógł b) mogłam, mogłaś, mogła c) mogliśmy, mogliście, mogli d) mogłyśmy, mogłyście, mogły</p>	<p>2A iść</p> <p>a) szedłem, szedłeś, szedł b) szłam, szłaś, szła c) szliśmy, szliście, szli d) szłyśmy, szłyście, szły</p>	<p>3A jeść</p> <p>a) jadłem, jadłeś, jadł b) jadłam, jadłaś, jadła c) jedliśmy, jedliście, jedli d) jadłyśmy, jadłyście, jadły</p>
<p>1B móc</p> <p>a) mogłem, mogłeś, mógł b) mogłam, mogłaś, mogła c) mogliśmy, mogliście, mogli d) mogłyśmy, mogłyście, mogły</p>	<p>2B iść</p> <p>a) szedłem, szedłeś, szedł b) szłam, szłaś, szła c) szliśmy, szliście, szli d) szłyśmy, szłyście, szły</p>	<p>3B jeść</p> <p>a) jadłem, jadłeś, jadł b) jadłam, jadłaś, jadła c) jedliśmy, jedliście, jedli d) jadłyśmy, jadłyście, jadły</p>
<p>1C móc</p> <p>a) mogłem, mogłeś, mógł b) mogłam, mogłaś, mogła c) mogliśmy, mogliście, mogli d) mogłyśmy, mogłyście, mogły</p>	<p>2C iść</p> <p>a) szedłem, szedłeś, szedł b) szłam, szłaś, szła c) szliśmy, szliście, szli d) szłyśmy, szłyście, szły</p>	<p>3C jeść</p> <p>a) jadłem, jadłeś, jadł b) jadłam, jadłaś, jadła c) jedliśmy, jedliście, jedli d) jadłyśmy, jadłyście, jadły</p>
<p>1D móc</p> <p>a) mogłem, mogłeś, mógł b) mogłam, mogłaś, mogła c) mogliśmy, mogliście, mogli d) mogłyśmy, mogłyście, mogły</p>	<p>2D iść</p> <p>a) szedłem, szedłeś, szedł b) szłam, szłaś, szła c) szliśmy, szliście, szli d) szłyśmy, szłyście, szły</p>	<p>3D jeść</p> <p>a) jadłem, jadłeś, jadł b) jadłam, jadłaś, jadła c) jedliśmy, jedliście, jedli d) jadłyśmy, jadłyście, jadły</p>

Tę stronę można kopiować.

KWARTET „CZAS PRZESZŁY” (lekcja 10)

<p>4A mieć</p> <p>a) miałem, miałeś, miał b) miałam, miałaś, miała c) mieliśmy, mieliście, mieli d) miałyśmy, miałyście, miały</p>	<p>5A chcieć</p> <p>a) chciałem, chciałeś, chciał b) chciałam, chciałaś, chciała c) chcieliśmy, chcieliście, chcieli d) chciałyśmy, chciałyście, chciały</p>	<p>6A być</p> <p>a) byłem, byłeś, był b) byłam, byłaś, była c) byliśmy, byliście, byli d) byłyśmy, byłyście, były</p>
<p>4B mieć</p> <p>a) miałem, miałeś, miał b) miałam, miałaś, miała c) mieliśmy, mieliście, mieli d) miałyśmy, miałyście, miały</p>	<p>5B chcieć</p> <p>a) chciałem, chciałeś, chciał b) chciałam, chciałaś, chciała c) chcieliśmy, chcieliście, chcieli d) chciałyśmy, chciałyście, chciały</p>	<p>6B być</p> <p>a) byłem, byłeś, był b) byłam, byłaś, była c) byliśmy, byliście, byli d) byłyśmy, byłyście, były</p>
<p>4C mieć</p> <p>a) miałem, miałeś, miał b) miałam, miałaś, miała c) mieliśmy, mieliście, mieli d) miałyśmy, miałyście, miały</p>	<p>5C chcieć</p> <p>a) chciałem, chciałeś, chciał b) chciałam, chciałaś, chciała c) chcieliśmy, chcieliście, chcieli d) chciałyśmy, chciałyście, chciały</p>	<p>6C być</p> <p>a) byłem, byłeś, był b) byłam, byłaś, była c) byliśmy, byliście, byli d) byłyśmy, byłyście, były</p>
<p>4D mieć</p> <p>a) miałem, miałeś, miał b) miałam, miałaś, miała c) mieliśmy, mieliście, mieli d) miałyśmy, miałyście, miały</p>	<p>5D chcieć</p> <p>a) chciałem, chciałeś, chciał b) chciałam, chciałaś, chciała c) chcieliśmy, chcieliście, chcieli d) chciałyśmy, chciałyście, chciały</p>	<p>6D być</p> <p>a) byłem, byłeś, był b) byłam, byłaś, była c) byliśmy, byliście, byli d) byłyśmy, byłyście, były</p>

Tę stronę można kopiować.

KWARTET „CZAS PRZESZŁY” (lekcja 10)

7A
robić

- a) **robiłem, robicieś, robił**
- b) robiłam, robiłaś, robiła
- c) robiliśmy, robiliście, robili
- d) robiłyśmy, robiłyście, robiły

8A
mówić

- a) **mówiłem, mówicieś, mówił**
- b) mówiłam, mówiłaś, mówiła
- c) mówiliśmy, mówiliście, mówili
- d) mówiłyśmy, mówiłyście, mówiły

JOKER

7B
robić

- a) robiłem, robicieś, robił
- b) **robiłam, robiłaś, robiła**
- c) robiliśmy, robiliście, robili
- d) robiłyśmy, robiłyście, robiły

8B
mówić

- a) mówiłem, mówicieś, mówił
- b) **mówiłam, mówiłaś, mówiła**
- c) mówiliśmy, mówiliście, mówili
- d) mówiłyśmy, mówiłyście, mówiły

JOKER

7C
robić

- a) robiłem, robicieś, robił
- b) robiłam, robiłaś, robiła
- c) **robiliśmy, robiliście, robili**
- d) robiłyśmy, robiłyście, robiły

8C
mówić

- a) mówiłem, mówicieś, mówił
- b) mówiłam, mówiłaś, mówiła
- c) **mówiliśmy, mówiliście, mówili**
- d) mówiłyśmy, mówiłyście, mówiły

7D
robić

- a) robiłem, robicieś, robił
- b) robiłam, robiłaś, robiła
- c) robiliśmy, robiliście, robili
- d) **robiłyśmy, robiłyście, robiły**

8D
mówić

- a) mówiłem, mówicieś, mówił
- b) mówiłam, mówiłaś, mówiła
- c) mówiliśmy, mówiliście, mówili
- d) **mówiłyśmy, mówiłyście, mówiły**

Tę stronę można kopiować.

KONKURS (lekcja 10)

Wzór tabeli z konkurencjami i punktacją, którą lektor powinien umieścić na tablicy.

imię studenta / studentki	kommunikacja i słownictwo (pytanie za 1 pkt)	gramatyka (pytanie za 1 pkt)	ortografia (pytanie za 1 pkt)	wymowa (pytanie za 1 lub 2 pkt)	cywilizacja i kultura (pytanie za 1 lub 2 pkt)	suma punktów

Gramatyka – runda 1

Pytania do porozcinania i wrzucenia do koperty.

Jaki rodzaj mają te rzeczowniki: mężczyzna, pan, student	Proszę uzupełnić: Lubię (kietbasa).
Jaki rodzaj mają te rzeczowniki: okno, imię, muzeum	Proszę uzupełnić: Lubimy (ryż).
Jaki rodzaj mają te rzeczowniki: pani, studentka, koleżanka	Proszę uzupełnić: Mam (siostra).
Proszę uzupełnić: On jest (Polak).	Proszę uzupełnić: Oni mają (dziecko).
Proszę uzupełnić: Ona jest (Francuzka).	Proszę uzupełnić: Mam na sobie (sweter).

Wymowa – runda 1

Pytania do porozcinania i wrzucenia do koperty.

trzy	wczoraj
cześć	wieczorem
cztery	uprzejmie proszę
sześć	dziesiąta
dziewięć	chodziliśmy

Wymowa – runda 1

Zadanie za 2 punkty.

Trzy cytrzystki grają na cytrze.

Ortografia – runda 1

Pytania ma nauczyciel, studenci rzucają kostką. Liczba oczek to numer słowa, które czyta nauczyciel, przeczytany wyraz student zapisuje na kartce.

1. rzeka
2. morze
3. mężczyzna
4. dziewczyna
5. dzień dobry
6. przepraszam
7. książka
8. noszę
9. nosisz
10. mówisz

Tę stronę można kopiować.

Cywilizacja i kultura – runda 1

Pytania ma nauczyciel, studenci rzucają kostką. Liczba oczek to numer pytania zadawanego przez nauczyciela, na które odpowiada student.

Cywilizacja i kultura – runda 1

Zadanie za 2 punkty.

Proszę podać nazwiska przynajmniej
2 polskich aktorów / aktorek.

1. Podaj nazwy 3 polskich miast.
2. Podaj nazwy 3 polskich rzek.
3. Jak nazywa się stolica Polski?
4. Jaka jest forma żeńska od „pan”?
5. Pan i pani to
6. „Krzysztof”, „Jan”, „Marek” to imiona męskie czy żeńskie?
7. „Agnieszka”, „Małgorzata”, „Kinga” to imiona męskie czy żeńskie?
8. Jak nazywają się polskie góry?
9. Jak nazywają się sąsiedzi Polski (min. 2 kraje)?
10. Jaka jest forma oficjalna pytania: „Jak się masz?”

Komunikacja i słownictwo – runda 2

– Pytania do porozcinania i wrzucenia do koperty.

Proszę podkreślić właściwe słowo:

Wstaję rano / w południe.

Proszę podkreślić właściwe słowo:

Idziemy spać po południu / wieczorem.

Proszę podkreślić właściwe słowo:

Jem obiad rano / po południu.

Proszę podkreślić właściwe słowo:

Jem kolację o drugiej / o siódmej.

Proszę podkreślić właściwe słowo:

Pracuję rano o ósmej / o trzeciej.

Proszę odpowiedzieć:

– Jak długo uczysz się polskiego?

Proszę odpowiedzieć:

– Masz ładny sweter.

Proszę odpowiedzieć:

– O której masz lekcję polskiego?

Proszę odpowiedzieć:

– Co robiłeś / robiłaś na ostatniej lekcji polskiego?

Proszę odpowiedzieć:

– Co robiłeś / robiłaś wczoraj?

Gramatyka – runda 2

Pytania do porozcinania i wrzucenia do koperty.

Proszę uzupełnić:

Proszę pół kilo (ser).

Proszę uzupełnić:

Nie lubię (mleko).

Proszę uzupełnić:

On jest (znany pisarz).

Proszę uzupełnić:

Ona jest (wysoka kobieta).

Proszę uzupełnić:

(ty) (nosić) często spodnie.

Proszę uzupełnić:

Wczoraj (ja – pisać) e-maile do kolegów.

Proszę uzupełnić:

Rok temu (my – być) na wakacjach w Hiszpanii.

Proszę uzupełnić:

Dwa dni temu (oni – być) w kinie.

Proszę uzupełnić:

Jest dwadzieścia pierwsza.

Proszę uzupełnić:

Jest wpół drugiej.

Wymowa – runda 2

Pytania do porozcinania i wrzucenia do koperty.

trzy – czy	dobry – dobre
cześć – sześć	miły – miłe
trzy – cztery	lubię – lubią
sześć – siedem	noszę – nosisz
dziewięć – dziesięć	czas – ciasto

Wymowa – runda 2

Zadanie za 2 punkty.

Owczarek szczeka, cały czas czuwając, czy człowiek z czupryną nie czyha za szarym krzakiem.

Ortografia – runda 2

Pytania ma nauczyciel, studenci rzucają kostkami. Liczba oczek to numer wyrażenia, które czyta nauczyciel, przeczytany wyraz student zapisuje na kartce.

1. ósma pięć
2. czwarta dziesięć
3. siódma trzydzieści
4. Jest późno.
5. Jest wcześnie.
6. Czasami wychodzę.
7. Często śpię.
8. w zeszłym roku
9. Chwileczkę, on czeka.
10. Myła zęby i włosy.

Cywilizacja i kultura – runda 2

Pytania ma nauczyciel, studenci rzucają kostką. Liczba oczek to numer pytania zadawanego przez nauczyciela, na które odpowiada student.

1. Jak nazywa się znany polski poeta?
2. Jak nazywa się znana polska poetka?
3. Jaki jest numer kierunkowy do Polski?
4. Jaki jest numer kierunkowy do Warszawy?
5. Proszę podać nazwę polskiego miasta – innego niż Warszawa, Wrocław, Kraków – i miasta, w którym odbywa się kurs.
6. Proszę podać nazwę polskiego województwa.
7. Jak nazywa się znany polski sportowiec?
8. Który adres internetowy jest adresem polskim: aga@poczta.onet.pl czy aga@poczta.pol?
9. Czy Wielkopolskie to miasto, czy województwo?
10. Co jemy najpierw: zupę czy danie z ziemniakami, mięsem i sałatką?

Cywilizacja i kultura – runda 2

Zadanie za 2 punkty.

Ile jest w Polsce województw? Proszę podać nazwę przynajmniej jednego z nich.

6a 6b Rozmowa telefoniczna

- No cześć, Magda, tu Tomek! Możesz teraz rozmawiać, czy jesteś zajęta?
- Tak mogę, jak się masz? Bardzo dawno nie rozmawialiśmy, chyba z pół roku temu, nie?
- Nawet nie pamiętam dokładnie, chyba w marcu, albo w kwietniu. Jeszcze przed moim urlopem chyba. A urlop miałem w maju.
- Tak, pamiętam, że planowałeś urlop, no i co, gdzie pojechałeś?
- Do Hiszpanii.
- No to fantastyczne wakacje! Byłeś sam czy z jakimiś znajomymi?
- Byliśmy w cztery osoby. Mój brat ze swoją dziewczyną, mój kolega ze studiów, no i ja.
- Jak długo byliście?
- Prawie miesiąc. W czerwcu byliśmy już z powrotem w Warszawie. Było naprawdę świetnie. Optymalna pogoda. Jeździliśmy po całej Hiszpanii samochodem, zwiedzaliśmy miasta, codziennie pływaliśmy albo biegaliśmy...
- No a wieczorem...?
- Chodziliśmy na dyskotekę albo po prostu do jakiegoś fajnego klubu. Było super!
- A gdzie jedliście?
- Śniadania robiliśmy sami, a kolację czy obiad jedliśmy z reguły w restauracji. A ty, miałaś już jakiś urlop?
- Tak, tak, dwa miesiące temu, w lipcu. Byłam na kursie językowym w Berlinie.
- Aha. Ale gdzie chodziłaś na lekcje, to było na uniwersytecie czy...
- Nie, to był normalny kurs językowy w prywatnej szkole językowej. Taka wakacyjna oferta. W grupie było dziewięć osób, codziennie przed południem mieliśmy 4 lekcje – od dziewiątej do wpół do pierwszej, a po południu czy wieczorem spotykaliśmy się już prywatnie i... nie wiem... na przykład chodziliśmy do kina, zwiedzaliśmy miasto albo po prostu rozmawialiśmy gdzieś w kawiarni. No i musiałam się też dużo uczyć.
- A gdzie mieszkiałaś? W hotelu czy u kogoś znajomego?
- Nie, to był zorganizowany kurs i mieszkanie też było zapewnione. Mieszkaliśmy u rodziny niemieckiej.
- Aha, to znaczy, że cały czas musiałaś mówić tylko po niemiecku. To nie było za trudne?
- Wiesz co, na początku tak, ale potem się przyzwyczaiłam...

Gramatyka po polsku

rodzaj żeński – ona, rodzaj nijaki – ono, rodzaj męskoosobowy – oni, rodzaj niemęskoosobowy – one

1b

1. N (w lutym), 2. N (w marcu), 3. P, 4. N (w kwietniu), 5. N (dwa tygodnie temu), 6. N (w lipcu – „w zeszłym tygodniu” – data napisania e-maila 12 lipca), 7. P, 8. P, 9. N (w listopadzie albo w grudniu), 10. P

1c

być, byłam, żeński, pojedyncza, pierwsza
mieć, miałam, żeński, pojedyncza, pierwsza
musieć, musiałam, żeński, pojedyncza, pierwsza
być, był, męski, pojedyncza, trzecia
leżeć, leżał, męski, pojedyncza, trzecia
chodzić, chodziłam, żeński, pojedyncza, pierwsza
uczyć się, uczyłam się, żeński, pojedyncza, pierwsza
chodzić, chodziłam, żeński, pojedyncza, pierwsza
być, był, męski, pojedyncza, trzecia
być, byłam, żeński, pojedyncza, pierwsza
być, było, nijaki, pojedyncza, trzecia
być, była, żeński, pojedyncza, trzecia
chodzić, chodziliśmy, męskoosobowy, mnoga, pierwsza
rozmawiać, rozmawialiśmy, męskoosobowy, mnoga, pierwsza
relaksować się, relaksowaliśmy się, męskoosobowy, mnoga, pierwsza
grać, graliśmy, męskoosobowy, mnoga, pierwsza
widzieć się, widzieliśmy się, męskoosobowy, mnoga, pierwsza
uczyć się, uczyłeś się, męski, pojedyncza, druga
mieć, miałeś, męski, pojedyncza, druga
widzieć, widziałam, żeński, pojedyncza, pierwsza
widzieć się, widziałeś się, męski, pojedyncza, druga
pracować, pracowała, żeński, pojedyncza, trzecia
szukać, szukała, żeński, pojedyncza, trzecia

5a

1. styczniu, 2. lutym, 3. marcu, 4. kwietniu, 5. maju, 6. czerwcu, 7. lipcu, 8. sierpniu, 9. wrześniu, 10. październiku, 11. listopadzie, 12. grudniu

6a

1. N (w maju), 2. N (4), 3. N (jeździli samochodem), 4. N (robili sami, obiady i kolacje jedli w restauracji), 5. P, 6. P, 7. N (u rodziny niemieckiej)

6b

1. brat Tomka z dziewczyną, kolega ze studiów i Tomek, 2. prawie miesiąc, 3. z powrotem w Warszawie, 4. zwiedzał miasta, codziennie pływał albo biegał, 5. dwa miesiące temu, w lipcu, 6. w prywatnej szkole językowej w Berlinie, 7. 9 osób, 8. 9.00 – 12.30, 9. spotykali się prywatnie, chodzili do kina, rozmawiali w kawiarni

Czy już ty umiesz?

1. Codziennie jadłem / jadłam smaczną zupę. / Nigdy nie jadłem / jadłam niesmacznej zupy.
2. Nigdy nie spóźnialiśmy się / spóźniałyśmy się do pracy.
3. Oni często spotykali miłych ludzi. / Oni rzadko spotykali niemiłych ludzi.
4. Anna długo czeka na tramwaj.
5. Tomek zawsze gubi pieniądze.
6. Często oglądamy złe filmy. / Rzadko oglądamy dobre filmy.
7. Mam pecha. / Nie mam szczęścia.
8. One rzadko budziły się za późno. / One często budziły się za wcześnie.
9. Kelnerka w restauracji była miła.
10. Była i woda, i prąd.
11. Pogoda była piękna, a Wanda była chora.

lekcja 11

Jakie masz plany?

Cele i sytuacje komunikacyjne

- wyrażanie relacji czasowych (przyszłość)
- wyrażanie życzenia

Słownictwo

- plany
- okoliczniki czasu (cd.)
- postanowienia noworoczne

Gramatyka i składnia

- czas przyszły (aspekt niedokonany)
- zestawienie i powtórzenie czasu przeszłego (aspekt niedokonany), teraźniejszego i przyszłego (aspekt niedokonany)

Rozumienie ze słuchu

- pytanie o informacje (kupowanie telefonu komórkowego)

Rozumienie tekstów pisanych

- horoskop roczny

Mówienie

- pytanie o plany
- opisywanie swoich planów
- wyrażanie przypuszczenia na temat przyszłości
- pytanie o informacje (kupowanie telefonu komórkowego)

Pisanie

- postanowienia noworoczne
- tekst *Świat w przeszłości, teraźniejszości i przyszłości*

Materiały autentyczne

- postanowienia noworoczne
- SMS-y po polsku
- tabelka taryf telefonicznych
- horoskop roczny

A

Zamiast używanych powszechnie nazw czasów, które powodują konsternację studentów (szczególnie mylące są pojęcia „prosty” i „złożony”) w niniejszej serii proponuje się wprowadzenie następujących terminów określających czasy w języku polskim:

- *rozróżnienie na czas przeszły (aspekt niedokonany)* – lekcja 10 i *czas przeszły (aspekt dokonany)* – lekcja 16,
- *zamiast czas przyszły złożony – czas przyszły (aspekt niedokonany)* – lekcja 11,
- *zamiast czas przyszły prosty – czas przyszły (aspekt dokonany)* – lekcja 16 i druga część serii.

Studenci mogą znać terminy powszechnie używane i zwrócić się do nauczyciela z prośbą o wyjaśnienie tego zagadnienia.

1a

Należy zwrócić uwagę, by przy czytaniu poprawnych odpowiedzi studenci używali całej frazy w trzeciej osoby liczby pojedynczej, np. *Ania postanowiła, że w przyszłym roku będzie...* Zdarza się bowiem, iż automatycznie czytają: *W przyszłym roku będę...* Dla pewności przed rozpoczęciem sprawdzania ćwiczenia lektor może zapisać na tablicy przykład, jak studenci poprawnie powinni przeczytać utworzone zdania.

4

Sprawdzenie wykonania tego ćwiczenia można przeprowadzić na forum klasy. Studenci pytają się wzajemnie.

6

Studenci w parach rozmawiają o swoich planach. Przykładowe pytania można zapisać wcześniej na tablicy:

Co będziesz robić w weekend?

Co będziesz robić po kursie polskiego?

Co będziesz robić we wrześniu?

Co będziesz robić w przyszłym roku?

Co będziesz robić za dwa lata?

Można również poprosić studentów o napisanie większej liczby pytań, a następnie zapisać je na tablicy. Studenci zapisują odpowiedzi kolegi lub koleżanki, a następnie prezentują je na forum klasy.

7

Studenci mogą pracować w małych grupach. Rozmawiają na temat fotografii dzieci. Przykładowe zdania należy zapisać na tablicy:

Co oni będą robić w przyszłości? Kim oni będą?

Myślę, że kiedy on będzie dorosły, będzie..., ponieważ...

Myślę, że za 20 lat ona będzie..., ponieważ...

Przy sprawdzaniu poprawności wykonania ćwiczenia należy prosić studentów o uzasadnienie swoich wypowiedzi, pytając *Dlaczego Pan / Pani tak myśli?*

8a

Po wykonaniu zadania można poprosić studentów o zmienienie czasu występującego w wypowiedzi. Zamiast czasu przyszłego mają utworzyć czas przeszły. Najlepiej jednak, żeby studenci wykonali to ćwiczenie w grupach, bo może być ono dla niektórych trudne.

9a

Przed wykonaniem ćwiczenia należy wyjaśnić studentom znaczenie następujących słów: *taryfa, abonament, wliczony, koszt, połączenie, kolejny*, a także znaczenie skrótu *PLN*.

Z

10a

10b

10c

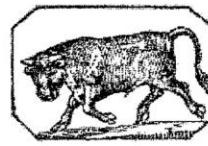
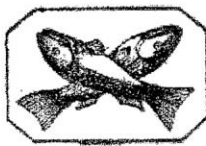
Ćwiczenia mogą być zadane jako praca domowa. Studenci mogą korzystać ze słownika i poświęcić tekstowi tyle czasu, ile potrzebują.

D

Gra HOROSKOP TYGODNIOWY

Opis gry

1. Celem gry jest ćwiczenie tworzenia form czasu przyszłego.
2. Przed rozpoczęciem gry należy wprowadzić nazwy znaków zodiaku (przynajmniej tych, spod których są studenci w danej grupie) – ważne, by każdy student znał nazwę swojego znaku.
3. Należy skopiować karty dla każdego ze studentów; lektor również bierze udział w zabawie.
4. Przy wyjaśnianiu, na czym polega gra, lektor musi zaznaczyć, iż studenci powinni tworzyć formy czasu przyszłego. Każdy uczestnik otrzymuje jedną kartę, na której zapisuje swój znak zodiaku.
5. Następnie każdy podaje kartę osobie siedzącej po prawej stronie. Osoba ta wymyśla horoskop na poniedziałek i znów wszyscy podają kartę dalej. W ten sposób uzupełniony zostaje cały horoskop. Ważne jest, by wykonywać całe zadanie dość szybko i w jednakowym tempie, by żaden ze studentów nie czekał zbyt długo.
6. Gdy poszczególne karty trafiają do nauczyciela, może on – prócz wpisania kolejnego zdania – przy okazji poprawić błędy popełnione przez studentów.
7. Na koniec każdy student odczytuje głośno swój horoskop; jeśli ktoś czegoś nie rozumie, prosi autora danego zdania o jego wyjaśnienie.

HOROSKOP TYGODNIOWY

ZNAK ZODIAKU:

W poniedziałek będziesz musiał / musiała

We wtorek będziesz mógł / mogła

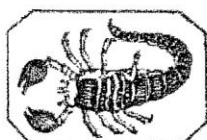
W środę będziesz

W czwartek

W piątek

W sobotę

W niedzielę

Tę stronę można kopiować.

lekcja

11

8a Proszę posłuchać nagrania i uzupełnić tekst.
Jest pani młoda i aktywna, dużo pani pracuje. Na pewno będzie pani mieć dużo pieniędzy w przyszłości. Co będzie pani robić, kiedy już będzie pani bardzo bogata...

Kiedy będę bardzo bogata, będę mogła robić to, co będę chciała. Będę mogła na przykład jeździć bardzo drogim i szybkim samochodem i będę mieć duży i elegancki dom. Często będę podróżować z mężem. Nie będziemy musieli gotować w domu, bo codziennie będziemy mogli jeść w restauracji. Nie będziemy musieli pracować. Będziemy mogli robić to, co będziemy chcieli.

Nasze dzieci będą mogły uczyć się w świetnej szkole, a potem będą studiować na dobrym uniwersytecie. Potem będą mieć swoje firmy i będą zarabiać dużo pieniędzy.

9a Pan Głowacki i pani Maruszevska chcą kupić telefon komórkowy i pytają o informacje. Proszę posłuchać 2 dialogów i uzupełnić tabelę z taryfami.

1.

- Dzień dobry, słucham, w czym mogę panu pomóc?
- Chciałbym kupić telefon komórkowy, ale nie wiem, jaką mam wybrać taryfę.
- Czy to będzie telefon firmowy czy prywatny?
- Prywatny i nie będę bardzo często dzwonić.
- W takim razie proponuję taryfę „Familijną”. Będzie pan mieć 35 minut wliczonych w abonament.
- A co z SMS-ami?
- Będzie pan mógł napisać 15 SMS-ów za darmo, a za każdy kolejny będzie pan musiał płacić.
- Ile?
- 30 groszy.
- A ile będę musiał płacić za abonament?
- 30 złotych na miesiąc.
- Muszę się jeszcze zastanowić.

2.

- Dzień dobry, chciałabym kupić telefon komórkowy na firmę. Jakie państwo macie taryfy w ofercie?
- Mamy dwie taryfy dla firm: „Biznesową” i „Superaktywną”.
- No dla mnie pewnie ta „Superaktywna” będzie atrakcyjna, bo będę dużo dzwonić. Ile minut jest wliczonych w abonament?
- 200.
- A ile SMS-ów będę mogła napisać za darmo?
- W taryfie superaktywnej w abonament wliczonych jest 100 SMS-ów.
- 100! To bardzo dużo, nie wiem, czy będę tak dużo pisała. I jeszcze najważniejsze pytanie: Ile kosztuje miesięczny abonament?
- 120 złotych, ale stawka za 1 minutę połączenia jest najatrakcyjniejsza ze wszystkich taryf i wynosi tylko 90 groszy.
- 90 groszy za minutę..., muszę się jeszcze zastanowić.

1a

będę chodzić regularnie na kontrolę do dentysty, będę czytać biografie znanych artystów, będę interesować się aktualnościami politycznymi, będę regularnie uczyć się angielskiego, nie będę jeść słodczy, nie będę tak często oglądać telewizji, nie będę kupować produktów reklamowanych w tv-shop, nie będę palić tak dużo papierosów, nie będę spotykać się z Andrzejem

2

- Gdzie jesteście? Kiedy będziecie u mnie? – Już jedziemy. Będziemy za 5 minut.
- Będziecie dziś u Ewy? – Nie. Magda jest chora, a ja mam dużo pracy.
- Przepraszam, ale nie będę dziś na imprezie. – Szkoda! Na pewno będzie dobra zabawa.
- Będziemy za pół godziny. – Czekamy.

3

będę, będziesz, będzie, będziemy, będziecie

5a

1. jeździć / jechać, 2. rozmawiać,
3. uczyć, 4. się uczyć, 5. robić

5b

1. będę, 2. będziesz, 3. będą,
4. będziemy, 5. będziecie

8a

będę, jeździć, duży,
podróżować, będziemy,
będziemy, dzieci, będą, potem

8b

będę mogła, będę chciała,
nie będziemy musieli,
będziemy mogli, będziemy
chcieli, będą mogły

8c

1. mógł, chciał, 2. musiała, mogła, chciała, 3. musieli, mogli,
chcieli, 4. musiały, mogły, chciały

9a

poziomo: superaktywna, 30 PLN, 120 PLN, 35 minut, 200 minut,
15 SMS-ów, 100 SMS-ów, brak informacji, 90 groszy, 30 groszy

10a

nie będziecie mieć, będziecie musieli uważać, będziecie musieli iść, będziecie mieć, będzie, będziecie dużo pracować, nie będzie, będziecie musieli uważać, będzie wam trochę brakować, będą mogli trochę zaryzykować, będą im sprzyjać, będziecie rzadko flirtować i romansować, będzie, będzie, będziecie analizować, będziecie musieli dużo rozmawiać i rozumieć, będzie, będziecie mogli na nich liczyć, będziecie często podróżować i spotykać nowych i interesujących ludzi.

10b

1. w marcu, 2. w październiku,
3. dużo, 4. luty, 5. ciekawych

10c

1. w kwietniu i w maju,
2. w grudniu, 3. w lipcu
i w sierpniu, 4. dla artystów
i biznesmenów, 5. w lutym

Gdzie jesteś?

Mia!

Cele i sytuacje komunikacyjne

- określanie lokalizacji
- zwracanie czyjejś uwagi (w pytaniu o drogę)
- wyrażanie przekonania
- uzasadnianie

Słownictwo

- położenie geopolityczne Polski
- nazwy kierunków świata
- nazwy obiektów w mieście
- nazwy zabytków

Gramatyka i składnia

- miejscownik przymiotników, rzeczowników i zaimków osobowych w wyrażeniach przyimkowych określających miejsce, czas (*w, na, przy, po*) oraz przedmiot rozmowy (*o*)

Rozumienie ze słuchu

- dialogi sytuacyjne (ulica, muzeum, galeria, centrum informacji kulturalnej, punkt sprzedaży biletów MPK)
- opinie, co można zrobić na wyspie Relaksandii

Rozumienie tekstów pisanych

- tekst *Zwiedzamy Małopolskę*

Mówienie

- pytanie o drogę
- prezentacja atrakcji wyspy Relaksandii
- prezentacja atrakcji turystycznych regionu / kraju

Pisanie

- plan nowego miasta

Materiały autentyczne

- mapa geograficzna Polski
- plan miasta
- tekst o Małopolsce
- napisy i szyldy w mieście

1a 1b

Polska

Ćwiczenia te należy wykonać, wykorzystując zamieszczoną w podręczniku mapę Polski.

1c

Europa i świat

Ćwiczenie to należy wykonać, wykorzystując zamieszczoną w podręczniku ilustrację przedstawiającą kierunki świata.

2a

Wyspa Relaksandia zaprasza

Zadaniem studentów jest zadawanie pytań i uzyskiwanie informacji oraz uzasadnianie własnych opinii na temat fikcyjnej wyspy Relaksandii. Nauczyciel, zadając coraz bardziej szczegółowe pytania, powinien zachęcić studentów do wymyślania dodatkowych atrakcji turystycznych na wyspie i podawania fikcyjnych uzasadnień.

3a

Zwiedzamy Małopolskę

W tym ćwiczeniu wskazana jest praca ze słownikiem.

3b

Ćwiczenie stanowi przygotowanie do wprowadzenia materiału gramatycznego, omawianego w dalszej części lekcji.

4a

Ćwiczenie to służy zebraniu i uporządkowaniu dotychczas poznanego materiału leksykalnego. Studenci pracują w parach lub małych grupach.

4b

Przepraszam, jak dojść do...?

Celem tego ćwiczenia jest zapoznanie studentów z wyrażeniami niezbędnymi w odpowiedziach na pytania o drogę: *proszę iść prosto; proszę skręcić w prawo / w lewo*. Studenci mają możliwość jednoczesnego słuchania i czytania tekstu dialogu.

5c

Do zaprojektowania nowego miasta niezbędne będą duże kartony (kilka połączonych, format A3) i flamastry. Po zaprojektowaniu miasta studenci prezentują je innym grupom, reklamując jego największe atrakcje turystyczne.

6a

W tym ćwiczeniu zadanie studentów polega na przeczytaniu podanych zdań i ich poprawie, ponieważ nie są one logiczne, np. *W ambasadzie dyskutuję z nauczycielem*. Należy zmienić drugą część zdań, lokalizację pozostawiając niezmienioną. Ćwiczenie to jest wstępem do ćwiczenia 6b.

Miejscow

W tabeli przedstawiającej formy miejscownika liczby pojedynczej uwagę studentów należy zwrócić na:

- oboczności tematyczne zależne od spółgłosek kończących temat rzeczowników
- występowanie tylko dwu końcówek w formach rzeczowników rodzaju męskiego i nijakiego liczby pojedynczej (*-e* z alternacjami, *-u* bez alternacji)
- różnice między końcówkami rzeczowników rodzaju żeńskiego a męskiego i nijakiego po spółgłoskach *k, g, ch*, miękkich i funkcjonalnie miękkich.

O gwieździe – należy wytłumaczyć to słowo.

8c

Ćwiczenie to służy utrwaleniu form zaimków osobowych w miejscowniku. Zadanie polega na ułożeniu dialogu z użyciem jak największej liczby tych form. Nauczyciel może podać pomocnicze wyrażenia typu: *mówią o... / piszą o... / a wiesz, że...*

9

W tym ćwiczeniu należy wytłumaczyć symbole \bigcirc ∇ , stanowiące przedmiot domysłów i zapytań szczególnie studentów uczestniczących w kursach w Polsce.

Ćwiczenie to służy...

Wykonując część drugą tego ćwiczenia, studenci mogą wybrać kilka tras dojścia do danego obiektu.

Z

Jako zadanie domowe można polecić studentom wykonanie ćwiczenia 8c lub „Czy już to umiesz?”. Można także poprosić o ułożenie dialogu *Jestem turystą w polskim mieście. Nie mam mapy*, w którym studenci powinni wykorzystać wyrażenia niezbędne w pytaniu o drogę.

lekcja

12

A

3a

Aby usprawnić lekturę tekstu *Zwiedzamy Małopolskę*:

- można polecić przeczytanie go najpierw bez słownika i podkreślenie nowych słów, których zrozumienie kontekstowe nie jest możliwe i które utrudniają zrozumienie całego zdania,
- następnie poprosić studentów o podanie tych słów, po czym zapisać je na tablicy,
- następnie polecić studentom sprawdzenie tych słów w słowniku, po czym jedna grupa wyjaśnia innym znaczenie terminów (po polsku – przez przykłady i definicje).

4f

Ćwiczenie to może rozpocząć nauczyciel, opisując drogę do przykładowego obiektu na mapie. Studenci, śledząc trasę wskazaną przez nauczyciela, podają nazwę obiektu na końcu trasy. Następnie sami studenci wykonują to ćwiczenie.

6b

Zanim zostanie wprowadzona tabela z obocznościami występującymi w miejscowniku, studenci na podstawie przykładów z ćwiczenia 6a mogą podać część alternacji. Najpierw piszą formę mianownika obok miejscownika, a potem w grupach analizują końcówki i próbują znaleźć regułę. Celem tego ćwiczenia jest powtórzenie form mianownika i rodzajów oraz samodzielne dostrzeżenie przez studentów części zasad tworzenia form miejscownika.

D

Gra KARTKÓWKA

- Opis gry
- Praca w parach. Gra służy utrwaleniu form miejscownika.
- Materiały pomocnicze: niewielkie karteczki (po kilkanaście na parę).
- Na otrzymanych kartkach studenci w parach mają napisać dowolne rzeczowniki (w mianowniku), po jednym na każdej kartce. Następnie przekazują te kartki drugiej grupie, która na odwrocie kartek ma za zadanie napisać te rzeczowniki w wyrażeniach przyimkowych w miejscowniku.
- W ostatniej fazie gry kartki wracają do pierwszych grup, które sprawdzają prawidłowość napisanych form miejscownika, przyznając punkty (po jednym za każdą prawidłową formę). Sytuacje wątpliwe rozstrzyga nauczyciel.

Gra INFORMATOR O MIEŚCIE

- Opis gry
- Na kursach prowadzonych w Polsce, po przeprowadzeniu całej lekcji 12 lub materiału do ćwiczenia 6, warto z grupą przeprowadzić zajęcia w mieście, podczas których można będzie skonfrontować studentów z sytuacjami życia codziennego i utrwalić wyrażenia dotyczące m.in. pytania o informację, godzinę, drogę.
- Zasady gry:
 - w centrum miasta nauczyciel dzieli grupę na pary lub grupki trzyosobowe, dając każdej z grup inny zestaw zadań
 - wyznaczony jest czas na wykonanie tych zadań oraz miejsce spotkania po jego upływie (ok. 45 min.)
 - studenci nie mogą korzystać z map ani mówić w języku innym niż polski
 - muszą prosić przechodniów o pomoc i wskazanie drogi
 - jeśli przechodnie będą próbowali odpowiedzieć na zadane przez studentów pytanie np. po angielsku, studenci powinni prosić o mówienie tylko po polsku.
- Po spotkaniu wszystkich uczestników gry nauczyciel pyta studentów o wrażenia, ewentualne trudności oraz sprawdza uzyskane przez studentów informacje. Następnie studenci razem lub w dwu grupach przygotowują projekt strony internetowej – *Informator o Krakowie*, wykorzystując uzyskane informacje. Nauczyciel może podać tematy pomocnicze, takie jak *kultura*, *czas wolny*, *kawiarnie i restauracje*, *informacje praktyczne*.
- Przed rozpoczęciem gry należy się upewnić, czy wszyscy studenci dobrze rozumieją zadania.
- Podczas przygotowywania zestawów dla innych miast należy wziąć pod uwagę czas konieczny na dojście do wyznaczonych punktów i powrót do wyznaczonego miejsca spotkania.

INFORMATOR O MIEŚCIE (lekcja 12)

Przykładowe zestawy pytań dla studentów uczących się w Krakowie:

Uwaga: nie można używać planu Krakowa!
Mówimy po polsku! Czas gry – 45 minut.

1. Proszę narysować precyzyjny **plan Rynku**: kościoły, pomniki, ulice...
2. Gdzie jest **Empik**
– na którym piętrze jest szkoła językowa?
– na którym piętrze są kasety i co jest na pierwszym miejscu listy TOP20?
3. Gdzie jest **Poczta Główna** – w jakich godzinach jest otwarta, ile kosztuje znaczek na list krajowy?
4. Gdzie jest **kościół Dominikanów** – o której są msze dla studentów?

Uwaga: nie można używać planu Krakowa!
Mówimy po polsku! Czas gry – 45 minut.

1. Proszę narysować precyzyjny **plan Rynku**: kościoły, pomniki, ulice...
2. Gdzie jest kino „**Pod Baranami**”? Jakiego dziś są filmy?
3. Gdzie jest **Konsulat Niemiecki**? Co jest naprzeciwko konsulatu?
4. Gdzie jest **Instytut Goethego**?

Uwaga: nie można używać planu Krakowa!
Mówimy po polsku! Czas gry – 45 minut.

1. Proszę narysować precyzyjny **plan Rynku**: kościoły, pomniki, ulice...
2. Gdzie jest **Muzeum Czartoryskich**? Ile kosztuje bilet? Jaki znany obraz tam się znajduje?
3. Gdzie jest **Centrum Informacji Kulturalnej**? Proszę wziąć interesujące broszury dla kolegów z grupy.
4. Gdzie jest **kawiarnia „Loch Camelot”**? Ile kosztuje kawa biała i szarlotka z bitą śmietaną? Jaka jest ta kawiarnia?

Gra MIEJSCOWNIK

Opis gry

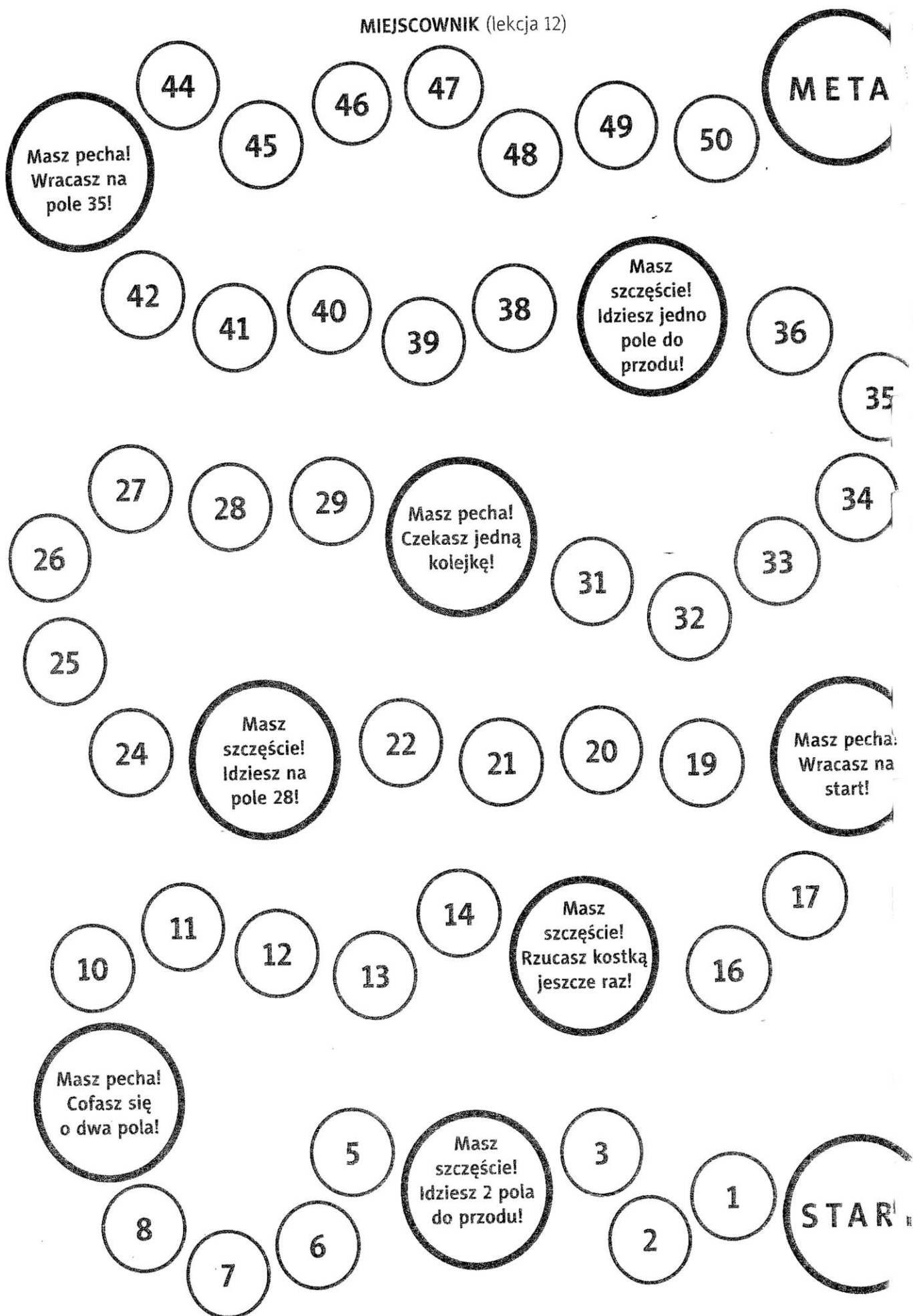
- Celem gry jest utrwalenie zasad tworzenia form miejscownika. Studenci zapamiętują formy automatycznie, gdyż podczas gry mają możliwość wielokrotnego ich usłyszenia.
- W grze musi brać udział przynajmniej dwóch studentów.
- Optymalna liczba graczy to 5 – 6 osób.
- Podczas gry studenci mogą korzystać z tabeli gramatycznej, znajdującej się w podręczniku.
- Nauczyciel winien kontrolować pracę studentów i poprawiać formy przez nich tworzone. Może najpierw poprosić innych uczestników gry o podanie poprawnej formy i dopiero gdy oni nie potrafią udzielić odpowiedzi, podaje ją osobiście. Student, który ma w tym momencie ruch na planszy, powtarza formę za nauczycielem.
- Na każde pytanie student powinien udzielić przynajmniej 2 – 3 odpowiedzi, np. na pytanie 11: *Gdzie można pływać?* możliwe odpowiedzi to np. *w jeziorze, w morzu, w rzece, na basenie, w wodzie*.
- Gra umożliwia również powtórzenie nazw liczebników: nauczyciel może wymagać od studentów, aby przechodząc na kolejne pola, liczyli je na głos. Student, który czeka na swoją kolej, na głos czyta pytanie (wraz z numerem) dla gracza, który ma właśnie ruch na planszy.

p y t a n i a d o g r y

1. Gdzie można jeść obiad?
2. Gdzie można oglądać film?
3. Gdzie pracuje lekarz?
4. –
5. Gdzie bierzesz kredyt?
6. Gdzie mieszkają i pracują rolnicy?
7. Gdzie parkujemy samochód?
8. Na czym można siedzieć?
9. –
10. Gdzie leżysz, kiedy jesteś chory?
11. Gdzie można pływać?
12. Gdzie można spacerować?
13. W jakim kraju jest Warszawa, a w jakim Praga?
14. Gdzie oglądasz spektakl?
15. –
16. Gdzie szukasz informacji?
17. Gdzie nocujesz?
18. –
19. Gdzie czekasz na pociąg?
20. Gdzie oglądasz obrazy?
21. O czym często myślisz?
22. Gdzie studiujemy?
23. –
24. Gdzie bierzesz prysznic?
25. Gdzie pracuje ekonomista?
26. Gdzie pracuje nauczyciel?
27. O czym można dyskutować?
28. Gdzie pracuje ambasador, a gdzie konsul?
29. O czym lubisz rozmawiać?
30. –
31. W jakim miesiącu jest Boże Narodzenie, a w jakim Wielkanoc?
32. Gdzie czekamy na samolot?
33. Gdzie szukasz nowego słowa, którego nie rozumiesz?
34. Gdzie kupujemy chleb, mleko i ser?
35. Gdzie mogą być książki?
36. W jakim kraju jest Berlin, a w jakim Wiedeń?
37. –
38. W jakim kraju jest Paryż, a w jakim Rzym?
39. W jakim kraju jest Nowy Jork, a w jakim Moskwa?
40. Gdzie mogą być ubrania?
41. Gdzie jeżdżą samochody?
42. Gdzie ludzie tańczą?
43. –
44. Gdzie trzymasz pieniądze?
45. Gdzie kupujemy znaczki i pocztówki?
46. Gdzie mieszka królowa?
47. W jakim miesiącu masz urodziny?
48. Gdzie słuchamy koncertu?
49. Gdzie stoi komputer?
50. Gdzie zwykle jest dużo turystów?

2b Proszę posłuchać nagrania, a następnie zaznaczyć na mapie wyspy, co jeszcze i gdzie dokładnie można na niej robić.

- Na południu wyspy jest piękna, szeroka plaża. Razem z kolegami zwykle tam surfujemy, bo fale mają tam nawet 20 metrów. A nasze dziewczyny lubią się tam opalać.
- Jestem ornitologiem i często jeżdżę do parku narodowego na północnym wschodzie, aby obserwować ptaki. Na Relaksandii są one niezwykle piękne.
- Razem z rodziną spędzamy urlop w gospodarstwie agroturystycznym na północnym zachodzie wyspy. Wieś Cichowo jest idealnym miejscem dla naszych dzieci – mogą jeść owoce i warzywa, pić świeże mleko. Mają kontakt ze zwierzętami. W mieście tego nie ma.

4b Proszę posłuchać dialogu, a następnie z kolegą / koleżanką przygotować podobny dialog.

- Przepraszam, gdzie jest Rynek?
- Proszę?
- Jak dojść do Rynku?
- Przepraszam, nie rozumiem. Pan nie zna polskiego?
- Tylko trochę. Jestem turystą. Jestem Anglikiem.
- Ach, rozumiem. Pan jest turystą z Anglii.
- Tak, tak. I muszę jechać albo iść do Rynku. Rynek, rozumie pan?
- Tak, pan chce iść do Rynku.
- Tak!
- Proszę iść prosto, potem skręcić w lewo, potem w pierwszą ulicę w prawo.
- Przepraszam, proszę powtórzyć.
- Proszę iść prosto, potem skręcić w lewo, potem w pierwszą ulicę w prawo.
- Nie rozumiem.
- Nic nie szkodzi. Ja idę na Rynek. Mogę iść z panem.

4c Proszę posłuchać czterech dialogów, a następnie uzupełnić brakujące słowa.

- Przepraszam, jak dojść do teatru „Bagatela”?
 - Proszę iść prosto ulicą Podwale, przejść przez ulicę i skręcić w lewo. Po lewej stronie jest teatr.
 - Dziękuję.
 - Nie ma za co.
- Przepraszam, jak dojechać do dworca PKP?
 - Autobusem numer 130 lub 115, tramwajem numer 4, 8, 13. Musi pan wysiąść na trzecim przystanku.
 - Dziękuję.
 - Proszę.
- Przepraszam, gdzie jest zamek Wawel?
 - Na rogu ulicy Grodzkiej i Stradom.
 - A jak tam dojechać?
 - To niedaleko, proszę iść do końca tej ulicy i potem skręcić w prawo.
 - Dziękuję.

d)

- Przepraszam, gdzie jest kościół Mariacki?
- Nie wiem. Nie jestem stąd.
- O, przepraszam.

1b

poziomo: 1. Tatry, 2. Wisła, 3. Bałtyk, 4. Mazury
pionowo: 5. Warszawa, 6. góry

3a

- Kraków
- wiele interesujących zabytków, np. Wawel, kościół Mariacki, Rynek, Kazimierz
- zabytkowa kopalnia soli
- na północ od Krakowa
- 100 km

4c

- prosto, lewo
- dworca, przystanku
- zamek, rogu, skręcić
- kościół

5a

1. a lub c, 2. a, 3. b, 4. d

6a

- W ambasadzie dyskutuję z nauczycielem. z konsulem, ambasadorem
- W sklepie spożywczym jem dzem. kupuję
- W galerii śpię. oglądam obrazy
- W Internecie pływam. surfuję, czatuję, piszę e-maile
- W parku siedzę, spaceruję.
- W górach bardzo głośno słucham muzyki. spaceruję, odpoczywam itp.
- W szkole jestem uczniem i uczę. uczę się
- W hotelu zamawiam budzenie na 7.00.
- W biurze rozmawiam prywatnie przez telefon.
- Na krześle leżę. siedzę
- Na dworcu pytam o informację, kupuję bilet.
- Na Rynku grilluję i piję piwo. piję kawę, spotykam się z kolegami itp.
- Na parkingu remontuję samochód. parkuję

7b

1. b, 2. a, 3. b, 4. c, 5. c,
6. a, 7. c, 8. c, 9. a, 10. c

8b

a) niej, b) nim, c) was, d) nim,
e) tobie, f) nim, g) nim

9

a) przystanek tramwajowy, b) most, c) toaleta, d) droga dla rowerów, e) parking, f) postój taksówek, g) skrzyżowanie

lekcja 13

Jadę na urlop!

Cele i sytuacje komunikacyjne

- pytanie o informację
- wyrażanie upodobania
- wyrażanie relacji w przestrzeni

Słownictwo

- urlop
- dworzec, lotnisko, hotel, kemping, biuro podróży

Gramatyka i składnia

- struktura *proszę* + czasownik dokonany
- dopełniacz, biernik, narzędnik i miejscownik w wyrażeniach przymikowych (*do, u, na, nad, w*)

Rozumienie ze słuchu

- typowe dialogi w podróży
- telefoniczna rezerwacja pokoju w pensjonacie

Rozumienie tekstów pisanych

- oferty turystyczne
- rozkład jazdy pociągów
- pocztówki z wakacji

Mówienie

- rozmowa na temat sposobu spędzania urlopu
- uzasadnianie wyboru (dopasowanie oferty turystycznej do osoby)
- telefoniczna rezerwacja pokoju w pensjonacie

Pisanie

- list do biura podróży z pytaniem o informację
- pocztówka z wakacji
- wypełnianie rezerwacji pokoju przez Internet

Materiały autentyczne

- oferty turystyczne z gazety i z Internetu
- rozkład jazdy pociągów
- pocztówki z wakacji
- formularz internetowej rezerwacji pokoju w hotelu
- list do biura podróży

2a

Ważne jest, by przy rozmowie na temat ulubionego sposobu spędzania urlopu studenci korzystali z zebranego w ćwiczeniu 1a słownictwa oraz żeby używali zwrotów w poprawnej formie.

2b

W ćwiczeniu chodzi o poprawne przeczytanie danych na głos. Przedstawione dane nie są prawdziwe. Warto, by nauczyciel zaopatrzył się w aktualne, prawdziwe dane dotyczące sposobu spędzania urlopu przez Polaków, ponieważ czasem studenci o nie pytają.

3a

3b

3c

Ćwiczenia te można wykorzystać na lekcji lub zadać jako pracę domową. Jeżeli nauczyciel decyduje się przeprowadzić je na lekcji, należy wyjaśnić studentom znaczenie nowych słów.

6

Przed wykonaniem ćwiczenia należy upewnić się, czy studenci rozumieją znaczenie następujących słów: *odjazdy, przyjazdy, odjeżdżać, przyjeżdżać, peron, InterCity, ekspres, pociąg, osobowy*. Warto również zapisać na tablicy formy dopełniacza nazw miast, np. Kraków – z / do Krakowa, Gdynia – z / do Gdyni itd.

8a

Przed wykonaniem ćwiczenia należy najpierw wyjaśnić wszystkie okoliczniki miejsca (w *Pradze, nad jeziorem* itd.), jednak bez

tłumaczenia gramatyki (nastąpi to później). Nauczyciel czyta treść kartek, a studenci w tym czasie decydują, gdzie były osoby piszące dane pozdrowienia. Potem mają czas na lekturę indywidualną, w czasie której podkreślają nowe słowa, ich znaczenie wyjaśnia nauczyciel po polsku:

przesyłać, pozdrawiać, pozdrowienia, słoneczne, deszczowe, Bieszczady, przytulny, wycieczka, wspaniale, powietrze, gorąco, serdecznie, pozdrów ode mnie siostrę, Ustka, plaża.

Studenci mogą również indywidualnie pracować ze słownikiem, ale potem na forum grupy nauczyciel kontroluje zrozumienie słów (egzekwuje od studentów definicję po polsku lub zdanie z przykładem).

8b

Nauczyciel przynosi różne pocztówki tak, żeby wystarczyło dla wszystkich studentów lub studenci sami projektują kartki (w zależności od tego, czy grupa lubi kreatywne ćwiczenia). Studenci piszą swoje imię na karteczkach (nauczyciel również bierze udział w ćwiczeniu). Następnie nauczyciel zbiera karteczki i każdy student losuje jedną z nich; dobrze jest zachować w tajemnicy wyniki losowania – studenci uważają wtedy ćwiczenie za bardziej interesujące, bo występuje w nim element niespodzianki. Potem każdy wybiera sobie pocztówkę i następnie na brudno przygotowuje treść kartki (odpowiadając również zdjęciu na pocztówce) z wykorzystaniem struktur z lekcji i z ćwiczenia 8a. Nauczyciel poprawia teksty pozdrowień i potem studenci wpisują treść na kartkę. Na koniec każdy otrzymuje pocztówkę z pozdrowieniami od kolegi z grupy.

9b

Z podanych słów studenci mogą również ułożyć historyjkę. Należy podzielić grupę na zespoły trzyosobowe. Wygrywa ta drużyna która użyje najwięcej słów w odpowiednim przypadku. Warto, by po upływie czasu przeznaczonego na zadanie (np. 10 – 15 minut) zespoły wymieniły się historiami, a następnie oceniły teksty gry konkurencyjnych, za każdą poprawną formę przyznając 2 punkty za formę zawierającą jeden błąd 1 punkt.

D

Gra PRZYIMKI

Opis gry

1. Celem gry jest ćwiczenie używania właściwych przymi-
ków z poszczególnymi przypadkami.
2. Gra przeznaczona jest dla grup trzy-, czteroosobowych.
3. Można grać w wersję trudniejszą lub łatwiejszą. W trud-
niejszej studenci dostają w grupie karty i wspólnie mają
utworzyć właściwe formy, zapisując odpowiedzi na od-
wrocie. Nauczyciel koniecznie musi sprawdzić i w razie
potrzeby poprawić wszystkie karty. Dobrą stroną zasto-
sowania tej wersji gry jest to, że studenci więcej ćwiczą
(bo najpierw sami muszą utworzyć formy), jednak gra
zabiera wtedy o wiele więcej czasu.
4. W wersji łatwiejszej należy skopiować karty tak, aby
na odwrocie znalazły się gotowe poprawne odpowiedzi.
5. Karty należy ułożyć w stosiku, ciemniejszą stroną do góry.
6. Student odpowiada na pytanie. Jeśli odpowiedź jest po-
prawna, zabiera kartę. Jeśli nie, jeszcze raz wszyscy czytają
poprawną odpowiedź i karta chowana jest pod pozostałe.
7. Gra kończy się, gdy na środku nie ma już kart. Wygrywa
student, który zebrał ich najwięcej.

PRZYIMKI (lekcja 13)

Do kogo pojechałeś? (kolega)	Gdzie jesteś? (pocztą)	Dokąd jedziecie na urlop? (morze)	Dokąd idziesz? (peron)
U kogo byłeś? (przyjaciele)	Gdzie pracuje wykładowca? (uniwersytet)	Gdzie byliście na urlopie? (morze)	Dokąd idziesz? (teatr)
U kogo nocowałeś? (rodzina)	Dokąd idziesz? (uniwersytet)	U kogo byliście na urodzinach? (przyjaciół)	Gdzie byłeś w piątek wieczorem? (teatr)
Dokąd idziesz? (dom)	Na co masz ochotę? (kawa)	Do kogo idziecie na urodziny? (przyjaciół)	Dokąd idziesz po zajęciach? (kawiarnia)
Gdzie byliście? (Polska)	Gdzie byliście po południu? (spacer)	Gdzie spędziłeś urlop? (Mazury)	Dokąd się tak spieszysz? (dworzec)
Gdzie byłeś wczoraj wieczorem? (kino)	Dokąd jedziecie w weekend? (góry)	Dokąd jedziesz na urlop? (Mazury)	Gdzie będziecie czekać? (dworzec)
Dokąd idziecie? (pocztą)	Gdzie mieszkają górale? (góry)	Gdzie będziecie czekać? (peron)	Dokąd jedziecie? (Polska)

PRZYIMKI (lekcja 13)

Pojechałem do kolegi.	Jestem na poczcie.	Jedziemy nad morze.	Idę na peron.
Byłem u przyjaciół.	Wykładowca pracuje na uniwersytecie.	Byliśmy nad morzem.	Idę do teatru.
Nocowałem u rodziny.	Idę na uniwersytet.	Byliśmy na urodzinach u przyjaciela.	W piątek wieczorem byłem w teatrze.
Idę do domu.	Mam ochotę na kawę.	Idziemy na urodziny do przyjaciela.	Po zajęciach idę do kawiarni.
Byliśmy w Polsce.	Po południu byliśmy na spacerze.	Spędziłem urlop na Mazurach.	Spieszę się na dworzec.
Wczoraj wieczorem byłem w kinie.	W weekend jedziemy w góry.	Jadę na urlop na Mazury.	Będziemy czekać na dworcu.
Idziemy na pocztę.	Górale mieszkają w górach.	Będę czekać na peronie.	Jedziemy do Polski.

Tę stronę można kopiować.

4a Proszę posłuchać nagrań i zdecydować, gdzie rozmawiają te osoby.

1.

- Dzień dobry. Proszę jeden bilet zwykły do Gdyni.
- Na kiedy?
- Na jutro. Godzina 22:45.
- To jest pociąg z miejscami do leżenia. Czy chce pan kuszetkę? Czy tylko miejscówkę?
- Przepraszam, nie rozumiem. Proszę powtórzyć.
- Czy chce pan kuszetkę? Miejsce do leżenia. Czy tylko rezerwację normalnego miejsca?
- Tak. Proszę kuszetkę. Przedział dla palących.
- Kuszetki są automatycznie w przedziale dla niepalących. Kupuje pan?
- No dobrze, biorę. Ile płacę?
- 125 złotych. Będzie pan mógł palić w wagonie restauracyjnym.
- Dziękuję bardzo.

2.

- Czy wiedzą państwo, kiedy odlatuje samolot do Chicago? Codziennie?
- Nie, dwa razy w tygodniu. W poniedziałek i w czwartek.
- Czy mogę tutaj kupić bilet?
- Niestety u nas nie, ale na pewno na lotnisku.

3.

- Dzień dobry. Proszę bilet do Chicago.
- Która klasa? Pierwsza czy turystyczna?
- Turytyczna. Czy lot jest bezpośredni czy z międzylądowaniem?
- Bezpośredni. Ile waży pana bagaż?
- Moja walizka waży 18 kilogramów.
- Czy ma pan bagaż podręczny?
- Tak, mam bardzo mały plecak.

4.

- Dzień dobry. Proszę paszport.
- Proszę bardzo.
- Czy ma pan coś do oclenia? Czy ma pan alkohol?
- Tak, mam jedną butelkę wódki i karton papierosów.

5.

- Dzień dobry. Proszę jeden bilet do Warszawy na jutro rano, na godzinę 7:05.
- 78 złotych.
- Z którego stanowiska odjeżdża autobus?
- Z szóstego.

6.

- Przepraszam, gdzie są prysznice?
- Natrski? Proszę iść prosto, a potem za tym zielonym namiotem w lewo, widzi pan już?
- Tak, tak widzę. Trzeba płacić?
- Tak, prysznic i toaleta są płatne.

7.

- Dzień dobry, nazywam się Małgorzata Kotarbińska-Żurek, rezerwowałam wczoraj telefonicznie pokój dwuosobowy z łazienką.
- Tak, zgadza się, proszę dowód osobisty.

5a Proszę posłuchać rozmowy telefonicznej i zdecydować, która odpowiedź jest prawdziwa.

- Pensjonat „Relaks”, słucham.
- Dzień dobry, Paweł Mazurek z tej strony. Chciałbym zapytać, czy mają państwo jeszcze wolne pokoje?
- A jaki termin pana interesuje?
- Od przyszłego piątku.
- Chwileczkę... hm..., zaraz sprawdzę... o nie, niestety mam przykrą wiadomość – wszystkie pokoje są już zarezerwowane. No bardzo mi przykro..., ale serdecznie zapraszamy w sierpniu – mamy jeszcze wolne pokoje dwuosobowe z łazienką i trzyosobowe bez łazienki.
- No niestety, w sierpniu nie będę już mieć urlopu. No szkoda, bo mój znajomy bardzo sobie chwalił państwa usługi. Ale może zna pani jakiś inny pensjonat, gdzie mogą być jeszcze wolne miejsca?
- A wie pan co, że nawet znam. Moja kuzynka też ma pensjonat tu w okolicy, bardzo blisko do morza – tylko 5 minut pieszo. Może oni mają jeszcze wolne pokoje. Ma pan coś do pisania? Podam panu numer.
- Tak, proszę dyktować.
- Pensjonat „Błękitna Fala” numer 0-58 235 87 16.
- Bardzo pani dziękuję. Do widzenia.
- Proszę bardzo. Do widzenia.

5b Proszę posłuchać rozmowy telefonicznej i uzupełnić tekst.

- Pensjonat „Błękitna Fala” słucham.
- Dzień dobry. Paweł Mazurek z tej strony. Chciałbym zapytać, czy mają państwo jeszcze wolne pokoje?
- Tak mamy, ale jaki pokój i jaki termin pana interesuje?
- Chciałbym zarezerwować pokój dwuosobowy z łazienką. Od przyszłego piątku na tydzień.
- Tak, mamy taki pokój, kosztuje 135 złotych.
- Bardzo się cieszę. Czy w cenie jest śniadanie?
- Tak, śniadanie jest wliczone w cenę pokoju, jest też możliwość wykupienia pełnego wyżywienia. Czy chcą państwo też jeść obiad i kolację?
- Nie, tylko śniadanie.
- Dobrze, więc rezerwuję pokój dwuosobowy od przyszłego piątku na tydzień. Przepraszam, proszę powtórzyć jeszcze raz pana nazwisko.
- Paweł Mazurek.
- Czy mogę jeszcze prosić o telefon kontaktowy?
- Tak, mój telefon komórkowy – 0501 245 789.
- Dziękuję i do zobaczenia w piątek.

lekcja

13

1a

czym? / jak? – samochodem
z kim? – ze znajomymi
na jak długo? – na weekend
kiedy? – w lipcu
co robimy? – odpoczywamy
jaka jest pogoda? – ładna itd.
gdzie jemy? – w barze itd.
gdzie nocujemy? – w hotelu itd.
co bierzemy ze sobą? – pieniądze itd.

4a

2. w biurze podróży, 3. na lotnisku, 4. na granicy, 5. na dworcu autobusowym, 6. na kempingu, 7. w hotelu

5a

1. c, 2. b, 3. a, 4. b, 5. c

5b

pokoje, termin, z łazienką, 135, obiad, kolację, przepraszam, 501, 789

7a

1. N, 2. P, 3. P, 4. N, 5. N, 6. P, 7. P

8a

1. nad jeziorem, 2. w Pradze, 3. u rodziny, 4. w Zakopanem, 5. nad morzem

9a

poziomo: *do* + dopełniacz, *na, w, nad* + biernik, *u* + dopełniacz, *w, na* + miejscownik, *nad* + narzędnik

9c

1. na, 2. u, na, 3. w, do, 4. w, 5. na, 6. nad, nad, 7. w, na, 8. na, 9. do, na

lekcja 14

Szukam mieszkania.

Cele i sytuacje komunikacyjne

- pytanie
- wyrażanie relacji w przestrzeni (kierunek)

Słownictwo

- urządzenie i wyposażenie mieszkania
- rodzaje pomieszczeń
- wynajmowanie mieszkania lub pokoju (rodzaj i położenie)

Gramatyka i składnia

- dopełniacz, narzędnik i miejscownik w wyrażeniach przyimkowych (*obok, naprzeciwko, nad, pod, przed, za, między, w, na, po*)
- mianownik liczby mnogiej rodzaju niemęskoosobowego rzeczowników i przymiotników

Rozumienie ze słuchu

- nagrania na automatycznej sekretarce (pytanie o informacje)

Rozumienie tekstów pisanych

- spis treści z katalogu domu meblowego
- artykuł z gazety
- oferty z gazety z działów *Sprzedaż, Kupno, Wynajem*
- list do redakcji

Mówienie

- opisywanie swojego domu, mieszkania, pokoju
- porównywanie dwóch rysunków pokoiów – *Znajdź 12 różnic między tymi rysunkami*

Pisanie

- ogłoszenie do gazety do działu *Szukam mieszkania*
- folder reklamowy na targi mieszkaniowe
- projekt strony internetowej sklepu meblowego

Materiały autentyczne

- spis treści z katalogu domu meblowego
- artykuł z gazety
- oferty z gazety
- list do redakcji
- nagrania na automatycznej sekretarce

4b 4c

Ważne jest, by przed podaniem reguły tworzenia liczby mnogiej rzeczowników niemęskoosobowych w mianowniku studenci sami próbowali ją znaleźć. Czasem studenci pytają o sposób tworzenia rzeczowników męskoosobowych w liczbie mnogiej – temat ten będzie zrealizowany w drugiej części serii.

6a

Tekst może zostać przeczytany przez lektora, studenci mogą wówczas podkreślać nowe wyrazy, które zostaną następnie wyjaśnione.

8

Przed wykonaniem ćwiczenia należy zapisać na tablicy następujące wyrażenia przyimkowe: *w rogu, po prawej stronie (okna), po lewej stronie, przy ścianie, przy oknie* oraz czasowniki: *wiszieć, leżeć, stać* wraz z 3 osobą liczby pojedynczej i mnogiej. Należy upewnić się, że studenci rozumieją słowa zapisane na tablicy. Ćwiczenie to można zadać również jako pracę domową.

9

Ćwiczenie należy wykonać w parach. Studenci opisują sobie wzajemnie pokoje, rysując pokój partnera / partnerki, tak by osoba ta nie widziała rysunku. Po skończeniu ćwiczenia porównują rysunki, wprowadzając ewentualne korekty.

Z 10c

Ćwiczenie to można zadać również jako pracę domową.

11

Większość studentów rozumie tylko generalny sens formuł powitalnych, jednak to wystarczy, bo nie to jest najważniejsze w tym ćwiczeniu. W przypadku pytań dociekliwych studentów o każde pojedyncze słowo, należy zwrócić uwagę, że celem ćwiczenia nie jest dokładne tłumaczenie i że są to dwie z kilku możliwości nagrania powitania. Ewentualne dokładne tłumaczenie można podać na następnych zajęciach lub po lekcji.

Z

Jako pracę domową można polecić studentom opisanie wymarzonego domu czy też mieszkania, w którym na pewno nie chcieliby zamieszkać.

D

Gra BUDŻET

Opis gry

1. Celem gry jest utrwalenie nowego słownictwa i powtórzenie liczebników.
2. Studenci pracują w grupach dwu-, trzyosobowych.
3. Nauczyciel przynosi ze sobą katalogi domu meblowego. Jeśli jednak nie ma takich katalogów, może skopiować załączone oferty Domu meblowego „Świat wewnątrz” i sklepu z AGD.
4. Każda grupa otrzymuje jedno ogłoszenie dotyczące wynajętego mieszkania.
5. Studenci muszą umeblować wynajęte mieszkanie, w zależności od potrzeb. Muszą również uzasadnić swoje wybory.
6. Studenci mają do dyspozycji określony przez nauczyciela budżet, robią listę zakupów – co kupują do jakiego pomieszczenia w mieszkaniu i za ile.
7. Studenci muszą ciągle sumować wydawane pieniądze, tak, by zmieścili się w budżecie.
8. Nauczyciel pilnuje, by studenci mówili tylko po polsku.

WYNAJEM

Wynajmę mieszkanie, trzypokojowe, nieumeblowane, urządzone na kuchnia, od zaraz.
Tel. 012 567 43 21

WYNAJEM

Wynajmę na rok dwupokojowe, nieumeblowane, balkon, mała kuchnia bez wyposażenia, tanio.
Tel. 012 120 87 23

WYNAJEM

Wynajmę czteropokojowe, nieumeblowane, pralka, duża kuchnia, lodówka, kuchenka, taras, od zaraz. Tel. 012 563 14 21
(dzwonić wieczorem)

CENNIK DOMU MEBLOWEGO

„ŚWIAT WNETRZ”

Pokój dzienny

Sofa Marta	450,-
Fotel Marta	214,-
Sofa Anna	560,-
Fotel Anna	230,-
Stolik drewniany	250,-
Stolik drewniany ze szklanym blatem	320,-
Półka	59,-

Kuchnia, jadalnia

Szafka kuchenna wisząca	99,-
Szafka kuchenna stojąca	89,-
Stół maluch	199,-
Stół maxi	340,-
Krzeseł drewniane	102,-
Krzeseł rozkładane plastikowe	89,-

Sypialnia

Szafa pojedyncza	570,-
Szafa podwójna	899,-
Łóżko dwuosobowe	1999,-
Łóżko jednoosobowe	999,-
Materac dwuosobowy	560,-
Materac jednoosobowy	360,-
Kołdra bawełniana antyalergiczna	350,-
Poduszka	120,-

Łazienka

Lustro prostokątne duże	200,-
Lustro owalne duże	200,-
Lustro prostokątne małe	99,-
Lustro owalne małe	99,-
Komplet ręczników	210,-
Szafka wisząca	120,-

OFERTA SKLEPU AGD

Kuchenka czteropalnikowa 1099,-
Kuchenka mikrofalowa 340,-

Lodówka Mikrus 350,-
Lodówka Rodzinna 560,-

Zmywarka 780,-

Pralka LWR 500 (5 kg) 999,-
Pralka LWR 300 (3 kg) 699,-

Ekspres do kawy mini 95,-
Ekspres do kawy 145,-

Czajnik elektryczny 99,-

Komplet talerzy (6 osób) 200,-
Komplet sztućców (6 osób) 100,-

Szklanka 5,-

Komplet 3 garnków 199,-
Komplet 6 garnków 299,-

Patelnia mała 46,-
Patelnia średnia 48,-
Patelnia duża 50,-

11 Proszę posłuchać nagrań na automatycznej sekretarce i uzupełnić informacje.

1)

- Dzień dobry. Nie możemy teraz odebrać telefonu. Prosimy o zostawienie wiadomości po sygnale.
- Dzień dobry, mówi Tomasz Rybczyński. Dzwonię w sprawie mieszkania do wynajęcia. Jestem bardzo zainteresowany państwa ofertą, ale chciałbym zapytać o kilka szczegółów, na przykład o cenę i o to, czy mieszkanie jest z balkonem. Bardzo proszę o kontakt na numer stacjonarny 422 09 12 albo komórkowy 0962 78 09 23. Dziękuję, do widzenia.

2)

- Dzień dobry. Tu numer 567 23 45, proszę zostawić wiadomość po usłyszeniu sygnału.
- Dzień dobry, mówi Teresa Gruszkowska. Przeczytałam pani ogłoszenie w gazecie i chciałabym zaproponować pokój do wynajęcia. Pokój jest ładny, słoneczny i z balkonem. Opłata miesięczna do uzgodnienia, ale nie biorę dużo. Mam nadzieję, że jest pani niepaląca. Bardzo proszę o kontakt na numer 167 24 01. Dziękuję.

3

1. na biurku, 2. w kuchni, 3. w garażu, 4. w sypialni, 5. w kuchni, 6. na stole, 7. w łazience, 8. w pokoju

4a

Kuchnie i jadalnie, Gabinety i pokoje do pracy, Sypialnie, Przedpokoje, Ważne informacje

6a

1. Przede wszystkim odpoczywamy, oglądamy telewizję, słuchamy muzyki albo spotykamy się ze znajomymi, 2. Funkcjonalne meble, 3. Nie, 4. Na sofie, na fotelach, 5. Przed sofą, 6. Może wisieć na suficie nad stolikiem albo stać na podłodze obok sofy, 7. Przy ścianie, 8. Przy ścianie albo za drzwiami, 9. Na ścianach.

6b

narzędnik: z, ze, przed, przede, nad, za
miejsceownik: w, przy, na
dopełniacz: do, obok, z

7

1. dywan, 2. łóżkiem, 3. domem, 4. domu, 5. szafą, 6. sofą, fotelem, 7. ścianie, 8. biurku, 9. szafie

10a

Poszukuję: mieszkania, wynajęcia

Do wynajęcia: pokój, kuchnię, umeblowane

Sprzedam: sypialnię, jadalnię, balkonem

11

1: mieszkania, mieszkanie, balkonem, 422 09 12, 0962 78 09 23

2: Teresa, pokój, wynajęcia, ładny, balkonem, nie bierze dużo, pani jest niepaląca, 167 24 01

Czy już to umiesz?

czteropokojowe, remont, domu, biurko, przy, ładną, dzienny, łazienkę

lekcja 15

Cele i sytuacje komunikacyjne

- wyrażanie opinii na temat pogody i pór roku, wyglądu i zdrowia
- rejestracja w przychodni
- wizyta u lekarza
- udzielanie rady

Słownictwo

- nazwy zjawisk atmosferycznych i pór roku
- nazwy części ciała
- nazwy objawów choroby

Gramatyka i składnia

- zróżnicowanie przymiotnik / przysłówków
- struktura *boli / bolą mnie...*

Rozumienie ze słuchu

- prognoza pogody
- rozmowa na przyjęciu
- dialog telefoniczny w rejestracji przychodni
- dialog u lekarza

Rozumienie tekstów pisanych

- list czytelnicki do redakcji czasopisma z prośbą o radę
- broszura klubu fitness

Mówienie

- opinie o klimacie i pogodzie
- opinie na temat wyglądu

Pisanie

- odpowiedź na list czytelnicki do redakcji czasopisma (rubryka *Mam problem*)

Materiały autentyczne

- prognoza pogody
- list do redakcji
- broszura klubu fitness

Jaka dziś jest pogoda?

Ćwiczenie wprowadzające słownictwo związane z pogodą. Zadaniem studentów jest przeczytanie tekstu prognozy pogody, a następnie na podstawie tekstu i obrazującej go mapki podpisanie symboli dotyczących pogody.

2b

W tym ćwiczeniu należy zwrócić uwagę na sposób odczytania tekstu prognozy pogody – styl informacji radiowej.

P

3c

3d

3e

Ćwiczenia pozwalają na zastosowanie nazw pór roku, miesięcy, części odzieży i utrwalenie słownictwa związanego z pogodą w sytuacjach komunikacyjnych.

4a

Nagranie służy doskonaleniu umiejętności szczegółowego rozumienia tekstu mówionego. Zadaniem studentów po wysłuchaniu dialogu jest zaznaczenie, które z podanych zdań są prawdziwe, które zaś nie.

4b

W ćwiczeniu podane są zasady użycia przysłówków w zdaniach, jednak bez podawania zasad ich tworzenia. Na tym etapie nauki właściwsze jest bowiem zapamiętanie gotowych form przysłów-

Wszystko mnie boli!

ków utworzonych od znanych studentom przymiotników niż podawanie nieprecyzyjnych reguł, od których ponadto istnieją wyjątki.

5

6

Części ciała

Pytania zawarte w tych ćwiczeniach, po części oparte na stereotypach, mają sprowokować studentów do wypowiadania własnych opinii.

7a

Jestem chory

Należy zwrócić uwagę na strukturę *boli / bolą mnie* + mianownik.

8a

Wizyta u lekarza

Ćwiczenie służy doskonaleniu umiejętności szczegółowego rozumienia tekstu mówionego.

8c

Ćwiczenie ma na celu sprawdzenie trafności dopasowania wyrażenia w dialogu z ćwiczenia 8b.

9b

Problem opisany w tekście listu jest nieco przerysowany (jego autorka Gabriela w rzeczywistości nie jest otyła – ma 185 cm wzrostu i 90 kg wagi). Studenci po przeczytaniu listu mają udzielić jej rady, wybierając odpowiednie wyrażenia z listy.

Z

Jako zadanie domowe można polecić studentom wykonanie ćwiczenia II z części „Czy już to umiesz?”.

D

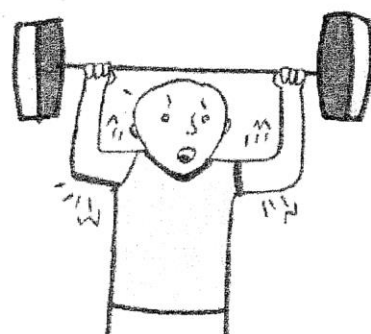
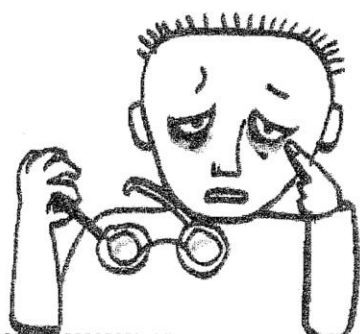
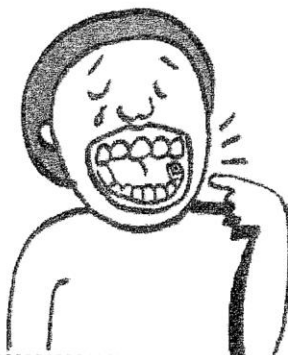
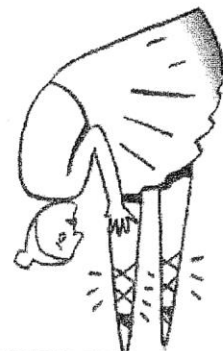
Gra WSZYSTKO MNIE BOLI!

Opis gry

Praca w parach. Gra umożliwia utrwalenie wyrażenia *boli / bolą mnie* i nazw różnych części ciała.

Każda para studentów otrzymuje planszę pociętą na komplet kart. Studenci kładą karty na stole, a następnie kolejno wyciągają karty i mówią, co im dolega. Jeśli student udzieli poprawnej informacji, może zatrzymać kartę. Jeśli odpowiedź będzie błędna, kartę należy odłożyć na spód talii.

Wersja trudniejsza: studenci mówią nie tylko, co im dolega, ale też improwizują powody choroby, np. *bolą mnie oczy, bo za długo pracuję przy komputerze*.

Tę stronę można kopiować.

2b Proszę posłuchać prognozy pogody z ćwiczenia 2a, a następnie odczytać na głos tekst prognozy z odpowiednią intonacją.

Dziś jest wtorek, piętnasty dzień marca. Prognoza pogody na dzisiaj: będzie słonecznie i ciepło na południu, ale na północnym wschodzie będzie zimno i będzie padać deszcz, zaś na północnym zachodzie śnieg. W centrum będzie wiać silny wiatr, a wieczorem przejdą burze. Proszę pamiętać o parasolach! Temperatura – od pięciu stopni na północnym zachodzie do piętnastu na południu.

4a Proszę posłuchać nagranych dialogów, a następnie odpowiedzieć, czy to prawda (P), czy nieprawda (N).

Pan Kowalski na przyjęciu rozmawia o pogodzie.

K.: Lubię jesień. A pan?

M.: Ja niespecjalnie. Za często pada deszcz. Nie można chodzić na spacer.

K.: Tak, ale ja bardziej nie lubię zimy. Cały czas pada śnieg i jest zimno.

M.: Ma pani rację, ale w górach zimą jest pięknie. I można pojeździć na nartach.

K.: Ja zwykle mam urlop latem. Jeżdżę nad morze, zwykle za granicę. Pan spędza urlop w górach?

M.: Tak, nad Bałtykiem jest za zimno. I za drogo.

K.: To prawda. Ale pan mieszka w Krakowie, więc ma pan niedaleko – tylko dwie godziny drogi samochodem do Zakopanego.

M.: I często jeżdżę tam na weekend.

K.: Może pojedziemy kiedyś razem?

8a Proszę posłuchać nagrania, a następnie odpowiedzieć na pytania.

- Przychodnia „Eskulap” słucham.
- Dzień dobry, chciałbym zarejestrować się do doktora Nowaka.
- Na kiedy?
- Na wtorek.
- Proszę bardzo. Na którą godzinę?
- Może po południu.
- Może być o piątej?
- Tak, świetnie.
- Na jakie nazwisko?
- Marian Kozłowski.
- Proszę bardzo.
- Dziękuję.

8c Proszę posłuchać dialogu z ćwiczenia 8b i sprawdzić, czy dobrze dopasowali Państwo brakujące fragmenty.

P.: Dzień dobry, panie doktorze.

L.: Dzień dobry. Co panu dolega?

P.: Nie wiem, ale źle się czuję.

L.: Czy ma pan gorączkę?

P.: Tak, 38,5. I mam też katar i kaszel.

L.: Jak długo?

P.: 3 dni.

L.: Proszę się rozebrać. Zbadam pana.

(po chwili)

L.: Tak, to grypa. Proszę leżeć w łóżku tydzień, pić mleko z miodem i gorącą herbatę. Proszę, tu są recepty na lekarstwa. Apteka jest niedaleko na tej ulicy.

P.: Dziękuję. Do widzenia.

3e

- a) W grudniu są święta i jest Sylwester.
- b) W czerwcu zaczyna się lato.
- c) Luty ma tylko 28 albo 29 dni.
- d) W grudniu zaczyna się zima.
- e) W styczniu dzieci mają ferie zimowe.
- f) W maju często świeci słońce.
- g) W marcu zaczyna się wiosna.
- h) We wrześniu dzieci idą do szkoły.
- i) We wrześniu zaczyna się jesień.
- j) Kwiecień to czwarty miesiąc.
- k) W lutym jest bardzo zimno i często pada śnieg.

4a

- 1. P, 2. P, 3. N, 4. P

4c

- a) ciepło, b) daleko, c) wysoko,
- d) świetnie, e) pochmurno

4d

- a) dobra, b) dobrze, c) int.
- sującą, d) głośno, e) gor.
- f) wysoki, g) źle

8a

Nowak / Marian Kozłowski / na wtorek / na piątą

8b

P.: Dzień dobry, panie doktorze.

L.: Dzień dobry. Co panu dolega?

P.: Nie wiem, ale źle się czuję.

L.: Czy ma pan gorączkę?

P.: Tak, 38,5. I mam też katar i kaszel.

L.: Jak długo?

P.: 3 dni.

L.: Proszę się rozebrać. Zbadam pana.

(po chwili)

L.: Tak, to grypa. Proszę leżeć w łóżku tydzień, pić mleko z miodem i gorącą herbatę. Proszę, tu są recepty na lekarstwa. Apteka jest niedaleko na tej ulicy.

P.: Dziękuję. Do widzenia.

10

- 1. Adres – ul. Zdrowa 15; 2. Godziny otwarcia – 7.00 –
- 3. Ceny – 10 – 90 zł; 4. Rabaty, promocje – np. masaż, p.
- mocyjne ceny dla panów, 30% rabatu dla grup; 5. Co oferuje
- klub? – gimnastykę, siłownię, basen, saunę, masaż; 6. Jak
- dojechać? – za hipermarketem „Mamona” skręcić w lew

lekcja 16

Urodziłem się w Polsce.

Cele i sytuacje komunikacyjne

- wyrażanie relacji czasowych w przeszłości (proces, fakt)

Słownictwo

- biografia

Gramatyka i składnia

- czas przeszły (aspekt dokonany)
- zestawienie czasów

Rozumienie ze słuchu

- informacje z radia o przyznaniu Paszportów „Polityki” 2002

Rozumienie tekstów pisanych

- artykuł prasowy *O nich się mówi*
- notki biograficzne laureatów Paszportów „Polityki” 2002

Mówienie

- zadawanie pytań dotyczących przeszłości
- rozmowa na temat przeszłości

Pisanie

- prosta wersja życiorysu
- projekt strony internetowej z życiorysem pracownika firmy

Materiały autentyczne

- artykuł prasowy
- notki biograficzne laureatów Paszportów „Polityki” 2002

A

Zamiast używanych powszechnie nazw czasów, które powodują konsternację studentów (szczególne mylące są pojęcia „prosty” i „złożony”) w niniejszej serii proponuje się wprowadzenie następujących terminów określających czasy w języku polskim:

- rozróżnienie na *czas przeszły (aspekt niedokonany)* – lekcja 10 i *czas przeszły (aspekt dokonany)* – lekcja 16,
- *zamiast czas przyszły złożony* – *czas przyszły (aspekt niedokonany)* – lekcja 11,
- *zamiast czas przyszły prosty* – *czas przyszły (aspekt dokonany)* – lekcja 16 i druga część serii.

Studenci mogą znać terminy powszechnie używane i zwrócić się do nauczyciela z prośbą o wyjaśnienie tego zagadnienia.

1a 1b

Artykuł *O nich się mówi* nie jest raczej trudny dla studentów, jednak w grupach słabszych warto zadać go do domu (wraz z ćwiczeniami: dopasowanie tytułów i podkreślenie właściwej odpowiedzi) na lekcji poprzedniej oraz zwrócić uwagę, że zadanie jest ważne, bo stanowi punkt wyjścia do następnej lekcji.

4

Przy sprawdzaniu poprawności wykonania ćwiczenia należy zwrócić uwagę na to, by studenci uzasadniali, dlaczego dokonali takiego, a nie innego wyboru. W ten sposób można sprawdzić, czy rzeczywiście zrozumieli przedstawione w lekcji zagadnienia gramatyczne. W razie wątpliwości nauczyciel może jeszcze raz je omówić.

5

Ćwiczenie może być wykonywane w parach. Podczas jego realizacji studenci mogą korzystać z podręczników, szukając w nich prawidłowych odpowiedzi.

6

Po wykonaniu tego ćwiczenia można wykorzystać grę – Ankieta.

7

Po wykonaniu tego ćwiczenia można wykorzystać grę – Pary aspektowe.

8

Przed przystąpieniem do wykonywania tego ćwiczenia warto przypomnieć na tablicy regułę związaną z liczebnikami (2, 3, 4 + mianownik, 1... 5 + dopełniacz) oraz wyjaśnić znaczenie słów:

kilka, kilkanaście, kilkadziesiąt, kilkaset

Ćwiczenie można przeprowadzić na dwa sposoby:

- 1) Studenci pracują w parach, zadają sobie np. 5 wybranych pytań, a potem przedstawiają wzajemnie swoje odpowiedzi na forum klasy. W ten sposób ćwiczą pierwszą, drugą i trzecią osobę liczby pojedynczej w czasie przeszłym.
- 2) Studenci pracują indywidualnie, najpierw odpowiadają sami na pytania, a potem na forum klasy spontanicznie zadają sobie pytania. W ten sposób ćwiczą pierwszą i drugą osobę liczby pojedynczej w czasie przeszłym.

10a 10b

Warto zwrócić uwagę, iż przy pierwszym słuchaniu zadaniem studentów jest jedynie znalezienie błędnych informacji, dopiero przy drugim lub trzecim odsłuchiowaniu muszą oni podać informacje prawdziwe.

11a

Studenci nie muszą rozumieć dokładnie całego tekstu. Ważne jest, by skoncentrowali się na słowach, które muszą wpisać w luki oraz na wyrazach potrzebnych do globalnego zrozumienia tekstu.

Z

Jako zadanie domowe studenci mogą napisać życiorys jakiejś znanej postaci z ich kraju lub życiorys osoby, która jest dla nich autorytetem.

Gra ANKIETA

Opis gry

1. Celem gry jest ćwiczenie użycia czasu przeszłego (aspekt dokonany).
2. Należy skopiować karty z pytaniami i rozdać je studentom.
3. Studenci zadają sobie wzajemnie pytania i notują imiona osób w odpowiednich rubrykach.
4. Wygrywa ten, który jako pierwszy zdobędzie odpowiedzi na wszystkie pytania od wszystkich uczestników gry.
5. Przed sprawdzeniem odpowiedzi nauczyciel powinien zapisać na tablicy przykładowy sposób ich czytania:
 - Pięć osób poznało kogoś interesującego.
 - Cztery osoby poznały kogoś interesującego.
 - Nikt nie poznał nikogo interesującego.

Gra PARY ASPEKTOWE

Opis gry

1. Celem gry jest wyćwiczenie tworzenia par aspektowych.
2. Gra przeznaczona jest dla grup trzy-, czteroosobowych. W przypadku gdy jest więcej studentów w grupie, należy podzielić ją na grupy trzy-, czteroosobowe.
3. Można grać w wersji trudniejszej lub łatwiejszej. W trudniejszej studenci dostają w grupie karty i wspólnie mają utworzyć właściwe formy, zapisując odpowiedzi na drugiej stronie karty. Nauczyciel koniecznie musi sprawdzić i w razie potrzeby poprawić wszystkie karty. Dobrą stroną zastosowania tej wersji gry jest to, że studenci więcej ćwiczą (bo najpierw sami muszą utworzyć formy), jednak gra zabiera wtedy o wiele więcej czasu.
4. W wersji łatwiejszej należy skopiować karty tak, aby na ich odwrocie znalazły się gotowe poprawne odpowiedzi.
5. Karty należy ułożyć w stosiku, ciemniejszą stroną do góry.
6. Student tworzy parę aspektową. Jeśli odpowiedź jest poprawna, zabiera kartę. Jeśli nie, jeszcze raz wszyscy czytają poprawną odpowiedź i karta chowana jest pod pozostałe.
7. Gra kończy się, gdy na środku nie ma już kart. Wygrywa student, który zebrał ich najwięcej.

ANKIETA (lekcja 16)

pytanie	tak	nie
Czy poznałeś / poznałaś kogoś interesującego w zeszłym roku?		
Czy przeczytałeś / przeczytałaś jakąś książkę we wrześniu?		
Czy obejrzałeś / obejrzałaś jakiś dobry film w listopadzie?		
Czy pojechałeś / pojechałaś na urlop w sierpniu?		
Czy ożeniłeś się // wyszłaś za mąż w zeszłym roku?		
Czy zwiedziłeś / zwiedziłaś jakieś miasto w lutym?		
Czy wygrałeś / wygrałaś w totolotka w zeszłym roku?		
Czy zachorowałeś / zachorowałaś w październiku?		

PARY ASPEKTOWE (lekcja 16)

pisać	myć	kupować	zaczynać
pytać	jeść	wstawać	powtarzać
czytać	pić	dostawać	otwierać
uczyć się	jechać	dawać	zamykać
kończyć	iść	poznawać	oglądać
dzwonić	myśleć	zdawać	brać
rozmawiać	słuchać	próbować	mówić
napisać	umyć	kupić	zacząć
zapytać	zjeść	wstać	powtórzyć
przeczytać	wypić	dostać	otworzyć
nauczyć się	pojechać	dać	zamknąć
skończyć	pójść	poznać	obejrzeć
zadzwonić	pomyśleć	zdać	wziąć
porozmawiać	posłuchać	spróbować	powiedzieć

10a Proszę posłuchać pierwszego fragmentu informacji radiowej* i znaleźć nieprawdziwe informacje.

10b Proszę posłuchać nagrania jeszcze raz i podać prawdziwe informacje.

Od 1992 roku tygodnik „Polityka” szuka młodych interesujących artystów i przyznaje im swoje nagrody Paszporty „Polityki”. W roku 2002 Paszporty „Polityki” otrzymali między innymi: Dorota Masłowska, nagroda za powieść *Wojna polsko-ruska pod flagą białą-czerwoną*, Piotr Trzaskalski za film *Edi*, Anna Maria Jopek za płytę *Upojenie* i niezwykle talent wokalny, Marcin Maciejowski za swoje obrazy, Krzysztof Warlikowski za swoje inscenizacje teatralne oraz Dominik Połński za oryginalny styl i konsekwentne rozwijanie osobowości artystycznej.

11a Proszę posłuchać drugiego fragmentu informacji radiowej* i uzupełnić tekst.

Oto kilka informacji na temat laureatów Paszportów „Polityki” 2002:

Dorota Masłowska, studiuje psychologię w Gdańsku. Otrzymała już dwie inne nagrody – miesięcznika „Twój Styl”, a także w konkursie Złote Pióro Sopotu. Jej powieść sprzedała się do końca roku 2001 w nakładzie 40 tys. egzemplarzy.

Piotr Trzaskalski, urodził się w Łodzi, skończył kulturoznawstwo w Uniwersytecie Łódzkim. Pracował w telewizji. Zrealizował kilka spektakli w Teatrze Telewizji. W zeszłym roku zadebiutował filmem *Edi*, do którego napisał scenariusz razem z kolegą. Film otrzymał nagrody na wszystkich krajowych festiwalach filmowych.

Anna Maria Jopek, absolwentka Akademii Muzycznej w klasie fortepianu. Studiowała także filozofię na Uniwersytecie Warszawskim. Wydała osiem płyt. Najnowszą płytę nagrała razem z amerykańskim gitarzystą Patem Methenym.

Marcin Maciejowski, skończył Technikum Budowlane w Krzeszowicach, studiował Architekturę w Krakowie, ale po III roku przerwał studia i w roku 2001 skończył Grafikę w krakowskiej ASP.

*Na podstawie *Zwycięzcy 2002*, „Polityka” 2003, nr 2

1a

Pierwsze pieniądze zarobiłem..., Nie skończyłem..., Sukces to..., Moja firma..., W swoim życiu chciałbym zmienić..., Moje plany...

1b

1. kiedy miał 10 lat, 2. w Nowym Jorku, 3. kiedy miał 15 lat, 4. że będzie robić zdrowe kanapki, 5. 16 lat, 6. niedawno, 7. dziecka, 8. są pracownicy, 9. w Polsce

2a

miałem, mieszkaliśmy, marzyłem, sprzedawałem, byłem, myślałem, wiedział

2b

wyemigrowali, skończyłem, poszedłem, zarobiłem, zdecydowali, zdecydowałem się, wymyśliłem, otworzyłem, kupiłem, ożeniłem się

2c

robić, zarobić, spróbować, zmienić, napisać, przeczytać, zesta-
rzyć się

3

aspekt niedokonany: kiedy mówimy o tym, jak długo coś robili-
śmy i jak często, ile razy coś robiliśmy

aspekt dokonany: kiedy mówimy o tym, że zrobiliśmy coś do
końca lub jeden raz

4

1. czytał, 2. zadzwonił, 3. zadzwonił, 4. napisałeś, 5. kupowałaś,
6. zadzwoniłaś, 7. skończyła się, 8. pisaliśmy, 9. ożenił się

5

napisać, powiedzieć, zapytać, posłuchać, porozmawiać, użyć,
sprawdzić, powtórzyć, uzupełnić, wybrać, poszukać

6

czekać, myśleć, jechać, iść, pić, kończyć, odpowiadać, kupować,
dostawać, wstawać, dawać, ubierać się

10a 10b

za film – za powieść, za płytę – za film, za inscenizację teatral-
ną – za płytę, za powieść – obrazy, za płytę – za inscenizację
teatralną, za artystyczny styl – za oryginalny styl

11a

otrzymała, sprzedała się, urodził się, skończył, zadebiutował,
napisał, studiowała, wydała, nagrała, skończył, przerwał, skoń-
czył

studiował, skończył, reżyseruje, wyreżyserował, realizował,
urodził, skończył, był, wygrał, jest

lekcja 17

Sport to zdrowie?

Cele i sytuacje komunikacyjne

- pytanie o sposób spędzania czasu wolnego
- wyrażanie opinii i preferencji, (nie)zgadzanie się z rozmówcą
- pytanie o informację

Słownictwo

- nazwy dyscyplin sportowych i zawodników
- czasowniki związane ze sportem

Gramatyka i składnia

- rzeczowniki odczasownikowe
- wyrażenie *coś zajmuje mi...*

Rozumienie ze słuchu

- wyniki ankiety *Ile czasu codziennie zajmuje ci...?*
- rozmowa telefoniczna *Na pływalni*
- wiadomości sportowe

Rozumienie tekstów pisanych

- definicje dyscyplin sportowych
- artykuły prasowe o Otylii Jędrzejczak i Adamie Małyszu

Mówienie

- opinie o sporcie
- co zajmuje ci za dużo czasu?

Pisanie

- tworzenie regulaminu (zasady sportowe)

Materiały autentyczne

- ankieta *Ile czasu codziennie zajmuje ci...?*
- ogłoszenia rubryki *Sport*
- teksty o polskich sportowcach – Otylii Jędrzejczak i Adamie Małyszu

2a 2b

Praca ze słownikiem. Zadaniem studentów jest zrozumienie słów zamieszczonych w tabeli, dzięki objaśnieniom udzielonym przez kolegów z grupy lub definicjom słownikowym. Słowa te będą przydatne do następnej części ćwiczenia.

3

Ćwiczenie ma na celu doskonalenie umiejętności ogólnego rozumienia tekstu pisanego (w tym wypadku definicji dyscyplin sportowych). Zadaniem studentów jest przeczytanie podanych definicji, a następnie dopasowanie nazw dyscyplin do ich opisu.

5

Praca w grupach lub parach. Ćwiczenie służy rozwijaniu umiejętności komunikacyjnych oraz utrwaleniu słownictwa tematycznego. Zadanie pozostawia studentom dużą dowolność w tworzeniu zasad nowych dyscyplin sportowych. Podane pytania mają charakter pomocniczy.

7a

Nagranie – wyniki ankiety *Ile czasu codziennie zajmuje ci...?* – ma na celu rozwijanie umiejętności rozumienia informacji szczegółowych. Studenci muszą wysłuchać tekstu nagrania, a następnie uzupełnić brakujące dane liczbowe.

7d

Praca w grupach. Zadaniem studentów jest wydedukowanie bez pomocy nauczyciela, poprzez analizę przykładów, zasad tworzenia rzeczowników odczasownikowych.

8a

Ćwiczenie służy doskonaleniu umiejętności ogólnego rozumienia tekstu pisanego. Studenci po szybkim przeczytaniu fragmentów ogłoszeń sportowych mają dopasować do nich nazwy miejsc, które w powyższych fragmentach są reklamowane.

9a

9b

Celem ćwiczeń jest sprawdzenie poprawności rozumienia tekstu pisanego o tematyce sportowej. Najpierw sprawdzane jest rozumienie ogólne, a następnie szczegółowe.

11a

11b

Praca w grupach. Zadaniem studentów jest przeczytanie ogłoszeń o tematyce sportowej, następnie wybór jednego z nich i ułożenie listy możliwych pytań, dotyczących zawartych w nim informacji. Kolejnym krokiem jest odegranie dialogu – symulacji rozmowy telefonicznej.

12

Podczas odsłuchiwania nagrania studenci mają za zadanie wpisać wyniki rozgrywek sportowych.

Czy już to umieś?

1

Ćwiczenie to poświęcone jest rozwijaniu umiejętności ogólnego rozumienia tekstu pisanego i zapamiętywania kluczowych informacji.

2

Jako zadanie domowe można polecić studentom wykonanie ćwiczenia 9a (lektura tekstu na temat Otylii Jędrzejczak) lub 7f (ćwiczenie utrwalające zasady tworzenia form rzeczowników odczasownikowych).

A

1b

Praca w parach lub małych grupach. Celem ćwiczenia jest doskonalenie umiejętności wyrażania opinii, zgadzania się oraz negowania opinii rozmówcy.

1c

Jeśli w tabeli brak nazwy dyscypliny sportowej, którą studenci się interesują lub którą uprawiają, należy dodać ją do tabeli i uzupełnić rubryki. Uwaga! Może się zdarzyć, iż nie wszystkie rubryki zostaną wypełnione, np. określenie zawodniczek zajmujących się piłką nożną.

7d

Nauczyciel powinien na tablicy zebrać wskazane przez studentów reguły tworzenia rzeczowników odczasownikowych i uszczegółwić je w razie potrzeby. Należy zwrócić uwagę na istnienie form nieregularnych typu: *praca, podróż, nauka, gra* itd.

1

Nauczyciel znający grupę powinien zdecydować o wykonaniu lub pominięciu tego ćwiczenia. Może okazać się bowiem, iż część studentów, np. spoza europejskiego kręgu kulturowego, nie będzie posiadać informacji na temat Adama Małysza. W tej sytuacji należy przejść do ćwiczenia II, w którym podana jest krótka notatka encyklopedyczna na jego temat.

D

Gra SPORTOWE TABU

Opis gry

Celem gry jest rozwijanie umiejętności opisu i definiowania oraz utrwalenie struktur i słownictwa tematycznie związanego z lekcją, ze szczególnym zwróceniem uwagi na powtórzenie polskich odpowiedników internacjonalizmów dotyczących sportu.

Studentów należy podzielić na grupy trzy-, czteroosobowe. Jedna osoba z grupy otrzymuje zestaw haseł. Ma za zadanie podanie definicji hasła znajdującego się karcie, jednak nie może użyć słów znajdujących się poniżej. Rolę kontrolera pełni nauczyciel. Pozostałe osoby z grupy mają za zadanie odgadnięcie hasła. Po upływie wyznaczonego czasu, np. 3 minut, zestaw kart należy przekazać następnej grupie. Za każdym razem rolę definiującego powinien pełnić inny student.

Wygrywa grupa, która prawidłowo odgadnie najwięcej haseł.

NOTATKI

nauczyciela

Drużyna

- grupa
- zawodnik

Sport

- relaks
- piłka nożna

Piłka

- grać
- futbol

Szachy

- mat
- figura

Koszykówka

- grupa
- NBA

Doping

- sterydy
- zabroniony

Pływanie

- basen
- sport

Grać

- sport
- piłka

Bokser

- ring
- nokaut

Pływaczka

- pływać
- woda

Zawodnik

- grupa
- generalnie

Przegrać

- drugi
- rezultat

Wygrać

- rezultat
- pierwszy

**Oglądanie
telewizji**

- informacje
- program

Mecz

- grupa
- rezultat

7a Proszę posłuchać wyników ankiety, a następnie uzupełnić informacje.

- Mycie zębów – 4 minuty: dentyści radzą myć zęby 2 razy dziennie przez 3 minuty. Niedokładnie myjemy zęby, a potem boimy się iść do dentysty.
- Uprawianie sportu – 10 minut: nie robimy ćwiczeń codziennie, ale chodzimy 1 lub 2 razy w tygodniu do klubu fitness, na basen albo na korty.
- Robienie zakupów – 20 minut, w weekendy 2 godziny: większe zakupy robimy w hipermarketach, co zajmuje więcej czasu.
- Jedzenie i picie – 30 minut: jemy szybko i niezdrowo – często kupujemy gotowe, kaloryczne dania, które zawierają konserwanty. Pijemy coraz więcej wody mineralnej i soków.
- Telefonowanie i esemesowanie – 40 minut: nie mamy czasu na spotkania, więc dzwonimy lub wysyłamy SMS-y. Coraz bardziej popularne są komórki z funkcją MMS – możliwość robienia zdjęć.
- Jazda do i z pracy – 60 minut: korki, korki, korki...
- Oglądanie telewizji – 2 godziny: oglądamy wiadomości oraz filmy fabularne. Lubiane są także kanały tematyczne.
- Spanie – 6 godzin: optymalne jest 7 – 8 godzin.
- Praca – 10 godzin: oficjalnie pracujemy średnio 8 godzin, jednak praktycznie albo zostajemy dłużej w biurze, albo bierzemy pracę do domu.

10 Proszę posłuchać rozmowy telefonicznej Na pływalni, a następnie odpowiedzieć, czy to prawda (P), czy nieprawda (N).

- Pływalnia „Neptun”, słucham.
- Dzień dobry. Chciałabym się dowiedzieć, czy prowadzą państwo kursy nauki pływania?
- Tak, dla grup dorosłych i dla dzieci.
- Ile razy w tygodniu są zajęcia?
- Dwa razy po półtorej godziny, we wtorki i czwartki.
- Rano czy po południu?
- Rano o siódmej, a wieczorem o dziewiętnastej i o dwudziestej trzydziestej.
- Jaka jest cena za cały kurs?
- Całość to 30 godzin i kosztuje 90 zł.
- Czy można jeszcze teraz się zapisać?
- Oczywiście. Kurs zaczyna się w następny wtorek. Pani nazwisko?
- Krystyna Kownacka.
- Telefon kontaktowy?
- Komórka: zero sześćset trzy – sześćdziesiąt sześć – czterdzieści jeden – czterdzieści trzy. Kiedy muszę zapłacić?
- Przed pierwszymi zajęciami.
- Dziękuję. Do widzenia.
- Do widzenia.

12 Proszę posłuchać wiadomości sportowych, a następnie zaznaczyć, o których drużynach jest mowa.

We wczorajszych meczach sparingowych AS Roma wygrała z Manchesterem United trzy do zera, zaś Sparta Praga zremisowała z Bayernem Monachium dwa do dwóch.

W kraju w rozgrywkach pierwszej ligi Wisła Kraków została mistrzem Polski, wygrywając ze swoim głównym rywalem Legią Warszawa trzy do jednego.

1c

Dyscyplina sportowa	Zawodnik	Zawodniczka	Co robi?
piłka nożna	piłkarz	-----	gra w piłkę nożną
koszykówka	koszykarz	koszykarka	gra w koszykówkę
siatkówka	siatkarz	siatkarka	gra w siatkówkę
pływanie	pływak	pływaczka	pływa
tenis	tenisista	tenisistka	gra w tenisa
narciarstwo	narciarz	narciarka	jeździ na nartach
biegi	biegacz	biegaczka	biega
szachy	szachista	szachistka	gra w szachy
snowboard	snowboardzista	snowboardzistka	jeździ na snowboardzie

3

a) piłka nożna, b) pływanie, c) tenis, d) koszykówka, e) narciarstwo

4a

a) 1, b) 4, c) 2, d) 6, e) 3, f) 5

4b

a) wygrała, b) mistrzem, c) wynik, d) drużyna, e) kibice

7a

4 minuty, 2, 3 / 10 minut / 20 minut, 2 / 30 minut / 40 minut / 60 minut / 2 godziny / 6 godzin / 10 godzin, 8

7f

a) sprzątanie, b) palenie, c) uprawianie, d) uczenie się, e) wejście, f) czytaniu, g) bieganie, h) leżenia, i) mówienie, j) zrobienie

8a

a) sklep sportowy, b) lodowisko, c) centrum SPA, d) park wodny, e) stadion, f) siłownia

9a

a) pływanie, b) 200 m, c) pierwsze miejsce, mistrzyni Europy, d) 186 cm

9b

a) tak, b) początek i koniec, c) złoty, d) Rafał Szukała, e) Ukrainka Jana Kłockowa – nie wiadomo, dlaczego zrezygnowała ze startu; Nathalie Coughlin zachorowała, f) tak

10

a) P, b) N, c) N, d) P, e) P, f) N

12

AS Roma, Manchester United, Sparta Praga, Bayern Monachium, Wisła Kraków, Legia Warszawa

Czy lubisz uczyć się języka polskiego?

Cele i sytuacje komunikacyjne

- zadawanie pytań
- wyrażanie upodobania
- wyrażanie opinii

Słownictwo

- nauka
- kursy, szkolenia
- pamięć

Gramatyka i składnia

- dopełniacz, biernik, narzędnik w funkcji dopełnienia bliższego (po czasownikach *uczyć się, zajmować się, interesować się* itp.)

Rozumienie ze słuchu

- fragment audycji radiowej

Rozumienie tekstów pisanych

- tekst *Jak funkcjonuje pamięć?*
- ogłoszenia z gazety z działu Nauka, Kursy, Szkolenia
- podanie o przyznanie stypendium
- formularz oceny własnych kompetencji językowych

Mówienie

- rozmowa na temat uczenia się
- wybór kursu spośród ofert prasowych i uzasadnienie tego wyboru

Pisanie

- podanie o przyznanie stypendium

Materiały autentyczne

- podanie o przyznanie stypendium
- ogłoszenia o kursach i szkoleniach
- formularz oceny własnych kompetencji językowych

1

Studenci mogą wykonać to ćwiczenie indywidualnie lub w parach.

2

Studenci mogą wykonać to ćwiczenie w parach lub trójkach. Wcześniej należy upewnić się, że rozumieją wszystkie słowa w zaproponowanych pytaniach.

3a

Po wykonaniu ćwiczenia studenci mogą dopisać swoje propozycje do poszczególnych kategorii. Można je sprawdzić na forum klasy, zapisując również na tablicy.

5

Przed wykonaniem ćwiczenia warto zapisać na tablicy wzór zadania, które pomoże studentom wykonać ćwiczenie:

Żeby efektywnie	uczyć się	języka	powinno się + bezokolicznik warto + bezokolicznik należy + bezokolicznik trzeba + bezokolicznik nie wolno zapomnieć o tym, żeby + bezokolicznik nie wolno zapomnieć o + miejscownik
	nauczyć się		

6a

Przed przystąpieniem do ćwiczenia można zapytać studentów o skojarzenia ze słowem *pamięć*, o to, czy wiedzą, jakie są typy pamięci, jak można ćwiczyć pamięć itp.

7b

Przy sprawdzaniu wykonania tego ćwiczenia koniecznie należy wymagać od studentów podania uzasadnienia wyboru takiego, a nie innego kursu. Zadanie można również polecić jako pisemną pracę domową.

8a

Podanie może zostać przeczytane głośno przez lektora. W tym czasie studenci podkreślają w tekście nowe wyrazy, których znaczenie zostanie następnie wyjaśnione.

9

Ćwiczenie to jest w dużej mierze ćwiczeniem powtórkowym. Warto, żeby studenci wykonali je na podstawie materiału z lekcji (głównie na podstawie listu z ćwiczenia 8a).

D

Gra KTO MI POMOŻE, A KOMU JA MOGĘ POMÓC?

- Opis gry
- Jest to typowa gra wykorzystująca lukę informacyjną.
- Celem gry jest wyćwiczenie słownictwa z lekcji.
- Nauczyciel kopiuje i rozcina karteczki, a następnie rozdaje je studentom (sam też może uczestniczyć w grze).
- Studenci zadają sobie wzajemnie pytania i mówią o sobie, szukając w ten sposób osoby, która może im pomóc i osoby, której oni mogą pomóc.
- Wygrywa ta trójka, która odnajdzie się najszybciej.
- Dla utrudnienia można nie mówić, iż w efekcie należy utworzyć trójki. W takiej sytuacji studenci muszą w trakcie gry sami do tego dojść, co sprzyja autentycznej naturalnej komunikacji.
- Nauczyciel pilnuje, by studenci mówili tylko po polsku.
- Trójki prezentują się na forum klasy. Studenci uzasadniają, dlaczego najlepiej do siebie pasują.

Rozwiązanie: 1 – 5 – 9, 2 – 6 – 10, 3 – 7 – 11, 4 – 8 – 12

KTO MI POMOŻE, A KOMU JA MOGĘ POMÓC? (lekcja 18)

<p>1. Wygrałeś / wygrałaś samochód na loterii, ale nie masz prawa jazdy ani pieniędzy, żeby je zrobić.</p> <p>Studiujesz polonistykę, masz świetne wyniki na studiach.</p>	<p>5. Jesteś na piątym roku matematyki i dostałeś / dostałaś roczne stypendium do Polski. Chcesz poprawić swój język, ale nie masz pieniędzy na kurs.</p>	<p>9. Będziesz zdawać maturę z matematyki, ale boisz się, bo jesteś słaby / słaba z tego przedmiotu – potrzebujesz korepetycji.</p> <p>Zdałeś / zdałaś ostatnio bezproblemowo egzamin na prawo jazdy, bo miałeś / miałaś bardzo dobrego nauczyciela.</p>
<p>2. Jesteś informatykiem, Poznałeś / poznałaś ostatnio fantastycznego mężczyznę, który zaproponował / fantastyczną kobietę, która zaproponowała wspólne wyjście na dyskotekę. Problem polega na tym, że nie umiesz dobrze tańczyć.</p>	<p>6. Jesteś nauczycielem / nauczycielką tańca. Pracowałeś / pracowałaś w klubie fitness, ale niestety klub splajtował i straciłeś / straciłaś pracę.</p> <p>Jesteś zestresowany i nie wiesz, jak znaleźć nową pracę.</p>	<p>10. Pracujesz w biurze pracy, zajmujesz się prowadzeniem bezpłatnych szkoleń dla osób bezrobotnych „Jak szukać pracy?”</p> <p>Ostatnio ciągle masz problemy z komputerem, potrzebujesz kogoś, kto Ci pomoże.</p>
<p>3. Studiujesz filologię hiszpańską, masz świetne wyniki na studiach.</p> <p>Chcesz wyjechać na wakacje do Hiszpanii, ale nie masz na to pieniędzy.</p>	<p>7. Jesteś na piątym roku biologii i dostałeś / dostałaś roczne stypendium do Hiszpanii.</p> <p>Chcesz poprawić swój język, ale nie masz pieniędzy na kurs.</p>	<p>11. Będziesz zdawać maturę z biologii, ale boisz się, bo jesteś słaby/ słaba z tego przedmiotu – potrzebujesz korepetycji.</p> <p>Twoi rodzice mają restaurację i szukają studenta / studentki do pracy w kuchni.</p>
<p>4. Pracujesz w sklepie RTV. Poznałeś / poznałaś ostatnio fantastycznego mężczyznę, który zaproponował / fantastyczną kobietę, która zaproponowała wspólny wyjazd na narty. Problem polega na tym, że w ogóle nie umiesz jeździć na nartach.</p>	<p>8. Jesteś instruktorem narciarskim. Wyjeżdżasz z grupą dzieci na kurs nauki jazdy na nartach do Austrii. Słabo mówisz po niemiecku i potrzebujesz prywatnych lekcji niemieckiego.</p>	<p>12. Jesteś lektorem / lektorką języka niemieckiego i chcesz kupić odtwarzacz wideo lub DVD, którego będziesz używać na lekcjach. Niestety, w ogóle nie znasz się na sprzęcie elektronicznym, więc nie wiesz, co wybrać. Potrzebujesz pomocy fachowca.</p>

6a Proszę posłuchać fragmentu audycji radiowej* i uzupełnić tekst.

Jak funkcjonuje pamięć?

– Naszym dzisiejszym gościem jest pan profesor Marian Tarkowski. Panie profesorze, jest pan psychologiem praktykiem, prowadzi pan kursy szybkiego uczenia się i szybkiego czytania. Proszę powiedzieć, jak funkcjonuje pamięć?

– Są dwa typy pamięci. Mamy pamięć krótkotrwałą i trwałą. W pamięci krótkotrwałej magazynujemy informacje tylko na kilka minut. Ale jeśli jakaś informacja jest dla nas ważna, może przejść z pamięci krótkotrwałej do pamięci trwałej. Pamięć trwała magazynuje informacje przez lata. Ważne jest, żeby często powtarzać te informacje.

– **Jak ćwiczyć naszą pamięć?**

– Trzeba uczyć się telefonów i adresów na pamięć. Nie robić listy zakupów, ale na przykład zapamiętać, ile produktów musimy kupić. Można ciągle uczyć się czegoś nowego, na przykład języka obcego, albo chodzić na różne kursy czy szkolenia.

– **Co jest ważne, kiedy musimy się uczyć intensywnie na przykład do egzaminu?**

– Na pewno atmosfera, w której się uczymy. Stres nie jest dobry w procesie uczenia się. Ważny jest też relaks i odpoczynek.

– **Dziękuję bardzo za rozmowę.**

*Na podstawie *Zmagania z pamięcią*, „Focus” 2000, nr 4

Czy już to umieć?

Proszę posłuchać i zaznaczyć: Jak dobrze zna Pan / Pani język polski i jakiś inny język obcy?

Ocena własnych umiejętności*

Czytanie. Rozumiem

- proste zdania na tablicach informacyjnych,
- krótkie i proste teksty: jadłospis, reklamę, ogłoszenie, pocztówkę,
- artykuły prasowe na tematy, które mnie interesują,
- artykuły prasowe na każdy temat,
- instrukcje obsługi,
- książki,
- poezję.

Słuchanie. Rozumiem

- kiedy ludzie mówią wolno i powtarzają informacje,
- kiedy ludzie mówią na temat rodziny, zakupów, podróży, przeszłości i planów,
- kiedy ludzie mówią szybko na tematy, które mnie interesują,
- prognozę pogody,
- audycje radiowe i wiadomości w telewizji,
- piosenki,
- wykłady.

Mówienie. Umiem

- mówić o sobie, o mojej rodzinie, o tym, co lubię robić i gdzie mieszkam,
- zadawać pytania,
- rozmawiać w sytuacjach podróży, np. robić zakupy, rezerwować pokój w hotelu, kupować bilet do kina, na pociąg,

- dyskutować na tematy, które mnie interesują,
- dyskutować na każdy temat,
- precyzyjnie mówić o tym, co myślę.

Pisanie. Umiem

- pisać pozdrowienia z urlopu,
- wypełniać formularze,
- robić listę zakupów,
- pisać krótkie teksty z moją opinią na tematy, które mnie interesują,
- pisać teksty z moją opinią na każdy temat,
- pisać listy oficjalne,
- pisać eseje na tematy specjalistyczne lub literackie.

*Europejski system opisu kształcenia językowego: uczenie się, nauczanie, ocena
Council of Europe, tłum. W. Martyniuk, CODN, Warszawa 2003

3a

co możemy robić: pisać teksty, notować, słuchać

czego: polskiego, matematyki

do czego: do testu

gdzie: na uniwersytecie, w szkole

jak: intensywnie, na pamięć, wolno

4

1. uniwersytecie, 2. kursie, 3. testu, polskiego, 4. pamięć, 5. zapominam, 6. podstawowej

6a

szybkiego, kilka, ważna, lata, pamięć, języka obcego, egzamin, stres, też

6b

1. N (praktykiem), 2. N (są dwa typy pamięci: krótkotrwałą i trwałą), 3. P, 4. P, 5. P

7a

a) fotografii, poezji, b) wychodzić, c) językowe, d) komputerowe, e) kierowców, f) tańca, g) mówisz, h) nauki, i) medytacji

8a

1. kulturoznawstwo, 2. na trzecim, 3. na jeden semestr, 4. lepiej poznać język i kulturę polską, 5. chce zajmować się dyktowaniem projektów związanych z integracją i kulturą polską

9

studiować + biernik, interesować się + narzędnik, znać + biernik, pamiętać + biernik, analizować + biernik, poznawać + biernik, zajmować się + narzędnik, zapamiętywać + biernik, zapominać + biernik / dopełniacz, powtarzać + biernik, radzić + biernik, planować + biernik, uczyć się do + dopełniacz

chodzić na + biernik, mieć pamięć do + dopełniacz, zapisywać się na + biernik, zwracać się z + narzędnik, rozmawiać o + miejscownik

10

1. Na którym ona jest roku? 2. Czego ona się uczy? / Jakiego języka ona się uczy? 3. Na kurs jakiego języka ona chodzi? / Na jaki kurs ona chodzi? 4. Na kurs jakiego języka ona się zapisała? / Na co ona się zapisała? 5. Jaką literaturę Karolina dobrze zna? / Co Karolina dobrze zna? 6. Kogo ona zna? / Ilu Czechów ona zna? 7. Czym ona się interesuje? / Jaką kulturą ona się interesuje? 8. Do czego ona nie ma pamięci? 9. O czym ona lubi rozmawiać? / O jakich filmach ona lubi rozmawiać?

NOTATKI
nauczyciela

lekcja

18

lekcja 19

Wszystkiego najlepszego!

Cele i sytuacje komunikacyjne

- relacjonowanie: tradycje w Polsce i w innych krajach
- składanie życzeń oficjalnych i nieoficjalnych

Słownictwo

- nazwy świąt i tradycji: Wigilia, Boże Narodzenie, Wielkanoc, imieniny, urodziny

Gramatyka i składnia

- struktura życzyć + celownik + dopełniacz

Rozumienie ze słuchu

- opinie na temat tradycji wielkanocnych
- piosenka *Sto lat*

Rozumienie tekstów pisanych

- tekst *Wielkanoc dzisiaj*
- pocztówka świąteczna
- artykuł *100 powodów, dla których warto żyć w Polsce*

Mówienie

- opowiadanie o tradycjach w rodzimym kraju
- składanie życzeń

Pisanie

- kartka z życzeniami

Materiały autentyczne

- kartka z życzeniami
- tradycje polskie
- piosenka *Sto lat*
- artykuł *100 powodów, dla których warto żyć w Polsce*

1b

Obchodzimy święta: Wielkanoc i Boże Narodzenie

Ćwiczenie służy wprowadzeniu i zebraniu słownictwa tematycznego. Więcej materiału leksykalnego na temat świąt znajduje się w ćwiczeniu 1a w zeszyście ćwiczeń.

2a

Ćwiczenie ma na celu doskonalenie umiejętności ogólnego rozumienia tekstu mówionego. Zadaniem studentów jest wysłuchanie wyników ankiety dotyczącej tradycji wielkanocnych, następnie udzielenie na pytania odpowiedzi z ich uzasadnieniem. Kompletne wyniki ankiety znajdują się w ćwiczeniu 2b.

2c

Wielkanoc dzisiaj

Praca w całej grupie lub w mniejszych grupach.

3d

Praca w parach lub mniejszych grupach. Studenci nie muszą zadawać wszystkich podanych pytań, mogą wybrać te najbardziej ich interesujące i poprosić kolegów o odpowiedź.

5b

Praca w małych grupach. Ćwiczenie służy rozwijaniu umiejętności komunikacyjnych oraz utrwaleniu słownictwa tematycznego. Zadanie pozostawia studentom dużą dowolność w tworzeniu nazw oraz zasad nowych świąt. Podane pytania mają charakter pomocniczy.

Czy już to umiesz?

1

Ćwiczenie ma na celu doskonalenie umiejętności ogólnego rozumienia oryginalnego tekstu prasowego – fragmentów z magazynu „Elle”.

2

Jako zadanie domowe można polecić studentom wykonanie ćwiczenia 4g lub 5a.

A

2c

Jeśli studentom obca jest tradycja Wielkanocy, można zapytać o to, jakie inne ważne święto religijne lub państwowe jest obchodzone w ich krajach lub rodzinach.

4e

Jeśli studenci wyrażą ochotę, podczas lekcji mogą chóralnie odśpiewać piosenkę *Sto lat*. Nie należy tłumaczyć struktury gramatycznej trybu rozkazującego, choć warto ogólnie wyjaśnić tekst piosenki.

D

- Warto przynieść na lekcję przedmioty związane z tematem lekcji, np. oryginalne kartki okolicznościowe, pisanki itp.
- Jeśli lekcja przypada w okresie przedświątecznym, można nauczyć studentów tekstu jednej z polskich kolęd.

2a Proszę posłuchać fragmentu ankiety *Wielkanoc dzisiaj*, a następnie odpowiedzieć, o jakim dniu Wielkanocy mówią ankietowane osoby. Proszę uzasadnić swoją odpowiedź.

- Wielkanoc dzisiaj. Jakie tradycje wielkanocne nadal obchodzimy? Poprosiliśmy grupę Polaków, aby opowiedzieli krótko o Wielkanocy w swoich domach.
- Dla mnie wielkanocny Wielki Tydzień zaczyna się od Niedzieli Palmowej, kiedy ludzie idą do kościoła z palmami.
- Denerwują mnie te gruntowne porządki przez cały tydzień. A w Wielką Sobotę rano najmłodsza osoba z rodziny, czyli ja idzie do kościoła z koszykiem.
- W swojej rodzinie obchodzę Wielkanoc tak samo, jak to robiła moja matka, kiedy ja byłam dzieckiem: w Wielką Niedzielę przed śniadaniem dzielimy się jajkiem i składamy sobie życzenia...
- Dla młodszych to pewnie śmigus-dyngus jest najważniejszy. Ale kiedyś to była pełna kultura. Nie to, co teraz...

- 4e Proszę posłuchać piosenki *Sto lat*, a następnie zaśpiewać ją z kolegami / koleżankami.

Sto lat, sto lat, niech żyje, żyje nam
Sto lat, sto lat, niech żyje, żyje nam
Jeszcze raz, jeszcze raz, niech żyje, żyje nam
Niech żyje nam!

lekcja

19

2a

- a) Maciek: Niedziela Palmowa
- b) Kasia: Wielka Sobota
- c) Beata: Wielka Niedziela
- d) Stanisław: Lany Poniedziałek (Śmigus-dyngus)

2b

- a) N; b) P; c) N; d) N; e) N

3a

- 1) Obchodzić święto.
- 2) Ubierać choinkę.
- 3) Dzielić się opłatkiem, jajkiem.
- 4) Wieszać bombki na choince.
- 5) Świecić palmy i koszyk wielkanocny.
- 6) Śpiewać kolędy.
- 7) Zapalać świece.
- 8) Przygotowywać potrawy.
- 9) Oblewać wodą.
- 10) Składać życzenia.

3b

choinkę, zapalamy świece, kolędy, dzielimy, życzenia, potraw

Czy już to umiesz?

1

- a) Język polski, b) Kuchnia polska, c) Długie weekendy, d) Bez dubbingu, e) Piękne dziewczyny, f) Molo w Sopocie, g) Mazury

NOTATKI

nauczyciela

lekcja 20

To jest moja wizytówka.

Cele i sytuacje komunikacyjne

- wygłaszanie krótkiego oficjalnego przemówienia
- prośba o pomoc
- rozwiązywanie problemów z urządzeniami biurowymi

Słownictwo

- słownictwo związane z organizacją przedsiębiorstwa
- nazwy urzędów biurowych
- słownictwo komputerowe

Gramatyka i składnia

- słowa obce w języku polskim

Rozumienie ze słuchu

- przemówienie
- dialog w biurze

Rozumienie tekstów pisanych

- quiz *Czy jesteś gotowy, aby mieć własną firmę?*
- artykuł *Mała płotka czy duży rekin?*
- artykuł *Przedstaw się z klasą*

Mówienie

- dyskusja na temat przedsiębiorstw (konkurencja, wady i zalety różnych typów firm) i kariery
- wygłaszanie przemówienia

Pisanie

- wizytówka
- przemówienie

Materiały autentyczne

- quiz *Czy jesteś gotowy, aby mieć własną firmę?*
- artykuł *Mała płotka czy duży rekin?*
- artykuł *Przedstaw się z klasą*

1a

Ćwiczenie rozpoczynające lekcję: studenci rysują wizytówkę, na której znajdują się elementy najlepiej oddające ich charakter lub mające dla nich szczególne znaczenie. Nauczyciel powinien podać przykład: lekarz może narysować stetoskop, a osoba, której pasją są podróże, np. walizkę.

Następnie nauczyciel zbiera „wizytówki” i pokazuje je na forum klasy, a studenci muszą odgadnąć ich autorów, którzy wyjaśniają, dlaczego narysowali takie symbole.

Pomoc: niewielkie kartki papieru.

2b

Słownictwo zawarte w tabeli oparte jest na internacjonalizmach.

5a

Praca ze słownikiem. Zadaniem studentów jest pogrupowanie słownictwa według podanych kategorii.

Nowe słowa wymagające użycia słownika: *koszty, strata, zysk, siedziba, wicedyrektor*.

5b

Ćwiczenie ma na celu doskonalenie umiejętności szczegółowego rozumienia tekstu mówionego. Zadaniem studentów jest wysłuchanie fragmentu przemówienia i uzupełnienie luk w tekście.

6b

Wygłaszamy przemów

Ćwiczenie służy rozwijaniu umiejętności komunikacyjnych oraz utrwaleniu struktur związanych z wygłaszaniem przemówienia. Zadanie pozostawia studentom dużą dowolność w tworzeniu tekstu przemówienia.

Warto, aby przed wykonaniem ćwiczenia studenci na forum grupy krótko przedyskutowali, jakie problemy, perspektywy, konkurencję, szanse rozwoju może mieć zaprezentowana w ćwiczeniu fabryka.

7a

Bunt masz

Ćwiczenie ma na celu doskonalenie umiejętności rozumienia kontekstowego tekstu mówionego (dialogów sytuacyjnych w miejscu pracy).

Z

Jako zadanie domowe można polecić studentom wykonanie ćwiczenia z części „Czy już to umiesz?” (lektura tekstu prasowego *Przedstaw się z klasą* i pytania sprawdzające rozumienie tekstu).

A

5a

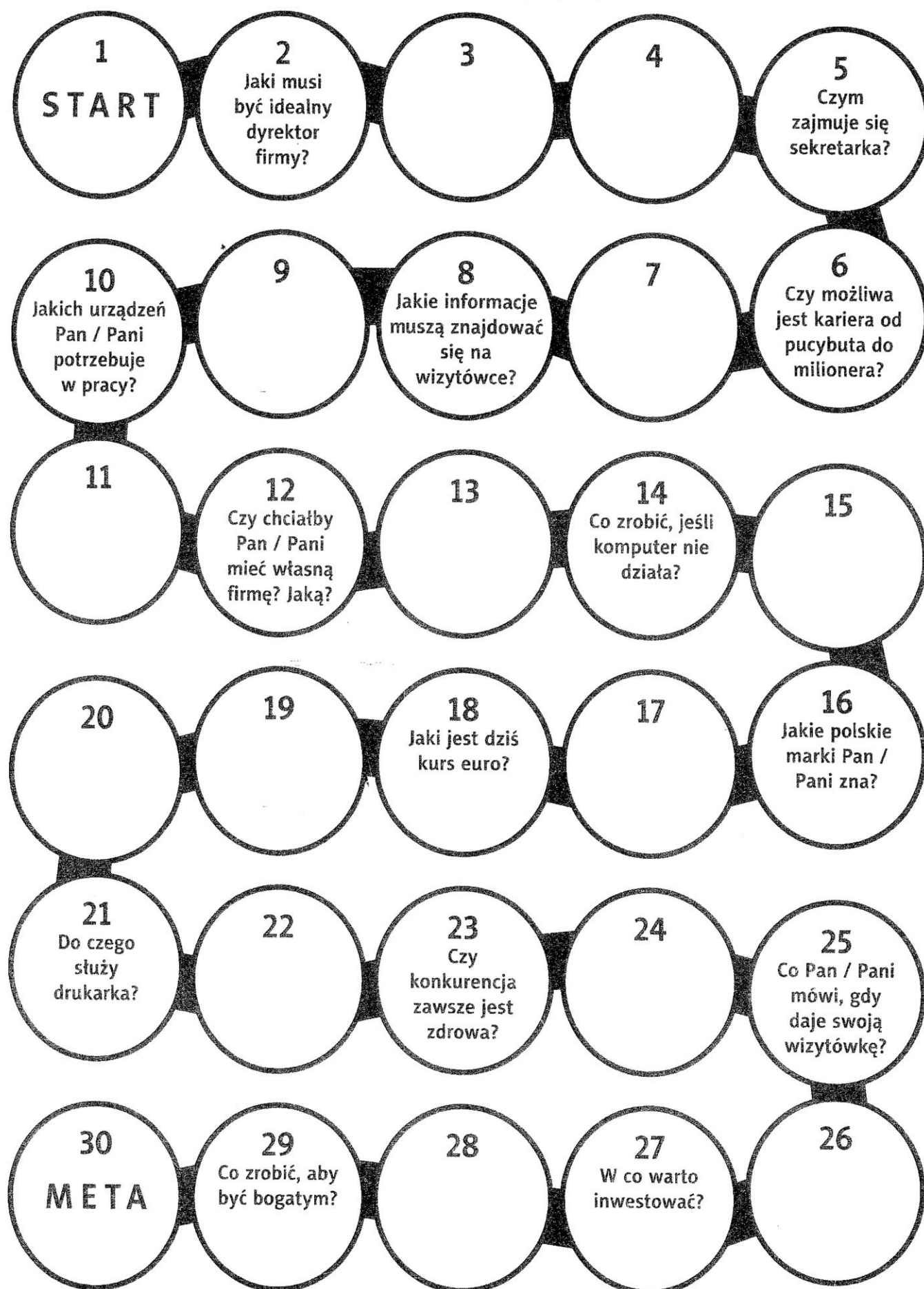
Można zlecić studentom wyszukanie w słowniku po jednym nowym słowie, a następnie wytłumaczenie go reszcie grupy po polsku (przez przykłady, definicje, synonimy, antonimy).

D

Gra PRZEDSIĘBIORSTWO

Opis gry

Praca w parach. Każda para otrzymuje kopię planszy do gry, kostkę oraz 2 pionki. Zadaniem graczy jest poruszanie się po polach planszy zgodnie z liczbą „oczek” na rzuconych kostkach oraz odpowiadanie na podane pytania, jeśli pionek zatrzyma się na polu, na którym są zapisane. Wygrywa zawodnik, który jako pierwszy przekroczy linię mety.

5b Proszę posłuchać nagrania, a następnie uzupełnić brakujące informacje.

Dzień dobry państwu, dzisiaj musimy przedyskutować biznesplan na przyszły rok. Sytuacja z zeszłego roku nie może się powtórzyć – straty były duże. Jeśli tak samo będzie w tym roku, zbankrutujemy. To złe wiadomości. A teraz dobre informacje: otwieramy nowe kanały dystrybucji. Nasze produkty będziemy sprzedawać w szkołach i na uniwersytetach. I od następnego tygodnia będzie z nami pracował nowy menedżer, pani Zyta Koczarska.

7a Proszę posłuchać dialogu, a następnie zaznaczyć, jakie problemy mają pracownicy firmy.

- Pani Doroto, bardzo proszę mi pomóc. Tu nic nie działa.
- A co się stało?
- Nie wiem. Najpierw chciałem się zalogować w Internecie, ale modem nie odpowiadał. Wtedy napisałem jeden dokument, ale potem nie było go w komputerze, gdy chciałem go wydrukować. A potem mysz i kursor też nie działały. Chyba komputer się zawiesił.
- Proszę go zresetować. Może to pomoże.
- A jak to się robi?
- Proszę go wyłączyć i włączyć. I musimy pomyśleć o kursie komputerowym dla pana.

2b

Przykład: nagrywać	dyskietka
dzwonić	telefon
spinać	spinacz
wysłać faks	faks
drukować	drukarka
skanować	skaner
łączyć się z Internetem	modem
pisać	klawiatura

5a

finanse	firma	pracownicy
koszty	biznesplan	wicedyrektor
budżet	siedziba	(zastępca dyrektora)
strata	filia	asystentka
zysk	przedsiębiorstwo	robotnik
kupować	dystrybucja	menedżer
sprzedawać		sekretarka

5b

biznesplan, straty, dystrybucji, sprzedawać, menedżer

7a

Modem nie odpowiada.
Nie mogę zalogować się w Internecie.
Nie mogę znaleźć pliku w komputerze.
Kursor nie działa.
Mysz nie działa.
Komputer się zawiesił.

Gdzie to zrobimy?

- a) W restauracji lub w domu.
- b) Dyrektor firmy lub sam szofer.
- c) W gabinecie prezesa, w sali recepcyjnej lub konferencyjnej.
- d) Gdy chcemy pokazać naszą wysoką pozycję biznesową.

Część A. Poprawność gramatyczna

1. Proszę utworzyć poprawną formę podanych czasowników zgodnie z podanym przykładem. /10 p. (10 x 1 p.)

0. Marta **zna** język hiszpański. (znać)
1. Andrzej książkę. (czytać)
2. Jacek i Karol w Krakowie. (studiować)
3. Anna kawę. (pić)
4. Ona bardzo dobrze po niemiecku. (mówić)
5. Gdzie (ty)? (mieszkać)
6. Czy (wy) sportem? (interesować się)
7. Czy pan z Francji? (być)
8. Barbara pracę domową. (pisać)
9. (my) problem. (mieć)
10. Oni muzykę rockową. (lubić)

2. **Lat czy lata?** proszę wpisać właściwą formę zgodnie z podanym przykładem. /5 p. (5 x 1 p.)

0. Marek ma 25 **lat**.
1. Andrzej ma 23
2. Ona ma 36
3. Wojtek ma 14
4. Mam 60
5. Ten pan ma 52

3. Proszę wybrać właściwą odpowiedź zgodnie z podanym przykładem. /5 p. (5 x 1 p.)

0. On jest a) lekarzem b) lekarz c) lekarką
1. Ona jest a) Angielką b) Anglikiem c) Anglika
2. Oni są a) Niemcami b) Niemcami c) Niemcem
3. One są a) lekarzami b) lekarkami c) lekarki
4. Lubię a) muzykę b) muzyką c) muzyki
5. To jest a) samochód b) samochodem c) samochodu

4. Proszę wybrać właściwą formę przymiotnika zgodnie z podanym przykładem. /5 p. (5 x 1 p.)

0. Marek ma... dom. a) duży b) dużego c) dużym
1. To jest... sklep. a) nowego b) nowy c) nowym
2. Andrzej jest... kolegą. a) dobry b) dobrą c) dobrym
3. Paweł ma... brata. a) wysokiego b) wysoki c) wysoki
4. Interesuję się literaturą... a) polską b) polskiego c) polski
5. Znam literaturę... a) polską b) polskę c) polska

Część B. Rozumienie tekstów

1. Proszę przeczytać tekst i wybrać właściwą odpowiedź zgodnie z podanym przykładem. /10 p. (10 x 1 p.)

To jest pani Magdalena Kownacka. Ona ma 39 lat i jest lekarką. Pracuje w szpitalu. Często musi pracować w weekend. Pani Magdalena ma dużą rodzinę. Ma męża i dwoje dzieci. Ma również brata. Jej brat ma na imię Roman i też jest lekarzem, ale nie pracuje w szpitalu. Ma prywatny gabinet. Mąż pani Magdaleny ma na imię Robert. Pan Robert jest lektorem języka francuskiego i pracuje na uniwersytecie. Państwo Kownacki mają wspólne hobby – bardzo lubią muzykę. Często chodzą razem na koncerty i kupują dużo płyt. Od czasu do czasu chodzą do kina, ale wolą oglądać telewizję.

0. Pani Magdalena nazywa się Kownacka. (P) / N
1. Magdalena często pracuje w sobotę lub niedzielę. P / N
2. Magdalena ma małą rodzinę. P / N
3. Robert ma troje dzieci. P / N
4. Mąż Magdaleny ma na imię Roman. P / N
5. Robert uczy się francuskiego. P / N
6. Brat Magdaleny ma na imię Robert. P / N
7. Magdalena i Robert interesują się muzyką. P / N
8. Oni codziennie chodzą na koncerty. P / N
9. Oni często kupują płyty. P / N
10. Oni chodzą razem do kina. P / N

Część C. Słownictwo i komunikacja

1. Proszę odpowiedzieć na pytania zgodnie z podanym przykładem. /20 p. (10 x 2 p.)

0. Co teraz robisz? *Teraz piszę test.*

1. Jak masz na imię?
2. Jak się nazywasz?
3. Skąd jesteś?
4. Gdzie mieszkasz?
5. Co robisz?
6. Kim jesteś?
7. Kim jesteś z zawodu?
8. Ile masz lat?
9. Co lubisz robić?
10. Dlaczego uczysz się polskiego?

0. jeden *1*
1. czterdzieści sześć
2. sto czterdzieści pięć
3. trzydzieści dziewięć
4. dwaście
5. siedemdziesiąt osiem

3. Proszę ułożyć pytania zgodnie z podanym przykładem..

...../10 p. (10 x 1 p.)

0. Czym się interesujesz?

0. <i>Czym się interesujesz?</i>	interesuję się sportem.
1.?	Dziękuję, dobrze.
2.?	Nazywam się Anna Pawlak.
3.?	To jest długopis.
4.?	To jest moja siostra.
5.?	On interesuje się muzyką i literaturą.
6.?	Marta jest z zawodu dentystką.
7.?	Jestem z Polski.
8.?	Mieszkam w Warszawie na ulicy Kościuszki.
9.?	Nie, nie mówię po niemiecku.
10.?	Ona jest ładna i inteligentna.

4. Proszę napisać antonimy zgodnie z podanym przykładem.

...../5 p. (5 x 1 p.)

0. brzydki – ładny

1. wysoki –
2. szczupły –
3. często –
4. zawsze –
5. dobrze –

5. Proszę uzupełnić tabelkę zgodnie z podanym przykładem.

...../5 p. (5 x 1 p.)

Nr	rodzaj męski	rodzaj żeński
0	nauczyciel	<i>nauczycielka</i>
1	aktor	
2		poetka
3	dziennikarz	
4		bezrobotna
5	mężczyzna	

1. Proszę opisać swoją rodzinę (minimum 15 zdań).

...../20 p.

Część A. Poprawność gramatyczna

1. Umieć, znać czy wiedzieć? Proszę wpisać właściwą formę zgodnie z podanym przykładem.6 p. (6 x 1 p.)

0. *Wiem*, gdzie jest Warszawa.
 1. Ten muzyk bardzo dobrze grać na saksofonie.
 2. Czy ty ile on ma lat?
 3. Czy ona dyrektora Kowalczyka?
 4. (ja) Nie kiedy ona wraca do domu.
 5. (my) Bardzo dobrze Gdańsk. Mieszkamy tutaj 20 lat.
 6. (ja) Nie jeździć na rowerze.

2. Proszę podkreślić poprawną formę dopełniacza zgodnie z podanym przykładem.7 p. (7 x 1 p.)

W SKLEPIE:

- Dzień dobry. Proszę kilo (banana / **bananów**).
 – Niestety, nie ma.
 – A są jabłka?
 – Tak.
 – Proszę kilo (jabłek / jabłki)
 – Czy coś jeszcze?
 – Tak. Butelkę soku (pomarańczowej / pomarańczowego), (mleka / mleko) i wody (mineralna / mineralnej).
 – Co jeszcze?
 – Paczkę (herbaty / herbat), 20 deka (szynki / szynki) i pół kilo kiełbasy (toruńskiej / toruńska). Dziękuję, to wszystko.
 – 29,50 zł.

3. Proszę wpisać poprawną formę dopełniacza zgodnie z podanym przykładem.9 p. (9 x 1 p.)

0. Ja lubię polską kuchnię. Ty nie lubisz *polskiej kuchni*.
 1. Ja lubię czerwoną paprykę. Ty nie lubisz
 2. Ja zawsze kupuję drogie prezenty. Ty nigdy nie kupujesz
 3. Ja lubię oglądać filmy sensacyjne. Ty nie lubisz
 4. Ja chcę mieć czarnego kota. Ty nie chcesz
 5. Ja zawsze mam czas. Ty nigdy nie masz

4. Proszę uzupełnić zdania poprawnymi formami (zaimek).

0. Dlaczego *jej* nie lubisz? (ona)
 1. Katarzyna nie lubi (on)
 2. Idziesz do dziś wieczorem? (oni)
 3. Piotr nie kocha (ona)
 4. Dlaczego nie słuchasz? (ja)
 5. Czy mogę do zadzwonić? (wy)
 6. Naprawdę Marek interesuje się? (ja)
 7. Jurek rozmawiał z o polityce. (ona)
 8. Rozmawiałem z o tym w zeszłym tygodniu. (ty)
 9. Mieszkam z od dwóch tygodni. (oni)
 10. Nie dyskutuj ze! (ja)
 11. Marek lubi swój samochód. Jeździ codziennie do pracy. (on)
 12. To pióro jest bardzo dobre. Lubię pisać. (ono)
 13. Lubię z rozmawiać. (oni)
 14. Często z podróżujesz? (one)
 15. Czasem spotykają się z (my)
 16. Czy rodzice mieszkają z? (wy)

5. Proszę przekształcić zdania zgodnie z podanym przykładem (czas przeszły niedokonany).20 p. (10 x 2 p.)

0. Czytałem książkę. *Czytałem książkę*.
 1. Marek pisze list.
 2. Andrzej idzie do teatru.
 3. Wojtek i Tomek tańczą w klubie tanecznym.
 4. Uczę się języków obcych.
 5. Często jem kolację z przyjaciółmi.
 6. Czy jesteś w szkole?
 7. Wiecie, gdzie jest koncert?
 8. Gdzie one mieszkają?
 9. Jaki oni mają samochód?
 10. Marta chce studiować chemię.

Część B. Rozumienie tekstów

1. Co Tomek robi codziennie? Proszę poukładać podane fragmenty tekstu w logiczną całość.

- Tomek codziennie rano budzi się o siódmej trzydziści.
- potem bierze prysznic, myje zęby i goli się.
- leży jeszcze piętnaście minut w łóżku i wstaje o siódmej czterdziści pięć.
- W pracy pisze e-maile i dzwoni do klientów.
- Nie je śniadania rano – pije tylko kawę, a potem wychodzi do pracy.
- wraca do domu.
- Potem ogląda wiadomości i idzie spać.
- Wychodzi z pracy o siedemnastej, robi zakupy i
- W domu gotuje i je obiad.
- Po obiedzie idzie na spacer.

2. Proszę przeczytać dialog i zaznaczyć prawidłowe odpowiedzi: prawda (P), nieprawda (N).

- Slucham!
 - Cześć, Sylwia!
 - Cześć, Bogdan. Co słychać?
 - Wszystko w porządku. Co robisz w piątek wieczorem?
 - Jeszcze nie mam planów.
 - Może pójdziemy na piwo?
 - Bardzo chętnie. Dokąd?
 - Może do „Salsy”?
 - Dobrze! O której?
 - O ósmej.
 - Świetnie!
 - Cześć.
 - Cześć.
1. Bogdan telefonuje do Sylwii. P / N
2. Sylwia nie ma planów w piątek wieczorem. P / N
3. Bogdan i Sylwia idą na kawę w piątek wieczorem. P / N
4. Oni idą tańczyć salę. P / N
5. Spotykają się o dwudziestej. P / N

...../10 p. (10 x 1 p.)

...../5 p. (5 x 1 p.)

Część C. Słownictwo i komunikacja

1. Proszę podkreślić 10 nazw produktów zgodnie z podanym przykładem.

achscytynabnkinasmojnabkopoakapustawajajkoszynkas
achlebpatriherbataszawziemiakietytklubkurczak

...../5 p. (10 x 0,5 p.)

2. Która godzina? Proszę dopasować do siebie kolumny.

a) 5.30	1) czwarta piętnaście
b) 7.10	2) trzecia trzydzieści pięć
c) 1.40	3) ósma pięćdziesiąt pięć
d) 12.27	4) szósta dwadzieścia
e) 21.30	5) dziesiąta jeden
f) 4.15	6) dwudziesta pierwsza trzydzieści
g) 3.35	7) pierwsza czterdzieści
h) 8.55	8) dwunasta dwadzieścia siedem
i) 6.20	9) siódma dziesięć
j) 10.01	10) piąta trzydzieści

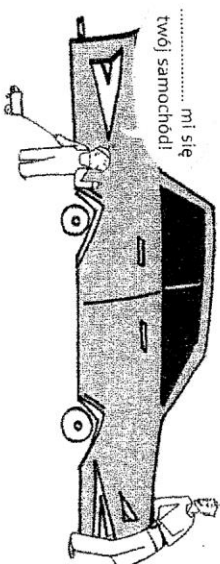
3. Proszę wpisać nazwy miesięcy we właściwych formach.

...../6 p. (6 x 1 p.)

0. Urodziłam się w styczniu. (I)
1. Marek urodził się (VII)
2. Andrzej wyjechał z Krakowa (VIII)
3. przyjechał do Poznania. (III)
4. jest zimno i pada deszcz. (IX)
5. Święta Bożego Narodzenia są (XII)
6. pada śnieg. (II)

...../2 p. (2 x 1 p.)

4. Proszę uzupełnić dialog (komplementy).

..... mi się
twój samochód!

Miło mi to

5. Co można kupić w tych sklepach? Proszę podać po jednej nazwie produktu.

...../4 p. (4 x 1 p.)

- a) w kwaciarni –
- b) w księgarni –
- c) w sklepie spożywczym –
- d) na poczcie –

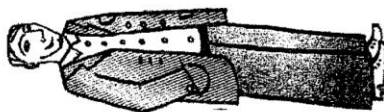
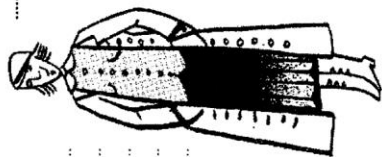

Część D. Pisanie

1. Proszę napisać, co te osoby mają na sobie (po 4 elementy ubioru)?

A.

...../8 p. (2 x 4 p.)

B.

2. Proszę uzupełnić dialog w restauracji.

- Dzień dobry.
- Dzień dobry.?
- Proszę i
- Proszę bardzo.?
- Nie, dziękuję.
- (30 minut)
- Proszę rachunek.
- Proszę, 35 złotych.
- Proszę dla Pana / Pani.

...../5 p. (5 x 1 p.)

Część A. Poprawność gramatyczna

1. Proszę uzupełnić zdania formami w czasie przyszłym zgodnie z podanym przykładem.

...../10 p. (5 x 2 p.)

0. Jutro (ja) *będę się uczyć* angielskiego. (uczyć się)
1. Marta i Anna we wtorek egzamin. (mieć)
2. Kiedy (ty) w Krakowie? (być)
3. Kiedy Anna do mnie zadzwonić? (móc)
4. Czy Marek pracować w wakacje? (musieć)
5. Czy (wy) do nas regularnie? (pisać)

2. Proszę wpisać właściwy przyimek zgodnie z podanym przykładem.

...../15 p. (15 x 1 p.)

0. W sobotę jedziemy *do* Zakopanego.
1. W zeszłym roku byliśmy górach.
2. Anna była w niedzielę rodziców obiedzie.
3. Wąszawa leży Wisłą.
4. Marek był wczoraj fryzjera.
5. W lipcu jedziemy Włoch.
6. Idziesz ze mną kawę?
7. Na urlop jadę morze.
8. Znaczkę kupujemy pocztę.
9. Lampa wisi stołem.
10. drzwi jest okno.
11. Kwiaty stoją stole.
12. Śpiemy sypialni.
13. ścianie stoi sofa.
14. ścianie wiszą zdjęcia.

3. Proszę wybrać właściwą formę zgodnie z podanym przykładem.

...../10 p. (10 x 1 p.)

0. Mieszkam w a) dom b) domu c) domem
1. Zrobiłam zakupy w a) sklepie b) sklepu c) sklep
2. Aktorzy pracują w a) teatru b) teatrze c) teatrem
3. Edyta pracuje w a) bibliotece b) bibliotece c) biblioteka
4. W galerii są a) obrazie b) obrazu c) obrazach
5. Andreas mieszka w a) Niemczech b) Niemiec c) Niemiec
6. Kraków jest na... Polski. a) południe b) południa c) południa
7. Kim są te...? a) kobiety b) kobiety c) kobiety
8. W pokoju stoją dwa a) fotele b) foteli c) fotela
9. Kupiliśmy trzy a) stoły b) stołów c) stołach
10. W pokoju mam dwa a) stoliki b) stół c) stolik

..... A gdzie jest stacja metra?

..... Do widzenia.

..... Najlepiej metrem M1, a potem tramwajem numer 15.

0 Przypuszczam panią, jak dojechać do kina „Filmowiec”?

..... Dziękuję pani bardzo.

..... Niestety, ja nie wiem. Ale może ta pani wie.

..... 200 metrów stąd. Za tym parkingiem.

..... Aha, to niedaleko, a wie pani, gdzie mogę kupić bilety?

..... Przypuszczam panią, jak dojechać do kina „Filmowiec”?

..... Nie ma za co.

..... W kiosku albo w automacie.

2. Proszę przeczytać ofertę biura turystycznego i wybrać poprawną odpowiedź zgodnie z podanym przykładem.

...../5 p. (5 x 1 p.)

Zakopane
Zapraszamy
i zimą

Biuro podróży **TUTOR**, www.tutor.pl

Zapraszamy Państwa w Turystę na Państwa:
czyste powietrze i gwarantowany wypoczynek

zakwaterowanie w pensjonacie

akceptujemy zwierzęta

codziennie wycieczki w góry z przewodnikiem

weekendowe wycieczki na Słowację

łatwość możliwości wypożyczenia roweru

zimne kąpiele narciarskie dla dzieci i dorosłych

0. Do Zakopanego można przyjechać w lecie i w zimie.

P / N

1. Goście mogą nocować w hotelu.

P / N

2. Goście mogą przyjechać z psem.

P / N

3. Codziennie można chodzić po górach.

P / N

4. Rower można wypożyczyć tylko w lecie.

P / N

5. Kursy narciarskie są tylko w zimie i tylko dla dzieci.

P / N

Część D. Pisanie

1.1. Proszę napisać ogłoszenie do gazety do działu Nieruchomości (minimum 15 słów).

...../10 p.

L: Dzień dobry,?

L: Dzień dobry,?

P.: Nie wiem, ale źle się czuję.

2

P: Tak. 38.5. I mam też i kaszel.

I.: Proszę się rozebrać.

(no chili)

L: Tak, to infekcja gardła. Proszę w łóżku tydzień, pić mleko z miodem i gorącą herbatę. Proszę, tu są Apteka jest niedaleko na tej ulicy.

P: Dziękuję. Do widzenia.

...../5 p. (5 x 1 p.)

1. Pada śnieg.

2. Pada deszcz:

3. Wiele wiatr.

4. Świeci słońce.

5. Test burza

...../10 p. (10 x 1 p.)

0. W pokoju dziennym jest telewizor.

1. W sprawie jest i sz.....

2. W garażu stoi s..... i r.....

3. W łazience jest p..... albo w..... jest też u.....

4 W iadani jest s..... ik.....

z. W jadłowni jest
 5 W kuchni jest }

...../5 p. (5 x 1 p.)

Bogdan: Dzień dobry. Proszę dwa *bilety* do Krakowa.

Kasjerka: Jak! – pośpieszny czy ekspres?

B: Ekspres.

K: Która..... Pierwsza czy druga?

B. Druga

K: Przecież dla
E: Drugi;
czy nie są jeszcze?

N. Półeczka dla cz. nieparzystej.
R. Dla nielajacuch Proszę o przy oknie

B. Dia preparationu. i rozlę 0

V. Bilat.

K: Bilety czy ulgowe:
P: I jeszcze pytanie Ciekawie są zminiaturka?

B: Olgowe proszę. Czy ulewy są z murejskow

K: Tak, oczywiście. Pracę pan też złożył.

Część A. Poprawność gramatyczna

1. Proszę uzupełnić tabelę, podając odpowiedni bezokolicznik formy niedokonane / dokonane. /10 p. (10 x 1 p.)
0. robić	zrobić	3. brać	
1. pisać		4.	kupić
2.	powiedzieć	5. czytać	

- b) Proszę podkreślić poprawną formę.
1. Wczoraj od 12.00 do 17.00 (uczyłem się, nauczyłem się) języka polskiego.
2. Nagle (dzwonił, zadzwonił) telefon.
3. Wczoraj wieczorem długo (oglądał się, obejrzał się) telewizję.
4. Nareszcie (wracałaś, wróciłaś) do domu.
5. O której godzinie dzisiaj (wstawiałeś, wstałeś)?
2. Proszę wpisać odpowiedni przyimek (w, na, do, z). /10 p. (10 x 1 p.)

0. Mammy test w piętek.
1. Nie lubię uczyć się tekstów pamięć.
2. Lubimy pracować grupie.
3. Chodzę intensywny kurs polskiego.
4. Nie umiem odpowiedzieć to pytanie.
5. Nie mam pamięci dat.
6. Marek chciałby zapisać się kurs komputerowy.
7. Muszę przygotować się egzaminu.
8. czego masz egzamin?
9. Dyskusję tobą ten temat nie mają sensu.
3. Proszę podkreślić poprawną formę (zaimek). /5 p. (5 x 1 p.)

0. Kasia wyszła za mąż? Życzę jej / ona wszystkiego najlepszego!
1. Życzę ci / tobie wszystkiego najlepszego!
2. Życzę wy / wam dużo szczęścia!
3. Życzę Pan / Panu wielu sukcesów!
4. Życzynny Państwu / Państwu wesołych świąt!
5. Życzynny Pani / Panią powrotu do zdrowia!

4. Proszę przeczytać plan wycieczki po Krakowie i wykonać zadanie zgodnie z podanym przykładem (trzechowiki odczasownikowe). /5 p. (5 x 1 p.)

0. spotkać się z Kasią na Rynku	spotkanie z Kasią na Rynku
1. zwiedzić kościół Mariacki i Wawel	
2. spacerować po Starym Mieście	
3. zjeść obiad w tradycyjnej polskiej restauracji	
4. zrobić zakupy	
5. wysłać kartki znajomym	

1. Proszę przeczytać podanie i uzupełnić je podanymi słowami: /10 p. (10 x 1 p.)
- przyszłość, zwracam, szanowni, uprzejmą, wyrazami, zajmować, możliwość, prośbę, szacunek, bardzo

..... Państwo,

..... się z o przyznanie mi stypendium naukowego. Jestem studentem czwartego roku filozofii.

W przyszłym roku chciałbym przejechać na rok do Polski, żeby lepiej poznać język i kulturę polską. Uczę się języka polskiego od dwóch lat, ale wiem, że lepiej poznać kraj i ludzi, kiedy będę mieszkać w Polsce.

W chciałbym się koordynowaniem projektów związanych z kulturą polską. Dlatego nauki języka polskiego, a także studiowania w Polsce, jest dla mnie ważna.

Z

Nicolai Hugo

2. Proszę poukładać podane fragmenty przemówienia w logicznej kolejności. /10 p. (10 x 1 p.)
- 0 Proszę o uwagę!
- Szanowni Państwo,
- perspektyw rozwoju naszej firmy.
- witam Państwa na dzisiejszej konferencji na temat
- jak to zrobić. Dziękuję za uwagę.
- eksporterów artykułów biurowych.
- W przyszłym roku planujemy
- jak Państwo wiedzą, w obecnej sytuacji nasze
- Mam nadzieję, że razem z Państwem zastanowimy się
- przedsiębiorstwo jest jednym z największych w Polsce
- być pierwsi na rynku.

Część C. Słownictwo i komunikacja

1. Proszę dopasować słowa do definicji.

- Osoba, która gra w szachy.
- Kobieta, która pływa.
- Osoba, która gra w piłkę.
- Dyscyplina sportowa – jazda konna.
- Dyscyplina sportowa – gra w nią koszykarz.
- Osoba, która ogląda mecz.
- Rezultat gry.
- Być najlepszym.
- Biega 42 km.
- Grupa.

...../5 p. (5 x 1 p.)

4. Proszę napisać, co należy zrobić w podanych sytuacjach.

0. – Mój komputer nie działa!
– Musisz go zresetować.
1. Chce Pan / Pani mieć dokument z komputera na papierze.
2. Chce Pan / Pani wysłać e-mail.
3. Mam balagan w dokumentach.
4. Chce się Pan / Pani umówić przez telefon na spotkanie z panem X.
5. Chce Pan / Pani mieć w komputerze fotografie ze swoich wakacji.

...../5 p. (5 x 1 p.)

2. Proszę podać krótkie definicje lub opisy podanych poniżej nazw świąt.

- Boże Narodzenie:
- Wielkanoc
- Imieniny
- Urodziny
- Nowy Rok

...../10 p. (5 x 2 p.)

5. Proszę uzupełnić historię życia Tomasza odpowiednimi czasownikami.

Tomasz u..... się w 1945 roku w Poznaniu. Tam ch..... do szkoły podstawowej i do liceum. Na Uniwersytecie Poznańskim s..... informację. Na studiach p..... dziewczynę, miała na imię Anna. Najpierw z nią chodził, a potem się z nią o..... W roku 1968 jego żona s..... się dziecka – u..... córkę. Anna p..... w biurze, a Tomasz miał własną firmę. W 1988 roku Tomasz nagle z..... i musiał pójść do szpitala. Niestety, nie wyzdrowiał – z..... w 1989 roku.

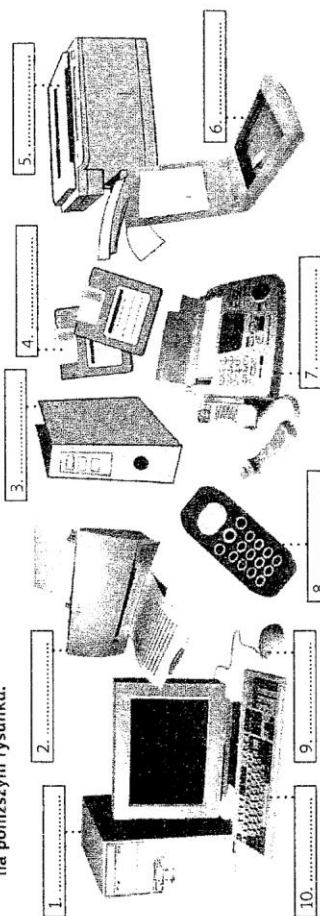
...../10 p. (10 x 1 p.)

Część D. Pisanie

1. Proszę napisać do kolegi / koleżanki z Polski krótką kartkę z okazji imienin.

...../5 p. (5 x 1 p.)

3. Proszę podpisać przedmioty i urządzenia biurowe znajdujące się na poniższym rysunku.

...../10 p. (10 x 1 p.)

Test nr 1

Część A:

1. czyta, 2. studiują, 3. pije, 4. mówi, 5. mieszkasz, 6. interesujecie się, 7. jest, 8. pisze, 9. mamy, 10. lubią
1. lata, 2. lat, 3. lat, 4. lat, 5. lata
1. a, 2. b, 3. b, 4. a, 5. a
1. b, 2. c, 3. a, 4. a, 5. a

Część B:

1. P, 2. N, 3. N, 4. N, 5. N, 6. N, 7. P, 8. N, 9. P, 10. P

Część C:

1. 46, 2. 145, 3. 39, 4. 12, 5. 78
1. Jak się masz? 2. Jak się nazywasz? / Jak się pani nazywa?
3. Co to jest? 4. Kto to jest? 5. Czym on się interesuje? 6.
Kim jest Marta z zawodu? / Co robi Marta? 7. Skąd jesteś? /
Skąd Pan / Pani jest? 8. Gdzie mieszkasz? / Gdzie Pan / Pani
mieszka? 9. Czy mówisz po niemiecku? / Czy mówi Pan /
Pani po niemiecku? / Czy znasz niemiecki? / Czy zna Pan /
Pani niemiecki? 10. Jaka ona jest?
1. niski, 2. gruby, 3. rzadko, 4. nigdy nie, 5. źle
1. aktorka, 2. poeta, 3. dziennikarka, 4. bezrobotny, 5. kobieta

Test nr 2

Część A:

1. umie, 2. wiesz, 3. zna, 4. wiem, 5. znamy, 6. umiem
- jabłek, pomarańczowego, mleka, mineralnej, herbaty, szynki,
toruńskiej
1. czerwonej papryki, 2. drogich prezentów, 3. filmów sensa-
cyjnych, 4. czarnego kota, 5. czasu
1. go, 2. nich, 3. jej, 4. mnie, 5. was, 6. mną, 7. nią, 8. tobą,
9. nim, 10. mną, 11. nim, 12. nim, 13. nimi, 14. nimi,
15. nami, 16. wami
1. Marek **pisał** list.
2. Andrzej **szedł** do teatru.
3. Wojtek i Tomek **tańczyli** w klubie tanecznym.
4. **Uczyłem/-łam** się języków obcych.
5. Często **jadłem/-łam** kolację z przyjaciółmi.
6. Czy **byłeś/-łaś** w szkole?
7. **Wiedzieliście/ wiedziałyście**, gdzie jest / był koncert?
8. Gdzie one **mieszkały**?
9. Jaki oni **mieli** samochód?
10. Marta **chciała** studiować chemię.

Część B:

1. Tomek codziennie rano budzi się o siódmej trzydzieści
3. potem bierze prysznic, myje zęby i goli się.
2. leży jeszcze piętnaście minut w łóżku i wstaje o siód-
m czterdzieści pięć,
5. W pracy pisze e-maile i dzwoni do klientów.
4. Nie je śniadania rano – pije tylko kawę, a potem wych-
dzi do pracy.
7. wraca do domu.
10. Potem ogląda wiadomości i idzie spać.
6. Wychodzi z pracy o siedemnastej, robi zakupy i
8. W domu gotuje i je obiad.
9. Po obiedzie idzie na spacer.
1. P, 2. P, 3. N, 4. N, 5. P

Część C:

1. acb scytryna bnki masłomno jabłko pokoa kapusta awt jajk
szynka sach lebi par herbat asz aw ziemni aki frytki lub kurcza
- a) 10, b) 9, c) 7, d) 8, e) 6, f) 1, g) 2, h) 3, i) 4, j) 5
1. w lipcu, 2. w sierpniu, 3. w marcu, 4. we wrześniu,
5. w grudniu, 6) w lutym
4. Podoba, słyszeć

Część D:

- Przykładowe odpowiedzi:
A. Ta kobieta ma na sobie spódnicę, bluzkę, buty i płaszcz
B. Ten mężczyzna ma na sobie spodnie, koszulę, maryn-
i buty.

Test nr 3

Część A:

1. będą mieć / będą miały, 2. będziesz, 3. będzie mogła
4. będzie musiał, 5. będziecie pisać / będziecie pisali / p
1. w, 2. u, na, 3. nad, 4. u, 5. do, 6. na, 7. nad, 8. na, 9. nad,
10. naprzeciwko / naprzeciw / koło / obok, 11. na, 12. w
13. przy, 14. na
1. a, 2. b, 3. b, 4. b, 5. b, 6. b, 7. c, 8. a, 9. b, 10. a

Część B:

- 4 – 10 – 3 – 0 – 8 – 1 – 5 – 6 – 2 – 9 – 7
1. N, 2. P, 3. P, 4. P, 5. N

Część C:

1. rys. 4, 2. rys. 2, 3. rys. 5, 4. rys. 3, 5. rys. 1
1. łóżko, szafa, 2. samochód, rower, 3. prysznic, wanna, u-
walka, 4. stół, krzesła, 5. lodówka
4. pociąg, klasa, palących, miejsce, normalne / zwykłe

Test nr 4

Część A:

1. a) 1. napisać, 2. mówić, 3. wziąć, 4. kupować, 5. przeczytać
b) 1. rozmawiamy, 2. zadzwonił, 3. oglądaliśmy, 4. wróciłaś, 5. wstałeś
2. 1. na, 2. w, 3. na, 4. na, 5. do, 6. na, 7. do, 8. z, 9. z, na
3. 1. ci, 2. wam, 3. Panu, 4. Państwu, 5. Pani
4. 1. zwiedzanie kościoła Mariackiego i Wawelu
2. spacer / spacerowanie po Starym Mieście
3. zjedzenie obiadu w tradycyjnej polskiej restauracji
4. zrobienie zakupów
5. wysłanie kartek znajomym

Część B:

1. Szanowni, zwracam, uprzejmą prośbą, przyszłości, zajmować, możliwość, bardzo, wyrazami szacunku
2. 1. Szanowni Państwo,
3. perspektyw rozwoju naszej firmy.
2. witam Państwa na dzisiejszej konferencji na temat
10. jak to zrobić. Dziękuję za uwagę.
6. eksporterów artykułów biurowych.
7. W przyszłym roku planujemy
4. Jak Państwo wiedzą, w obecnej sytuacji nasze
9. Mam nadzieję, że razem z Państwem zastanowimy się
5. przedsiębiorstwo jest jednym z największych w Polsce
8. być pierwsi na rynku.

Część C:

1. a) 10, b) 1, c) 8, d) 5, e) 7, f) 6, g) 9, h) 4, i) 3, j) 2
3. 1. komputer, 2. drukarka, 3. segregator, 4. dyskietki, 5. ksero, 6. skaner, 7. faks, 8. telefon, 9. myszka, 10. klawiatura
5. urodził się, chodził, studiował, poznał, ożenił, spodziewała, urodziła, pracowała, zachorował, zmarł

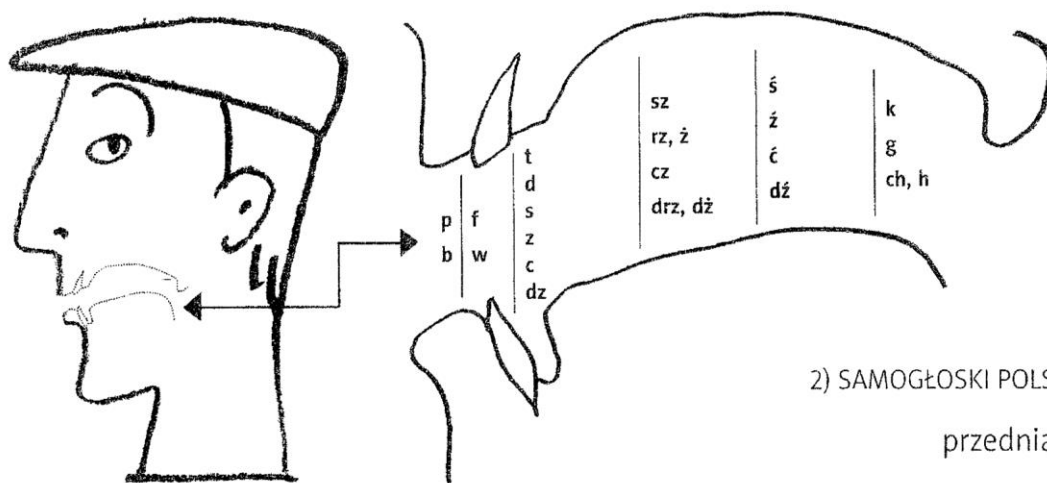
WYMOWA POLSKA – ĆWICZENIA

Zaproponowane poniżej ćwiczenia wymowy można realizować w ramach kolejnych lekcji lub też wykorzystywać je na odrębnych zajęciach związanych z polską fonetyką. Lektor może przeprowadzać je dość dowolnie, choć ułożone są tak, że stopień ich trudności narasta. Poniżej jeden ze sposobów ich realizacji:

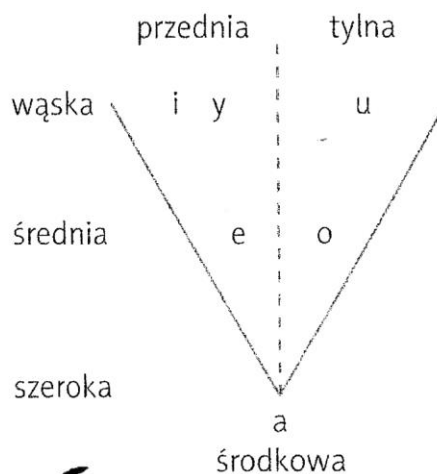
1. Nauczyciel kopiuje dane ćwiczenie, ale nie od razu rozdaje je studentom.
2. Nauczyciel czyta najpierw poszczególne wyrazy z kolumny po lewej stronie, a studenci chóralnie je powtarzają.
3. Potem lektor czyta kolejne słowa z prawej kolumny, studenci znów je powtarzają.
4. Ważne, by tak długo powtarzać dane słowo, aż studenci osiągną właściwą wymowę. W przypadku trudniejszych słów warto poprosić każdego studenta o ich powtórzenie, tak by uzyskać pewność, że wymowa jest właściwa.
5. Kolejnym etapem jest czytanie słów parami, studenci powtarzają je również parami. Warto zwrócić wcześniej uwagę, iż w parze mamy do czynienia z różnymi głoskami i zasygnalizować studentom, żeby spróbowali zapamiętać słuchowo tę różnicę.
6. Ćwiczenie wymowy można albo przerwać na tym etapie (wtedy nie trzeba go kopiować w ogóle), albo kontynuować je, rozdając kopie studentom.
7. Studenci czytają teraz wyrazy – zawsze parami.

Zaproponowany powyżej sposób realizacji ćwiczenia ma tę dobrą stronę, że studenci nie są „ograniczeni” przez ortografię, ale najpierw (tak jak w pierwszym języku) przyswajają wymowę, a dopiero potem pisownię poszczególnych słów. Bardziej dociekliwi studenci mogą pytać o znaczenie poszczególnych słów, warto wówczas zwrócić uwagę, iż celem tego zadania jest wyćwiczenie wymowy, a nie poznawanie słownictwa. Można jednak zwrócić uwagę na słowa, które studenci już znają. Zwykle takie wyjaśnienie celu zadania wystarcza. Bardziej wnikliwym można zaproponować indywidualną konsultację po zajęciach lub pracę ze słownikiem w celu znalezienia znaczeń wyrazów.

1) SPÓŁGŁOSKI POLSKIE – miejsce artykulacji¹

2) SAMOGŁOSKI POLSKIE – miejsce artykulacji²

¹ Dokładne omówienie artykulacji spółgłosek polskich znajduje się w podręczniku do gramatyki *Polnisch Entdecken* Liliany Madelskiej z serii HURRA!!! (a także w: *Discovering Polish* Liliany Madelskiej i Geoffrey'a Schwartza i *Odkrywamy język polski* Liliany Madelskiej i Małgorzaty Warchoł-Schlottman).

² Trójkąt samogłoskowy Hellwaga zmodyfikowany przez Tytusa Benniego, cyt. za: *Nauka o języku dla polonistów*, red. S. Dubisz, Warszawa 1998, s. 110.

1. SAMOGŁOSKI

e	y
pech	pych
bek	byk
lek	tyk
mech	mych
pecha	pycha
meta	myta
krecha	Krycha
decha	dycha
kreta	kryta
młotek	motyk
teraz	ty raz
pleń	plyń
wejść	wyjąć
weszła	wyszła
przeszły	przyszły
krzewy	krzywy
wezbrać	wybrać
te	ty
sen	syn
me	my
prze	przy
ładne	ładny
małe	mały
miłe	miły
dobrze	dobry

2. SAMOGŁOSKI

i	y
bić	być
lik	tyk
bzik	bzyk
miki	myki
pik	pyk
miś	mysz
fika	Wyka
biłam	byłam
mina	my na
wino	wy no
grubi	gruby
wisi	wysil
mi je	myje
wije	wyje
biły	były
bili	byli
wolni	wolny
pisk	pysk
miła	myła
mitem	mytem
mi	my
ładni	ładny
nosi	nosy
Włosi	włosy

3. SAMOGŁOSKI

e	y	i
lek	tyk	lik
met	myt	mit
me	my	mi
grube	gruby	grubi
lube	luby	lubi
nowe	nowy	nowi
ładne	ładny	ładni
miłe	miły	mili
smutne	smutny	smutni
znane	znany	znani

4. SAMOGŁOSKI

e, y, i
U kreta ukryto dobry krzew.
Miła myła włosy i nosy.
ładny wisi, wolny i gruby.
Włosi byli wolni.
Miła Krycha wyje, weszła pechowo.
Teraz ty wypienisz krzewy.
Rzeka wezbrała i wyszła z koryta.
Miłe myły mile dobre dechy.
Meta – myto było mitem – pycha.
Mina, pisk, wyje pysk.
Mycha i my – pech nie pycha.
Byk w bek – lek sen i syn.
Bzyk, miś i myszka miki fika, bo ma bzika.

5. SAMOGŁOSKI

ę	ą
męża	mąż
węża	wąż
kęsa	kąsa
rzęsa	Rząska
wzięta	wziął
zgięta	zgiął
zapięta	zapiął
ręka	rąk
męka	mąka
okręgi	okrągły
zdjęć	zdjąć
pięć	upiąć
będzie	bądz

6. SPÓŁGŁOSKI

p	b
dopić	dobić
ropa	robak
kupa	Kuba
papa	baba
papka	babka
półka	butka

t	d
rata	rada
wata	wada
kotem	kodem
lotem	lodem
ta	da
to	do

k	g
roku	rogu
boku	Bogu
kura	góra
kra	gra
każę	gażę
koni	goni

7. SPÓŁGŁOSKI

poddany	podany
panna	pana
ranna	rana
wanna	vana
winny	winy
lenny	Leny
cenny	ceny
Kossak	kosa
lekki	leki
zza	za
w wodzie	wodzie

Anna, wanna, ranna, lenny,
cenny, poddany, oddany,
wonny, słynny, konno, rynna,
promienny, eleganccy,
szarmanccy, ludzcy, Kossak,
hossa, bessa, hobby,
mobbing, z solą, z serem,
z sokiem, z Sycylii, z ziemi,
z zimna, w Warszawie,
w Wiedniu, w wodzie

8. SPÓŁGŁOSKI

s	z
kosa	koza
fosa	wozy
masa	mazak
kasa	kazał
rasę	razem
strata	zdrada
sama	zamek

kraksa, rosa, masa, kasa, kos-
włosy, fosa, sala, sam, sod,
sobota, sygnał, sól, nos
gazeta, zupa, baza, faza, złoto
zamek, wezwał, wyzwał, maz-
waza, koza, wozy
sezon, skazał, zastąpił, zes-
zespolił

9. SPÓŁGŁOSKI

ś / si	ź / zi
misia	mizia
Kasia	Kazia
Basię	bazie
siarka	ziarka
Kasi	Kazi
gasi	gazik
wnosi	wozi

Basia, pieśń, huśtawka,
waśń, siano, środa, siwy,
siny, śruba, siedem, siła,
silny, toś, coś, ktoś

późno, Kazik, groźba,
mroźny, ziolo, źle, źrebak,
ziarno, zielony, zimny

10. SPÓŁGŁOSKI

sz	ź / rz
dusza	duża
rusza	róża
kusza	kurza
uszyć	użyć
proszki	prążki
dowieszać	dowierzać
wieszak	zwierzak
szyć	żyć
szal	żał
szabla	żaba

reszta, szkoła, szal, szabla,
szachy, szampan, szansa,
szary, szosa, przepraszam,
trzy, trzydzieści, trzysta, wasz

może, żaba, duży, Rzym,
rzeka, żabot, żaluzja,
żandarm, żongler, ważny

rzeszoto

11. SPÓŁGŁOSKI

c	dz
karcą	gardzą
pracę	Pradze
noce	nodze
wiecy	wiedzy

nocą, mocą, kłóćę, co, cen-
centrala, cenzor, car, cał, cy
Cygan, cywil, całuję, moc,

wardze, gardzę, chodzę, wiedz
jedzą, widzę, na nodze, w W
bardzo, dzban, dzwonek, d

12. SPÓŁGŁOSKI

ć / ci dź / dzi

bucik	budzik
buciki	budziki
macie	Madzię
wacie	wadzie
racie	radzie
ciało	działo
cicho	dziko
sieci	siedzi

ciocia, ćma, ciastko, ciemny,
cienki, ciepło, cisza, cierpliwy,
sieci, nić, ćwiczyć, czytać

Tadzik, działo, dzik, dzisiaj,
dziadek, dziecko, dzień,
dźwigać, podzielić, dźwięk,
dźwig, goździk, siedzi

13. SPÓŁGŁOSKI

cz dż

czemu	dżemu
-------	-------

paczka, kaczka, poczta,
koczek, pokraczny, czekolada,
Czech, czy, czoło, czas, mecz,
cza cza, czuję, czasem,
czosnek, czapa, spinacz

dżem, dżudo, dżentelmen,
dżinsy, dżungla, dżuma,
dżokej, dżin

14. SPÓŁGŁOSKI

s sz

kasa	kasza
kosa	kosza
most	maszt
historia	Hiszpania
rosa	roszarda
rustykalny	rusztowanie
wysoki	wyższy
niski	niższy
klasa	klasztór
sala	szala
sos	szos
skandal	szkoda
was	wasz
nas	nasz
mas	masz
mus	muszę
Wars	Warszawa
rys	ryż

15. SPÓŁGŁOSKI

ś / si sz

Kasia	kasza
Basia	basza
prosię	proszę
siał	szął
siata	szata
sito	szyto
sik	szyk
sina	szyna
siłta	szyłta
sierota	szeroka
sierść	sześć
siak	krzak
musi	muszy
psi	przy
kusi	kuszy
mysi	myszy
nasi	nasz
wasi	wasz
koś	kosz
noś	nosz
kochaś	kochasz
wieś	wiesz
miś	mysz

16. SPÓŁGŁOSKI

c cz

praca	pracza
kaca	kacza
koce	koczek
maca	macza
mocy	moczy
taca	otacza
cacy	cza-czy
car	czar
cara	czara
cech	Czech
moc	mocz

17. SPÓŁGŁOSKI

ć / ci cz

bicie	bicze
badacie	badacze
znacie	znaczek
Maciek	maczek
życie	życzę
rycie	ryczę
warci	warczy
korci	Korczak
leci	leczy
mąci	męczy
ci	czy
cicha	czyha
ciapa	czapa
zmyć	smycz
mieć	miecz
leć	lecz
żyć	życz
badać	badacz
płać	płacz
wołać	wołacz
otwierać	otwieracz
zamiatąć	zamiatacz
porywać	porywacz
odsyłać	odsyłacz

18. SPÓŁGŁOSKI

ś, sz, ć, cz

Prosię męczy misia.
Zmęczona mysz nosi czapę.
Sina sierść męczy.
Badacie wasz krzak.
Ciapa leci, czasem leczy.
Płać lub bicze.
Sierota szyła sidła na szczygła.
Kochasz kochasia.
Nie życz bicia ani bicza.
Kasia siała kaszę.
Noś na noszach ciało porywacza.
Mysia sierść osiadła na szynach.
Wiesz, tę wieś badacie.

19. SPÓŁGŁOSKI

ść

wsiąć, usiąść, ściągnąć, mościć, mścić,
maść, waść, wieść, wyścig, wyjść, wejść,
nająć, ścigać, ściubić, liść, szeleścić,
przyjemność, ścierać, ściek, ścierpnąć,
ścieżka, ścinać, ściereczka, ścisk, ściszyć

20. SPÓŁGŁOSKI

szcz

szczupły, szczur, szczurzy, szczeka, szczudła,
szczyt, Szczytno, szczery, szczery, namaszczony,
zmarszczony, morszczuk, szczaw, szczawik,
szczypawka, wyszczerzyć, wrzeszczeć, Bieszczady,
błyszczący, chrząszcz, szczupak, szczenie, Szczecin,
szczerłość, szczęśliwy, szczęście

21. SPÓŁGŁOSKI

ść, szcz

Szczyt szczęścia usiąść na ścieżce i ściągnąć
szczudła.
Szczery szczur wrzeszczał w ścieku na szczupaka.
Bieszczady błyszczą, liście szeleściły.
Szczęśliwy chrząszcz ścisnął ściereczkę.
Zmarszczony morszczuk wyszczerzył mściwie
szczękę.
W Szczecinie wieść niesie o ścisku.
Przyjemności ścierać ściereczką ścięty szczaw.
Muszę wejść na szczudłach na wyścig
ścierpniętych, wyścigowych szczypawek.

22. SPÓŁGŁOSKI

b

poboli
zabolała
ubierać
kabała
obtoki
obok
basza
bara
ból
boli
bór
bierze
bat
bierna
body
biła
była
być
baru
biodro
Bóg
brudna
barwa
betka
blef
chleb
bawi

w

powoli
zawołała
uwierać
kawału
odwtoki
owoc
wasza
wara
wól
woli
wór
wierze
wał
wierna
wody
wiła
wyła
wyć
waruj
wiadro
wróg
wredna
wyrwa
wędką
wlew
chlew
wabi

23. SPÓŁGŁOSKI

b, w

Uwaga! Warszawa bawi babę.
 Warga boli, powoli zboląta baba wołała.
 Wołała obłoki niż zwłoki.
 Była i wyła, biła i z bólu się wiła.
 Bierna, ale wierna za parawanem dla kawału wabiła biedronkę.
 Była w borze z worem.
 Były tam barwne wielokolorowe brudne i wredne wody.

24. SPÓŁGŁOSKI

ł

piłem
 lata
 umyła
 była
 żyły
 łąta
 łódź
 łożę
 łam
 łój

w

piwem
 lawa
 umywa
 bywa
 żywy
 wata
 wódź
 wożę
 wam
 wuj

25. SPÓŁGŁOSKI

r

Wczoraj wieczorem Robert wybrał się na koncert grupy rockowej.
 Była to duża atrakcja, bo to jedyny koncert tej grupy w kraju.
 Robert poszedł razem z Renatą i Martą.

Architekt zrobił bardzo dobry projekt, wygrał konkurs i wkrótce pojedzie na kontrakt do Rosji. Będzie tam projektował domy dla rosyjskich archeologów pracujących w Iraku.

Próba aktorów Teatru Rumor odbyła się wczoraj rano. Większość aktorów była raczej zdenerwowana. Była to próba generalna.
 Wypadła rewelacyjnie.

Rafa! Ratunku! Kran jest raczej zepsuty. Proszę cię zadzwoń po hydraulika. Ta rura ma dziurę! Rusz się! Dzwoń szybko!

Rowerzyści ruszyli na rowerach. Razem było ich czterdziestu.
 Trasa była raczej trudna. Dużo tu gór i zakrętów, a tam tracili na prędkości, bo profilaktycznie zwalniali.

26. SPÓŁGŁOSKI

r

kran
 krab
 mara
 worek
 dreszcz
 roraty
 rata
 mur
 bór
 bar

l

klan
 klub
 malarz
 wolę
 leszcz
 Lolita
 lata
 mól
 ból
 bał

27. SPÓŁGŁOSKI

r, l

rolnik, rola, rolada, larum, korale, kolor, król, królowa, rewelacja, rewolucja

Lolita ruszyła na roraty. Ubrała kolorowy dres i lekki sweter.

Rolnik pracuje na roli. W klubie robi to, co lubi.

Rolada już leży gotowa, ale lepiej jej nie ruszać.

Miałam problem z kranem i zrobiłam ogromny rumor.

Leszcz miał dreszcze, lśniąc jak lawendowy rabarbar.

Malarz malował swoje marylki, lepiej niż jego kolega myślał.

Król Karol kupił królowej Karolinie korale koloru koralowego.

DODATKOWE ĆWICZENIA WYMOWY

28. INTERNACJONALIZMY

rzeczowniki:

muzyka, biologia, chemia, fizyka, matematyka, geografia, historia, film, sport, kultura, psychologia, filharmonia, teatr, filozofia, poeta, dentysta, artysta, aktor, dyskusja, konwersacja

czasowniki:

studiować, interesować się, kreować, interpretować, funkcjonować, kontrolować, stresować, negocjować, protestować, specjalizować się, analizować, telefonować, argumentować

przymiotniki:

kreatywny, aktualny, interesujący, stresujący, trywialny, identyczny, autentyczny, indywidualny, socjologiczny, komercyjny, uniwersalny, idealny, generalny, specjalny, sentymentalny, oficjalny

29. ZNANI POLACY

Leszek Balcerowicz
Stanisław Barańczak
Bronisław Geremek
Witold Gombrowicz
Marek Hłasko
Agnieszka Holland
Jan Paweł II
Krystyna Janda
Krzysztof Kieślowski
Adam Małysz
Jan Matejko
Adam Mickiewicz
Czesław Miłosz
Sławomir Mrożek
Maria Skłodowska-Curie
Juliusz Słowacki
Andrzej Szczypiorski
Wisława Szymborska
Olga Tokarczuk
Andrzej Wajda
Lech Wałęsa
Stanisław Wyspiański
Zbigniew Zamachowski

1. Skąd pomysły?

W 1994 roku zaczęła działać w Krakowie nowa szkoła językowa PROLOG. Jest to entuzjastyczny, energiczny i otwarty na nowe pomysły zespół nauczycieli Polaków i obcokrajowców – rodzimych użytkowników nauczanych języków. Skoncentrowaliśmy się na nauczaniu trzech języków: języka angielskiego i niemieckiego oraz języka polskiego jako obcego. Od samego początku nasze metody nauczania determinuje podejście komunikacyjne, które od lat dominuje w nauczaniu języków obcych. Pozwala to naszym studentom na równoległy rozwój wszystkich sprawności językowych oraz stwarza im szansę maksymalnej aktywności językowej na każdym poziomie (nie)znajomości języka.

Programy nauczania języka angielskiego i niemieckiego dla poszczególnych poziomów zaawansowania opracowaliśmy, bazując na standardach nauczania i systemach egzaminacyjnych University of Cambridge Local Examinations Syndicate (obecnie Cambridge ESOL) oraz Instytutu Goethego (obecnie Goethe Institut International).

Wybierając podręczniki, szukamy takich materiałów, które pozwalają nam na przygotowanie ramowych programów nauczania dla poszczególnych grup językowych oraz gwarantują ciągłość materiału na kilkunastu poziomach zaawansowania, na których uczyliśmy. Dlatego zdecydowaliśmy się na serie materiałów renomowanych wydawnictw językowych: Longman, Cambridge University Press, LTP oraz Hueber Verlag.

Na tym tle oferta dydaktyczna do nauczania języka polskiego jako obcego była niezwykle skromna i niekompletna. Dominowały w niej pozycje, które nie wykorzystywały podejścia komunikacyjnego jako sposobu nauczania, co w naszym przekonaniu nie gwarantowało efektywnej nauki mówienia i rozumienia, czytania ze zrozumieniem i pisanie w języku polskim. Jednocześnie brak standaryzacji w nauczaniu języka polskiego jako obcego dodatkowo utrudniał jego skuteczne nauczanie.

Korzystając z wieloletnich doświadczeń szkoły w nowoczesnym nauczaniu języków obcych oraz z doświadczeń zebranych przez współpracujących z nami nauczycieli, postanowiliśmy przygotować własne materiały do nauczania języka polskiego jako obcego adresowane do uniwersalnego dorosłego odbiorcy. Taką możliwość dał nam europejski program Socrates / LINGUA 2. Do realizacji w ramach tego programu szkoła PROLOG zgłosiła projekt obejmujący opracowanie koncepcji, napisanie, przetestowanie i wydanie nowoczesnej serii podręczników.

Materiały, które mają Państwo przed sobą, opracowywano przez trzy lata, uwzględniając założenia Europejskiego systemu opisu kształcenia językowego, jak również zgodnie z wytycznymi Państwowej Komisji Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego. Seria w obecnym kształcie została opracowana z myślą o uczących się do pierwszego certyfikowanego egzaminu na poziomie PL-B1.

2. Akcja Lingua 2 programu Socrates

wspiera projekty, których celem jest opracowywanie materiałów dydaktycznych do nauki języków obcych. Jej celem jest podniesienie standardów w nauczaniu i uczeniu się języków obcych poprzez podnoszenie jakości nauczania oraz tworzenie narzędzi do oceny nabywanych umiejętności językowych.

Zadaniem programu Socrates jest rozszerzanie współpracy europejskiej w dziedzinie edukacji, która obejmuje dzieci, młodzież i dorosłych – od przedszkola po uniwersytet. Celem programu

jest kreowanie europejskiego wymiaru w nauczaniu, powiększanie kręgu osobistych doświadczeń o wiedzę na temat innych krajów Wspólnoty, rozwijanie poczucia jedności oraz wspomaganie procesów przystosowywania się do nowych warunków społecznych i ekonomicznych zjednoczonej Europy.

Program edukacyjny Socrates Wspólnota Europejska realizuje w latach 1995-1999 (I faza) oraz 2000-2006 (II faza). Już w roku szkolnym 1996/97 polscy projektodawcy brali w nim udział w ramach działań przygotowawczych. Formalnie Polska przystąpiła do realizacji programu w marcu 1998 roku.

www.socrates.org.pl

3. Pomysłodawca i kordynator

PROLOG SZKOŁA JĘZYKÓW OBCYCH, Kraków, Polska

Szkoła językowa działająca w Krakowie od 1994 roku, uznana placówka edukacyjna oferująca kursy języka polskiego jako obcego oraz języka angielskiego i niemieckiego. Opracowuje także nowoczesne pomoce do nauki języków obcych.

4. Partnerzy

UNIwersytet Wiedeński, Instytut Sławistyki, Wiedeń, Austria

W projekcie HURRA!!! recenzent materiałów na różnych etapach ich powstawania, ośrodek testujący i oceniający.

THE BRASSHOUSE LANGUAGE CENTRE, Birmingham, Wielka Brytania

Renomowana szkoła językowa, która prowadzi kursy 25 języków obcych na różnych poziomach zaawansowania.

W projekcie HURRA!!! recenzent materiałów na różnych etapach ich powstawania, ośrodek testujący i oceniający.

SZKOŁA JĘZYKA I KULTURY POLSKIEJ UJ, Kraków, Polska

Znana w świecie instytucja naukowa mająca wieloletnie doświadczenie w nauczaniu języka polskiego jako obcego studentów z całego świata.

W projekcie HURRA!!! ośrodek testujący.

Podziękowania

Szczególne podziękowania pragniemy złożyć na ręce Pani Profesor Anny Dąbrowskiej z Uniwersytetu Wrocławskiego. Była silnym wsparciem dla twórców i realizatorów projektu. Jej cenne uwagi oraz sugestie inspirowały nasz zespół, pomagając nam wytrwać do końca w naszych zamiarach i pracować coraz lepiej.

Bardzo serdecznie dziękujemy również Annie Zinserling oraz nauczycielom z Kolegium Języka i Kultury Polskiej w Berlinie, którzy testowali pilotażową wersję materiałów.

Dziękujemy gorąco Pawłowi Poszytkowi, Koordynatorowi Krajowemu w Agencji Narodowej programu SOCRATES-LINGUA, za instytucjonalne wsparcie oraz wiarę w nasze kompetencje.

Dziękujemy naszym przyjaciołom, Joasi Czudec oraz Magdzie i Robertowi Syposzom. Dzięki ich wiedzy i doświadczeniu pomysły grupy entuzjastów nabrały realnych kształtów.

Agata i Mariusz Siara

Ilustracje:

© Bogna Sroka (s. 48, 78, 101, 102, 109)

© Studio Quadro – Grażyna Smalej, Paweł Gąsienica-Marcinowski (s. 103, 104, 106)

Zdjęcia:

© Hemera (s. 106)

W podręczniku zamieszczono adaptacje fragmentów tekstów:

Z. Pietrasik, Zwycięzcy 2002, „Polityka” 2003 nr 2 (s.84), © POLITYKA Sp. Pracy, 2002-2005

Europejski system opisu kształcenia językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie, Warszawa 2003, s. 200-203 (str. 91), © Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, redakcja czasopisma „Języki Obce w Szkole”

oraz dzięki uprzejmości i za zgodą wykorzystano tekst pochodzący z: „Focusa” 2000, nr 4 (55) (str. 91)